

LOS HECHOS

Táini Espíritu ã jũúwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

¹⁻²Teófilo, weém, Lucas, meemdíh wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíh daácni náodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cãacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtíh, ã naáwát túutnit ded pah ĩ chãjat pínahdih Táini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ. ³Jesús cruzboó ã wunat túttimah, ã jwúub boootjidih ĩ jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jígohop wut jĩ. Pánih jígohni, “Dios nihat cãacwã ĩ maáh ã jumuchah, caandíh ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpĩ niij naáwáp wut jĩ.

⁴Biíc láa Jesús ã bohénit biícđih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—‘Táini Espíritudih yeebdíh wã wahbipna caá’, wã ĩp ã niijníđih Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhhá. Caán ã niijníđih yeebdíh wãát naáwáp be.* ⁵Juan yeebdíh mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã ĩp yeebdíh Táini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ã wēpat yeebdíh bádí ã wãhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

* **1:1-2** Lc 1.1-4 * **1:4** Lc 24.49 * **1:5** Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33

Jesús jeáboó ãt púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biícđih ã jumuchah, caandíh nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bññ jwiít judíowā jwĩ maáh ma waadmí niít? ít niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íip ã ñioni yeó jáapđihjeh weemdíh maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapđih yeébbóó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, Dios ã wēpatđih ã wāhbipna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tátchđih moón, ni-hat Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yuúpboó baácnadih moondíh yah buca wĩh táini doonáđih ñi wēp naóhbipna caá, ãt niijíp wut jĩ.*

⁹ Páant niij péanit, jeáboó Jesús ãt púuh laab béjep wut jĩ. Caandíh ĩ chéi en ñññ ñúhuchah, mah tóliđđih yap púuh laab béjna, ãt buadáh bejep wut jĩ.* ¹⁰ Páant Jesús ã púuh laab béjehchah, ĩ chéi en ñññ ñúhuchah, chéne ángelwā baabní yégueh đnonít Jesús ã bohénitji cātíh ít jígoh ññhup wut jĩ.

¹¹ Pánih jígoh ññhñit, queéđđih nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ññh tigaá ñi chāj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwúub dei jūóhbipna caá, ít niijíp wut jĩ.

Judasjđih jwúub túut ñññmní pínahđih ĩ ñíwat

* **1:8** Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48 * **1:9** Mr 16.19; Lc 24.50-51

¹² Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáub dei bejnit, Jerusalén tútchina ìt jwáub juibínap wut jĩ. Caán jeé Jerusalén pebhbitjeh át jamap wut jĩ.

¹³ Jwáub juibínit, queét chahboó ì jamni tólihdih ìt púuh laab béjep wut jĩ. Nin caá queét ì wātna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wááh, Simón Celote wāt jamni, Judas biíh Santiago wááh ìt jamap wut jĩ.* ¹⁴ Queét oncewãjeéh, biquína yaádh, María Jesús íin, mi weh biíc dih, míc wáacnit, ìt jamap wut jĩ. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ípĩ wáábap wut jĩ.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúhwã caán tólihdih míc wáacnit, ciento y veinte ìt jamap wut jĩ. Páant ì jamachah, Pedroboó queét cātíh ñahnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ¹⁶ “Wã déewãá, Dios jon jātíh ã niijátji pah bũ ã yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasji ã yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajĩ. Judasji beé Jesús dih teonit pínahdih ã waáwáp jĩ. ¹⁷ Pánih chãjni pínah jwĩjeéh Jesús ã tewatdih chãjni ã jamap yah be”, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Judasjiboó Jesús dih ì tewat pínah naáwát jíibdih ã jwáubaíhichah yahna, queét sacerdotewãboó ìt teocap wut jĩ. Pánihna, caán jíibjĩh bainí baác dih ìt jíib chãjap wut jĩ. Caán baác dih Judasboó míc jōp wái wunniji wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñajna, ãih wadãh át búuh yoh bejep wut jĩ. ãih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wut jĩ. ¹⁹ Judas ã yéejatji jíibdih nihat Jerusalén tútchidih moón ìt jéih beedép wut

* **1:13** Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

jĩ. Pánihna, caán ĩ jíib chãjni baácđih Acéldama wũt ĩt búudhdap wũt jĩ. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ĩt chãjap wũt jĩ.*

²⁰ Túttimah, nin pah queéđih Pedro át jwúub niij naáwáp wũt jĩ: “Jon jãtih ĩ daacátji pahjeh tibeé Judasji ã yapap be. Davidji ã daácni Salmos ĩ niijni tólihdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Ă tewatji yohni ã jumũ naáh, niij daácniť, (Sal 69.25)

Biĩh ã tewatjidih jwúub túut nũumnit, ã tewe naáh’,
át niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

²¹⁻²² “Páant ã niij daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwúub túut nũumni pínahđih jwiĩđih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ĩ bejep jĩ. ĩjeéh jumni biĩcđih ĩíwat caá náahap, jwĩjeéh ã jumat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwĩ jumuchah, jwĩjeéh páant péeni, Jesús ã púuh laab béjatjidih jwĩjeéh ennidihbut ĩíwat caá náahap.* Páant jwĩ ĩíwichah, Jesús ã jwúub bootjidih jwĩjeéh naóhni ã jumnipna caá”, Pedro queéť Jesúhwãđih át niijíp wũt jĩ.

²³ Páant ã niijíchah joinit, chénewãđih ĩt ĩíwip wũt jĩ. Biĩc José Barsabás wũt jumnidih ĩt ĩíwip wũt jĩ. Caán Justo ĩ niij wũt ejni wũt jĩ. Biĩh Matías wũt jumnidihbut ĩt ĩíwip wũt jĩ. ²⁴⁻²⁵ Queéđih ĩíonit, Diosđih nin pah ĩt niij úábúp wũt jĩ: “Maá, nihat cãacwã ĩ jenah joyátđih ma tái jéihna caá. Judasjidih túut nũumni pínah, nit chénewã jwĩ ĩíonitđih, ded meém ma náahnidih jwiĩđih ma júutá. Jesúsđih cáđahni Judasji iiguípna át bejep taga.

* 1:19 Mt 27.3-8 * 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21 * 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

Caandih túut nuumní, jwiit Jesús ã naáwát túutnit biíc dih jumni pínahdih ma júutú”, Diosdih ït niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant niijnájuh, bidat túut niijná, ï níwat naanádih ït púdanap wut jĩ. Matíalíh naá ã jwíh buúg jéenechah, caánboó Jesús ã naáwát túutnit on-cewãjeéh át waadáp wut jĩ.

2

Túini Espíritu ã wēpat queédih ã wāhat

¹ Pentecostés wāt jumni yeó jáapdih* nihat Jesúhwã biíc mūdih ït jwúb míc wáac juyúp wut jĩ. ² Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jūóhñit, ï jumni mūdih át yeéj yáanap wut jĩ. ³ Nihat ïih wao cháh tū ōpát tōpna panihni át jíghop wut jĩ. ⁴ Pánihna, Túini Espíritu queédih ã waadáchah, ã wēpatjĩh bitalíh wéheatna ï beh joíca naáhjĩh ït wéhe jwíhip wut jĩ.

⁵ Caán láa, nihat baácna bej peétnitji judíowã Dios ã wutatdih jepahñit, Jerusalén tútchina ïtát wáac juyúp wut jĩ. ⁶ Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúhwã ï jumni mūná dawá ït míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, cãacwã yoobó ï wéheatnajĩh Jesúhwã ï wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ït míc niij wéhenap wut jĩ:

⁷⁻⁸ —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yúhna, jwíh wéheatnajĩh ï túi wéhenachah, jwí beh joí? ⁹ Nihat jwíh wéheatnajĩh buu wéhena caá ï chãjap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, ¹⁰ Frigia baác, Panfilia

* **2:1** Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih moonbút jwiít jwĩ jum̄p. ¹¹ Biquína judíowã jwĩ jum̄na caá. Bitã judíowã nihcannit yuhna, Dios naáwát dih bohénitbút jwĩjeéh ĩ jum̄na caá. Bitã Creta quewadih moón, Arabia baác dih moonbút jwĩjeéh ĩ jum̄na caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwiít nihat jwĩ beh joiná caá. Queét jwĩih wéheatnajĩh Dios ã wēp chãjatdih naóhna caá ĩ chãjap, ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹² Páant niij joí wúhi bejna, ĩ ennidih ĩ joinídihbút ded pah ã yapatdih ĩt jéihcap wut jĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitaĩh wéheatnajĩh Dios ã wēp chãjatdih ĩ túi wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bitã ĩjeéh jum̄nit nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ĩ chãjap! ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ.

Pedro cãacwãdih ã naáwát

¹⁴ Pánihna, Pedro once Jesús ã naáwát túutnit biíc dih ñuhnit, cãacwãdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Wã déewãá, biĩh baácmant jũóhnit, Jerusalén tútchiboó jum̄nitbút, bũũ ã yapatdih jéihyat túut niijná, nin wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó. ¹⁵ ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobóp dih nihcan caá. Jwiít judíowã cheibitjeh jwĩpĩ máihcan caá. Bũũ cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwĩ máihcan caá. ¹⁶ Dios jon jãtĩh ã niijátji pahjeh bũũ ã yapna caá. Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

¹⁷ ‘Péeni yeó jáap tóah jũúwáchah, nin pah ã yap-
bipna caá: Wĩih Túini Espiritu ã wēpatdih

nihat cǎacwǎdih búdí wǎ wǎhbiḡna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wǎ naáwátđih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo júmat jíghat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmuchah, queétdih wǎ naóhbiḡna caá.

18 Weemđih teo wǎhñit neoná, yaáhdihbut wǎih Túini Espiritu ā wēpatđih búdí wǎ wǎhbiḡna caá. Queétbody wǎ naáwátđih ĩ naóh yapabipna caá.

19 Wǎ wēpatjǎh úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wǎ wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, tuu jei pánihni ā jumbiḡna caá.

20 Jeáboó yeó dupáatđih ā túut nuumbiḡna caá. Chei bóo wiđhbut meép panih duuni ā túut nuumbiḡna caá. Páant ā yapbiḡna caá, ñi Maáh Cristo ā jwúub dei júóhni yeó jáap pínah jǎtih. Caán yeó jáapđih nihat cǎacwǎ ĩ en wáhi bejbiḡna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ā nihcan niút buca. Yéejnitđih úum náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohñitboodih caán yeó jáap túini yeó jáap ā jumbiḡna caá.

21 Ded jwǎ Maáhdih ā yéejat yohat túutni, caán iiguípna ā bejat déeji ā táí yapbiḡna caá, āt niǎj daacáp tajǎ. *(Jl 2.28-32)*

22 “Yeéb wǎ déewǎá, nindih wǎ naáwáchah, ñi táí joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ā wēpatjǎh ā chǎj júutup jǎ, caandih Dios ā wahatjidih cǎacwǎ ĩ jéihyat pínah niijná. Yeéb caandih ennitji ñi jéihna caá. 23 Jesúsđih mawat náahna, ñi maátadih ñi

wāhup jī. Pánih wāhnit, yeejépwādh cruzboó ñi mawat túutap jī.* Dios jon jātih caandih ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.*²⁴ Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó át jwúub boonanap tabe. Túttimah, ã jwúub wuncan niít b̄ca. Chah wēpni jumna, wunnidih yuhna, át jwúub boonanap tabe, páant muntih. Pánihna, b̄u páantjeh báadhni caá.*

²⁵ Davidjiboó jon jātih nin pah Jesucristo ã jwúub boo pud jūwát pínahdih át niij daacáp tajī:

‘Wā Maáh wājeéh āpī jumna caá. Yeó jáap jumat pah Dios wā Maáh wā pebh ã jumuchah, enna, wā úmcan niít.

²⁶⁻²⁷ Dios, weemdih oina, wunnit ī jumapboó wīh caolidih ma yohcan niít. Wīh bácahdihbat ma moopát túutcan niít. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úmcanjeh, wā túi jambipna caá.

²⁸ Pánihna, weemdih jwúub boonit, wājeéh ma jumuchah, wā túi wēina caá’, át niij daacáp tajī. *(Sal 16.8-11)*

²⁹ “Wā déewāá, jwī n̄uo Davidji ded pah ã jumatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ã wumuchah, īt yohop wut jī. Caandih ī yohni ítji páantjeh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wīh bácahdih ma moopát túutcan niít’, niij daácna, caanjéh āih pínahjeh át nihjican tagaá. ³⁰⁻³¹ Davidji Dios naáwátdih naóh yapani ã jumuchah, Dios caandih nin pah át niijáp wut jī: ‘Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma jumima jwúub boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihat nin baácdih moondih

* **2:23** Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * **2:23** Lc 24.26

* **2:24** Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

maáh ã jum̃bipna caá', ãt niijíp w̃t jĩ.* Cristodih Dios maáh ã waadáat pínah, ã boo p̃ud jũúwát pínahdihb̃t nin pah ãt niij daacáp w̃t jĩ: 'Caán w̃annit ĩ jum̃apboó páantjeh ã jum̃can niit. ãih bácahb̃t ã moópcan niit', David ãt niij daacáp tajĩ.* ³² Caán Jesúsdih beé Dios ãt booanap be. ã jw̃úb booanidih jwiit nihat jwĩ enep be. ³³ Caán Dios ã jéihyepmant bóo b̃wámant jum̃ni maáh caá. Pánihna, 'Túini Espíritudih noónboó ma wahaá', ã íip Dios caandíh ã niijíchah, nin Túini Espíritudih ãt wahap taga. B̃w̃ jw̃h Túini Espiritu ã ch̃ajtdih ennit, joiná caá ñi ch̃ajap. ³⁴ Davidji Dios pehb̃boó ãt p̃úh laab béjcap w̃t jĩ. Pánihna, ãih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daacni Jesúsh pínahji tagaá:

'Wã Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: "Wã jéihyepmant bóo b̃wámant ch̃údnit, maáh ma jum̃úú.

³⁵ Páant maáh ma jum̃uchah, meemdíh eníhcannitdih wã yohbipna caá. Meém queétdih chah w̃epni ma jum̃bipna caá", ã niijíp be', Davidji ãt niij daacáp tajĩ. (*Sal 110.1*)

³⁶ "Pánihna, wã déewãá, nindih ñi tái jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túutnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesúsjeh jw̃pĩ p̃áini Dios ã wahni Cristo beé", Pedro c̃acwãdih ãt niijíp w̃t jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, búdí jĩgah úum̃nit, Pedrowãdih nin pah ĩt niij úúbh joyóp w̃t jĩ:

* **2:30-31** Sal 132.11; 2S 7.12-13 * **2:30-31** Sal 16.10

—¿Jwĩ déewãá, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ït niijíp wut jĩ.

³⁸—Yeéb ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodíh ñi jwúb túut nuumá. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Pánih túut nuumnít ñi jumuchah, Jesús ã wēpatjĩh ñi daabáát túutú. Páant ñi chãjachah, Dios yeebdíh Túini Espíritudih ã wãhbirna caá. ³⁹ Jon jãtihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jaimená pínahdihbut, nihat caán ã ñionit pínahdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Nihat weemdíh jepahnitdih Túini Espíritudih wã wãhbirna caá’, Dios ãt niijíp tajĩ,* Pedro queétdih ãt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant niij péanit, queétdih nin pah ãt jwúb niij wēp naáwáp wut jĩ, páant muntih:

—Nin baác dih moón yeejép ï chãjatji jíib Dios búdí ã peéh chãjbirna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chãjatdih cádahnit, ñi túut nuumá. Páant ñi chãjachah, yeebdíh ã peéh chãjcan niit, ãt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, dawá jepahnit, ït daabáát túutap wut jĩ. Pánihna, Jesúhwãjeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwã chah dawá ït jumap wut jĩ. ⁴² Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát túutnit ï bohénachah, ït túi joyóp wut jĩ. Ìih jeémát dih míic pãáh wãhñit, Diosdih wãbhñit, biíc dih ïpĩ tái jumap wut jĩ.

Jesúhwã ded pah ï jumap

⁴³ Jesús ã naáwát túutnitboó Dios ã wēpatjĩh wunnitdih ïpĩ booa júutap wut jĩ, Dios ã wēpatdih

* **2:39** Is 57.19

cãacwã ï jéihyat pínah niijná. Páant ï chãjachah ennit, nihat ït en wáhi bejep wut jĩ. ⁴⁴ Jesúíhwã ïih bií déedih míic pãáh wãhñit, biícđih táinijeh ïpĩ jumap wut jĩ.* ⁴⁵ ïih bií déedih jíib chãj wãhñit, nihat biíh pah bóo wihcannitdih queét ï jummat yoobó ïpĩ wãh wáacap wut jĩ. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chãjna, yeó jáap jummat pah Dioíh munná míic wáacnit, “Dios túini caá”, ïpĩ niúj wëi naáwáp wut jĩ. ïih munnáboobút míic wáacnit, biícđih ïpĩ tái numah wëi jeémép wut jĩ. Páant ï chãjachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cãacwã ïpĩ míic niijíp wut jĩ. Pánihna, yeó jáap jummat pah bita jáap jepahnitdih tái ubnit, jwíih jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jĩ. Jáap jepahnitbut ïjeéh ït míic wáacap wut jĩ.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjĩh ï booaat

¹ Biíc yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judíowã Diosdih ïpĩ úbát horadih Pedro, Juanjĩh Dioíh munná ït bejep wut jĩ. ² Yeó jáap jummat pah Túini Jēc wut jumapdih ã chéenwã jéih bejcannidih ïpĩ ub juibí chúud jwejep wut jĩ. Jáap cãac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jĩ. Caan jěcdih chúudnit, caanjĩh waadnídih dinero ãpĩ úbúp wut jĩ. ³ Pánihna, Pedro, Juanjĩh caán munná ï waadát túut chãjachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át úbúp wut jĩ. ⁴ Pedroboó caandih ennit,

—Jwiítđih ma tái eneeé, át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdih ï wãhbipta

* **2:44** Hch 4.32-35

caá”, caanjéh át niíj jengah joyóp wut yah jĩ.
⁶ Obohjeéhtih, páant ã niíj jengah joyóchah yahna, Pedro caandíh nin pah át niíj naáwáp wut jĩ:

—Weém dinerodih wã bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wũhcan yahna, chah túnidih meemdíh wã chãjbipna caá. Jesucristo Nazaret tútchidih bóo ã wēpatjĩh meemdíh wã booana caá. Ma ñah ñahú. Ñah ñahnit, ma yáac chũi bejeé, át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niijnít, ãih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandíh át wái ñahanap wut jĩ. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji ãih wio wēpép nahna át jumup wut jĩ. ⁸ Pánihna, caán ñah ñahnit, át yáac chũi bejjwíhip wut jĩ. Pánih yáac chũi bejnit, ñáap táamp chũinit, “Dios túini caá. Wã túi jéih bejna caá”, niíj wēinit, Dioíh mūdih át waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánih yáac chũi bejnit, “Dios túini caá”, ã niijíchah, nihat cãacwã ít enep wut jĩ. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioíh mú Túini Jēcdih chúdni dinero úbhniiji caá”, ít niíj jéihyep wut jĩ. Páant ã jibichah ennit, caandíh ded pah ã yapatdih ít en wáhi bejep wut jĩ.

Dioíh múná Pedro cãacwãdih ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowãdih ã teo ñún péenachah, nihat cãacwã en wáhi bejnit, Dioíh mú Salomón ã chãjat túttni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowã pebhna ít míc wáacap wut jĩ. ¹² Páant ít míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih át niíj naáwáp wut jĩ. “¿Wã déewáá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiútdih ñi en ñún? ‘Queétboó Diosdih túi joinít jumna, ñih wēpatjĩhjah nindih ít jéih yáac chũi bejat túttna caá’, ñi niíj jengah

joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niúj jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ã wēpatjīh beé caandíh jwī boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwī n̄owā Diosdih ít túi weñep w̄ut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wāhni Jesús ã w̄ut chah yáaat pínah niijná, nindih ã jibanap be.* Yeéboó Jesúsdi en jāihnitdih wāhni, Pilato caandíh nemat m̄umánt ã bacaíhichah yuhna, yeéb ã bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ã bacaíhichah yuhna, Jesús túini, túi chājni ã jam̄uchah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cāac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiítidih túi abni Jesúsboodíh yeéb ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, w̄annidih ī yohochah yuhna, Dios caandíh ã jw̄ub boonidih jwiít jwī enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh túi jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ã wēpatjīh jwī boonanap be.

¹⁷ “Wā déewāá, yeéb jwī maátajīh Jesús Dios ã wāhni ã jamatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah ít niúj daacáp tajī: ‘Cristo yeejép ã yapbipna caá’, ñi niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.* ¹⁹ B̄uu jwuh yeéb yeejép ñi chājatjidih búdí jīgahnit, táiniboodíh jw̄ub túut n̄um̄nít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut n̄um̄uchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ã yoh wāh̄bipna caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ã wāh̄niji Cristodih jwiítidih ã jw̄ub wah deyabipna

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13–53.12; Fil 2.7-9 * **3:14**
Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15 * **3:18** Is
52.13–53.12

caá, jwiít dih ã teo wáacachah, jwĩ túi weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, b^{uu} Dios pebhboó caá ã jam jw^{uh}ap. Dios nihatdih ã ámoht pínahdih jon jãt^{ih} ã naáwát dih naóh yapanitdih át naóh daacát tú^{ut}ap w^{ut} jĩ. Pánihna, nihát ã naáwátj^{id}ih chãj péanit, Jesucristodih ã jw^úub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah át niúj naáwáp tajĩ: ‘Jwĩ dée Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih jwĩ Maáh Dios yeebdíh ã wahbipna caá. Weemdíh ã jwí^{ih} naáwát tú^{ut}tajⁱ pahjeh tigaá caandíh^{but} ã jw^úub naáwát tú^{ut}t^bipna caá.* Pánihna, ded pah ã niúj naáwát pínahdih ñi túi joyoó.* ²³ Det caandíh joicán, ã w^{ut}uchah jepahcannitdih Dios ã yohbipna caá. Dioíhwãjeéh queét ĩ jéh jamcan niít’, Moisés át niúj daacáp tajĩ.*

²⁴ “Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitⁱ Samuel, ã bu^{ud}át tú^{tt}imah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ĩt chãjap tajĩ. ²⁵ Jon jãt^{ih} moón jwĩ nuowãj^{id}ih Dios át naáwáp w^{ut} jĩ. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naáwátⁱ pahjeh tih jwiít^dih^{but} biíc yoobó naóhna át chãjap w^{ut} jĩ. Nin pah át niúj naáwáp w^{ut} jĩ: ‘Ma jamadih wã túi chãjachah, caánboobút nihát baác^dih moondíh^{but} ã jw^úub túi chãj^bipna caá’, át niijíp w^{ut} jĩ.* ²⁶ Pánihna, jwiít^boodíh Moisés ã naóhⁿiⁱ Dios wãú^hdih jwiít judíowãdih át jwí^{ih} wahap tajĩ, jwiít^dih ã túi chãjachah, yeejép chãjnit jwĩ tú^{ut} nuumát pínah niijná”, Pedro cãacwãdih át niijíp w^{ut} jĩ.

* 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18

4

Pedrowādih judíowā ī maáta ī j̄ihñat

¹⁻³ Páant cāacwādih Pedro Juanj̄ih ī naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh m̄udíh wapnit soldadowā ī maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna j̄ibínit, ít joyóp wut j̄i. Páant ī joyóchah, Pedrowā nin pah cāacwādih ít níj naáwáp wut j̄i: “Jesús ā wunat túttimah, āt jwáub boo pud j̄úwúp be. Ā boo pud j̄úwát dih jéihna, āihwā jumna, jwiítbut jwī boo pud j̄úwát pínahdih jwī jéihna caá”, ít níjíp wut j̄i. Páant ī níjíchah joí íjnit, maátaboó cāacwādih too pāa bejnit, Dioíh m̄udíh wapnit soldadowādih Pedrowādih ít j̄ibí tewat tútup wut j̄i. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queédih úbh joíhna, nemat m̄úboó ít nemat tútup wut j̄i. ⁴ Judíowā ī maáta Jesús dih ī náahcah yuhna, āih doonádih joinít, “Yoobópdih tigaá”, dawá ít níj jengah joyóp wut j̄i. Pánihna, Jesúsíhwā chah dawá jumna, cinco mil neoná ít jumup wut j̄i. Yaádhjeéh ī wehjeéhbut chah ít jumup wut j̄i.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, bita judíowādih waóhnit, Moisés ā wutatjidih bohénit biíc dih ít míc wáacap wut j̄i. ⁶ Sacerdotewā ī maáh, Anás wūt jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita biíc dih ít míc wáacap wut j̄i. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādih ī bid bojochah, soldadowā queédih ít ub j̄ibínap wut j̄i. Páant ī ub j̄ibínachah, maáta nin pah ít níj úbh joyóp wut j̄i:

—¿Deíh wēpatj̄ih tibeé yeéb caandíh ñi booa?
¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat túttni? ít níjíp wut j̄i.

⁸ Páant ï niijíchah joinít, Túini Espíritu ã wēpatjīh Pedro nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhnit, ⁹ jéih jibcannijidih jwī táí chājatdih úúbh joí en niit ñi chājap? ¹⁰ Yeebdíh, nihat judíowādihtut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã booanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túutni, Dios ã booani, caán ã wēpatjīh nindih jwī booanap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naawátdih naóh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cāacwā ï náahcannidih Dios ã ñíobipna caá’, ït niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwī maáh pínah át waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cāacwā iiguípna bejnit déjidih táí ubni. Nin baácboó biíh táí ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ã jumap, Pedro át niijíp wut jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yuhna, úumcanjeh, ï wēp bohénachah ennit, ït joí wáhi bejep wut jī. Jesús ã bohéat pah ï wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdihtut Jesúsjeéh jumnit tigaá”, ït niij jéihyep wut jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh ã jumachah, queét maáta Pedrowādihtut “Yeejép ï chājna caá”, ït jéih niij naóh yaccap wut jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ï míc wáacat tólihmant Pedrowādihtut ït bac bej jwuhat túutap wut jī. ¹⁶ Páant ï bac bejat túttimah, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wut jī:

—¿Queétdih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios ã wēpatjīh jéih jibcannijidih ït booanap taga. Nihat

* **4:11** Sal 118.22 * **4:12** Jn 14.16

Jerusalén táтчидih moón páant ĩ chãjatjidih ĩ jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ĩ chãjcan beé’, jwĩ jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúih doonádih bitadih jwĩ bohéat tútca boj jĩh, queét maátajeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowãdih jwúub bid bojnit, —Jesúih doonádih bitadih ñi jwúub naóhca bo-joó, ĩt niijíp wut yah jĩ.

¹⁹ Páant ĩ niijíchah joinít, Pedro Juanjĩh nin pah ĩt niij jepahap wut jĩ:

—Páant ñi wutachah, jepahna nihna, Diosboodih yap yohna caá jwĩta chãjap. ¿Pánihna, dedboodih tigaá jwĩ jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwĩ ennidih, jwĩ joinídihbut jwĩ jéih jweéhcan caá, ĩt niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ĩ niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowãdih ĩt jwúub niijíp wut yah jĩ:

—Jesúih doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwĩ peéh chãjbipna caá, ĩt niijíp wut jĩ.

Pánihna, cãacwãboó jéih bejcanniji ã túi bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ã jumna caá”, ĩ niijíchah joinít, maátaboó Pedrowãdih jéih peéh chãjcanjeh, queétdih ĩt bacanap wut jĩ. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jĩ.

Jesúihwã ĩ úumcat pínahdih ĩ úúbát

²³ Pedro Juanjĩh bac bejnit, ĩ chéenwã pebhna jwúub jaibínit, judíowã ĩ maáta ded pah ĩ niijátjidih queétdih ĩt naáwáp wut jĩ. ²⁴ Páant ĩ niijíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah ĩt niij úúbáp wut jĩ: “Maá, meém jeádih chãjni, nin baácdihbut chãjni, búdí majdihbut chãjni, nihat báadhnitdihbut

chãjni caá.* 25 Túini Espíritu ã wēpatjĩh jwĩ n̄uo Davidji, meemdih teo wãhni, nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Judíowã nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ã jũihna yuh caá. Cristo ã chãjat pínahdih ã jãhíhmina yuh caá.

26 Dawá nin baácdih moón maáta míic wáacnit, jwĩ Maáh Diosdih, ã wahni Cristodihbut en jũihna, Dios ã jenah joyátjidih ã yéejáihmi na yuh caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 2.1-2)

27 “Páant tigaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowã nihcannit, judíowã biícdih ma wahni Jesúsdi h mawat túutna, ã míic wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdi h jamni, meemdih túi jepahni ã jamuchah yuhna, caandih ã mawih jenah joyóp be.* 28 ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ã chãjap be. Meém ma jéihyatjĩh páant mat niij naáwáp tajĩ. 29 Pánihna, Maá, queét jwiít dih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwĩ chãjbipna caá’, ã niijátjidih joinít, jwiít dih ma teo wáacá, jwiít meemdih teo wãhni t úumcanjeh, míih túini doonádih jwĩ wēp naáwát pínah niijná. 30 Jwiít dih ma teo wáacá, tubúp chũúhni t dih jwĩ boonanachah, cãacwã ã jéih chãjca naáhdih Jesús ã wēpatjĩh jwĩ chãjat pínah niijná”, ãt niij úubúp wut jĩ.

31 Páant ã niij úubúchahjeh, ã míic wáacni muú búdí ãt méménap wut jĩ. Páant ã méménachah, Túini Espíritu ã wēpat queét dih búdí ã wãhuchah, úumcanjeh Dios naáwát dih ãt jwúub naáwáp wut jĩ.

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7

Jesúhwhã ã míc pãáát

³²⁻³³ Dios ã wēpatjĩh queét Jesús ã naáwát tútñit nin pah cãacwãdih ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús ã boo pud jũúwát túttimah caandĩh jwĩ enep jĩ”, ãt niijp wut jĩ. Queét nihatdih Dios búdí ã teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih ãt jepahap wut jĩ. Biíc yoobó jenah joinít, ãh bií déedih “Wĩh mícjeh caá”, ãt niijcáp wut jĩ. Queét nihat ã bíbohat yoobó míc pãáhnit, ãjeéh jumñitdih ãpĩ túi teo wáacap wut jĩ.* ³⁴ Pãnihna, ded moh yéejnit ãjeéh ãt wihcap wut jĩ. Det wápchi pínah baácđih bíbohnit, mũđđhbut bíbohnit, ãhđih ãpĩ jíib chãj wũhup wut jĩ. Caán jíibđih ãb bejnit, ³⁵ Jesús ã naáwát tútñitdih ãpĩ jũbí wũhup wut jĩ. Pãant ã ãb jũbí wũhuchah, teonit, queétboó ãjeéh jumñit moh yéejnitdih ãpĩ jwũb pãáap wut jĩ. ³⁶ Biíc ãjeéh José wũt jumni ãt jumup wut jĩ. Jesús ã naáwát tútñit Joséđih Bernabé wũt ãt búđhdup wut jĩ. ã wũt Bernabé “Cãacwãdih túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjĩh niijná ãt chãjap wut jĩ. Caán Leví jũima, Chipre quewadĩh bóo wut jĩ. ³⁷ Pãnihna, caanbát ãh wápchidih ãt jíib chãjap wũhup wut jĩ. Pãnih jíib chãj wũhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát tútñitdih wũhñit, bitadĩh ãt pãáát tútup wut jĩ.

5

Ananías ãjeéh bóli Safrajĩh ã yeeat

¹ Bitabut Bernabé ã chãjat pah ãtĩh chãjĩhip wut yuh jĩ. Newé Ananías wũt jumni, yad Safira wũt jumñih wut jĩ. Queétbut ãh wápchidih jíib chãj wũhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát tútñitdih

* 4:32-33 Hch 2.44-45

Ananías ãt wũhup wut yah jĩ. ² Obohjeéhtih, ã jĩib chãjna yũhna, bainíjuh ã wũhat pínahdih ubnit, nihat biíhdih caanjéh ãt ámohop wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jĩ. Pánihna, bainíjuh ub bejnit, Ananías Jesús ã naáwát túatnitdih ãt juibí wũhup wut jĩ.

³ Páant ã yeeatdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah ãt niúj jãihñup wut jĩ:

—Ananías, nemépwã ï maáh Túini Espíritudih meemdíh ãt yeeat túatup wut. Pánihna, míih baácđih ma jĩib chãj wũhna, caán jĩibđih meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jĩib chãj wũhat pínah jãtih, míih wápchijeh tigaá ãtih jumup ta yah caá. Pánihna, míih jĩib tigaá ãtih jumup. Páant, míih ã jumuchah yũhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítđihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, ãt niújip wut jĩ.

⁵ Páant ã niújichahjeh, Ananíasboó ãt wan baugúp wut jĩ. Páant ã yapat doonádih joinít, nihat búdí ït úumup wut jĩ. ⁶ ã wanuchah ennit, japata ãih bácahjidih yéguehjĩh pin, cãacdih yohopboó ub bejnit, caandíh ït baad yóhop wut jĩ.

⁷ Tres horas túttimah, Ananías áaji ã wanatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jĩ. ⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih ãt niúj úubh joyóp wut jĩ:

—¿Níih wápchidih ñi jĩib chãj wũhuchah, bóo nit beé yeebđih ï jĩib chãjap? ãt niújip wut jĩ.

—Páant bóojeh tibeé jwiítđih ï jĩib chãjap be, mit niúj jepahap wut yah jĩ.

⁹ —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih biíc yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih

baad yóh péanit, jwúub jũóhna, meemdíhbut míh bácahdih ĩ ub bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wut jĩ.

10 Páant ã niijíchahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jĩ. Pánihna, baad yóhnit japata caán mædíh jwúub waád juibínit, míh bácahdih enna, caántjdihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, ĩt baad yóhop wut jĩ. 11 Pánihna, Jesúihwã, nihat bitabut caán doonádih joinít, búdí ĩt úmup wut jĩ.

Jesús ã naáwát tútnit wunnitdih ĩ booaat

12 Jesús ã naáwát tútnit Dios ã wēpatjĩh dawá cãacwãdih ĩt booa júutup wut jĩ, “Dios wēpni ã jumna caá”, ĩ niiját pínah niijná. Queét Jesúihwã Dioíh mæ Salomón ã chãjat tútni coahjidih ĩpĩ míc wáacap wut jĩ. 13 Bitã ĩ yéejat peéh chãjatdih úmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét táinit caá”, cãacwã ĩpĩ niijíp wut jĩ. 14 Neoná, yaádhbut, चाह dawá Jesúsdih ĩt jepahap wut jĩ. 15 Pánihna, tubáp chũhñitdih Pedro ã teo jãha booaat pínah niijná, ĩ chéenwã queétdih ĩ lajatjĩh namá jwēejdih ĩpĩ ub juibí jwejep wut jĩ. Bitã ã mæ juibícannitboó booíhna, Pedroíh dadahjeh buug lájat ĩt náahap wut jĩ. 16 Jerusalén tútchi pehbbit jumni tútchinadih moón tubáp chũhñitdih, nemép jumnitdihbut ĩt ub juibínap wut jĩ. Pánihna, queét nihatdih ĩt táí booa beedánap wut jĩ.

Jesús ã naáwát tútnitdih bita yeejép ĩ chãjat

17 Pedrowãdih dawá cãacwã ĩ péenachah enna, sacerdotewã ĩ maáh, ãjeéh jumnit saduceowãbut Pedrowãdih búdí ĩt íjip wut jĩ. 18 Pánih íjnit, Jesús ã naáwát tútnitdih teonit, nemat mæboó ĩt nemep

wut jĩ. ¹⁹ Chei Dioíh ángelboó ĩ nemnitjidih át wāt bacanap wut jĩ. ²⁰ “Dioíh munná ñi bejeé. Caán munná juibínit, ded pah Diosjeéh ĩ túi jumat pínahdih cáacwādh ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jĩ.*

²¹ Páant ā niijíchah joinít, baabáchah, Dioíh munná waad béjnit, ángel ā niijátji pah cáacwādh ĩt jwúb bohénap wut jĩ.

Caán yeó jáapjeh judíowā ĩ maáta míc wáacnit, Jesús ā naáwát tútnit nemat muúboó jmnitjidih soldadowā ĩ maátadh ĩtih ub jūwát tútup wut yuh jĩ. ²² Obohjeéhtih, nemat munná juibínit, queétdih ĩt bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwúb bejnit, nin pah queétdih ĩt niij naáwáp wut jĩ:

²³ —Nemat muú jēc buj cánni yuh beé. Caán nemni jēcdih wapnit ĩ pāi ñuhna yuh beé. Páant ĩ pāi ñuhuchah yuhna, caán jēcdih wātnit, jwí enechah, jwí nemnitji ĩ wihcap be, ĩt niijíp wut jĩ.

²⁴ Páant ĩ niijíchah joinít, Dioíh muúdh wapnit soldadowā ĩ maáh, sacerdotewā ĩ maátabut ĩt joí wáhi bejep wut jĩ. “¿Dépah caá ĩ tóahbi queét pánihna?” queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ. ²⁵ Páant ĩ míc niijíchahjeh, biíh ĩ pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh munná cáacwādh jwúb bohéna beé ĩ chājap be. Ñi enbi jwuhú oboh, át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ĩ maáh, áih soldadowājih bejnit, Jesús ā naáwát tútnitdih ĩt jwúb tewep wut jĩ. Obohjeéhtih, cáacwādh úmna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ĩt teo

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

bejep wut jĩ. “Nitdih jwĩ pũñachah, cãacwãboó jwiít dihjeejĩh ĩ yohbipna nacaá”, queét soldadowã ĩt niijjenah joyóp wut jĩ. ²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús ã naáwát tútnitdih maáta pebhna ĩt ub juibínap wut jĩ. Pánih ub juibínachah, sacerdotewã ĩ maáh queétdih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

²⁸ —Yeebdih tabit wutnit, ‘Jesús ded pah ã chãjatjidih ñi bohéca bojoó’, jwĩ niijíp yah be. Obohjeéhtih, páant jwĩ niijíchah yahna, yeéboó ni hat Jerusalén tútchidih moondih ñi bohéna caá. Jesús dih jwĩ mawatji waó jíib jwiít dih peéh chãjat náahna, pánih naóhna caá ñi chãjap, át niijíp wut jĩ.*

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ã naáwát tútnit biíc dih nin pah ĩt niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó jwiít dih ã naáwát tútup be. Pánihna, caandih jepahnit jumna, ñi naáwát tútcatdih jwĩ jepahcan niít. ³⁰ Jwĩ nuowã ĩpĩ wēini Dios Jesús dih át boonanap tajĩ. Caandihjeh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat tútup jĩ. ³¹ Jesús dih ‘Caán túini caá’, niijnít, Dios caandih maáh át waadánap wut jĩ. Pánih maáh waadánit, ã jéihyepmant bóo bawámant át chúdat tútup wut jĩ. Jwiít cãacwã jwĩ yéejat peéh chãjat déejidih túi ubni pínah Jesús dih át jummat tútup wut jĩ. Jwiít judíowã jwĩ yéejatdih cádahnit, jwĩ tút nuumáchah, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná, páant át chãjap wut jĩ.

³² Pánihna, jwiítboó Jesús páant ã jummatdih ennitji, Túini Espiritu ã wēpatjĩh caandih jwĩpĩ naóhna caá. Det ã wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espiritudih biíc yoobó ã wũhna caá, queétdih Pedro át niijíp wut jĩ.

* 5:28 Mt 27.25

³³ Páant ã niijíchah joinít, chah íjnit, queét Jesús ã naáwát tútnitdih maáta ítih mao yohíhip wut yah jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat tútcap wut jĩ. Caán Moisés ã wutatjidih bohéni ã jumuchah, cãacwã caandíh “Caán túi chãjni caá”, ãpĩ niijíp wut jĩ. Pánihna, caán Jesús ã naáwát tútnitdih soldad-owãdih át ub bac bej jwuhat tútup wut jĩ. ³⁵ Páant ã ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb wã déewãá, ñi maona chaáh buca. Ñi túi jenah joi jwuhú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cãacwãdih túi waóhni caá wã jumup’, caanjéh cãacwãdih át niijíp wut yah jĩ. Pánihna, dawá, cuatrocientos ãjeéh ã péenap yah be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh ã mao yohochah, ãjeéh péenitji ã bej peét bejep be. Bũ queétji ã wihcan caá. ³⁷ Túttimah, cãacwãdih ã jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wüt jumnji Romano cãacwã ã maátadih yohíhna, ãjeéhbut dawá ã péenap yah be. Obohjeéhtih, bita caandíh ã mao yohochah, nihat áihwãbut ã bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebdíh nindih naóhna caá wã chãjap. Nit Jesúih doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. ã bohéat Dioih nihcan, Teudaji ã bohéat buudát pah ã buud béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ã bohéat yoobát ã jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat tútcan níit. Páant ñi cádahat túttna, yeéb Diosjĩh míic maona caá ñita chãjap taga, Gamaliel át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdih tigaá”, maáta ít niij jenah joyóp wut jĩ. Pánih jenah joinít,

Jesús ã naáwát túutnitdih ït jwáub bid bojop wut jĩ. Páant ï jwáub waád juibínachah, queétdih ït puñat túutup wut jĩ. Páant ï pũi péanachah, “Jesúih doonádih yeéb ñi jwáub bohéca bojoó”, niij jũih péanit, queétdih ït bejat túutup wut jĩ.

⁴¹ Páant ï bejat túutuchah joinít, ït jwáub bac bejep wut jĩ. Jesúihwã ï jumat jib, yeejép yapna, búdí ït weñep wut jĩ. ⁴² Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioih mũúboó, ïih mũnábobút “Jesús Dios ã wahní Cristo ã jumna caá”, ïpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúihwã ï ñíwat

¹ Caán láa Jesúih doonádih bohénit ït dao béjep wut jĩ. Pánih dao béjna, Jesúihwã mícjeh jumna yuhna, ït míc jũihñup wut jĩ. Biquína judíowã jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ït jumap wut jĩ. Queétboó ïjeéh éemp wunnit yaáhdih yeó jáap jumat pah ïih jeémátdih ï túi bíic yoobó wũh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ït jũihñup wut jĩ. ² Páant ï míc jũihñuchah jéihnit, Jesús doce ã naáwát túutnitboó bita áihwãdih bid bojnit, nin pah ït niij naáwáp wut jĩ:

—Dios naáwátdih bohéat jwũih tewat ã jumuchah, jeémátdih jwĩ jéih pãáhcan caá. ³ Pánihna, jwĩ déewãá, siete neonádih ñi ñíwíí, jeémátdih pãáhnit ï jumat pínah niijná. Bitá queétdih ‘Túinit caá’, ï niijnít, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnit, túi jenah joiníttdih ñi bidíí. ⁴ Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumat pah Diosdih

uúbhñit, ã naáwát dih jwĩ bohé bipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, “Júu. Páant tíi jwĩ chājap”, nihat Jesúihwã ãt niij jepahap wut jĩ. Pánihna, Esteban, Jesús dih tái jenah joinít, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnidih ãt ñíwip wut jĩ. Bitadíhbat ãt ñíwip wut jĩ. Nin caá ã wātna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía títchidih bóo judío nihcan yahna, judíowã ã bohé át dih joiná, ãjeéh waadní ãt jumup wut jĩ.

⁶ Páant ã ñíonit dih Jesús ã naáwát túutñit pebhna ãt ub juibínap wut jĩ. Queét ã ub juibínachah ennit, ã ñíonit dih teo jáhanit, ãt uúbáp wut jĩ, Dios queétdih ã tái teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwát dih chah dawá jéihñit ã jumuchah, Jerusalén títchiboó jumnit Jesúihwã ãt dao béjep wut jĩ. Sacerdotewābat dawá túut nuumnít, Jesúihwãjeéh ãt waadáp wut jĩ.

Bita Estebandih ã tewat

⁸ Esteban, caandíh Dios búdí ã teo wáacachah, ã wēpatjĩh dawá láa jwiít cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih ãt chāj júutup wut jĩ. Páant ã chāj júutuchah ennit, cāacwã Jesúih doonádih chah ãt joíhip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowã ã míic wáacat mūdih moón caandíh ãt jūihñup wut jĩ. Queét Teo Wāhñitji wūt jumni roómp ãt jumup wut jĩ. Cirene títchidih moón, Alejandría títchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ãt jumup wut jĩ. Queét wut jĩ Estebandih jūihñit ãt jumup wut jĩ. ¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnit, tái jéihni jumna, ã wéhenachah joinít,

queétboó caandíh biíc yoobó ït nihcap wut jĩ. ¹¹ Biíc yoobó nihcan, íjna, bita ï yee naáwát pínah niijná, ït jíib wāhup wut jĩ. Páant ï yeeat túutachah joinít, nin pah ït niíj naóh yacap wut jĩ: “Esteban Moisés ã wutatjidih Diosdihbut yeejép ã wéhenachah, jwĩ joyóp be”, ït niíj yeenap wut jĩ. ¹² Páant ï niijíchah joinít, cāacwā, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita waóhnitbut Estebandih ït íjip wut jĩ. Pánih íjnit, caandíh teonit, ï maáta pebhna ït ub bejep wut jĩ. ¹³⁻¹⁴ Queét ï yeeat túutnitji nin pah ï maátadih ït niíj yeenap wut jĩ:

—Nin yeó jáap jumat pah Dioíh mūdíh, Moisés ã wutatjidihbut yeejép āpĩ wéhenap be. Nin pah ã niijíchah, jwiit jwĩ joyóp be: ‘Jesús Nazaret tútchidih bóo Dioíh mūdíh ã yohbipna caá. Moisés ã wutatjidihbut ã jwūub túut nūmbípna caá’, Esteban ã niijíp be, ït niijíp wut jĩ.

¹⁵ Nihat caanjĩh chúudnit Estebandih ï enechah, āih móot ángelíh móot panih yeh iigni āt jígohop wut jĩ.

7

Esteban ã míc jāh niiját

¹ Sacerdotewā ï maáh nin pah Estebandih āt niíj wūbh joyóp wut jĩ: “¿Nit ï niiját yoobópdih niít?” āt niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandíh āt niíj jepahap wut jĩ: “Wā déewāá, behnitbut ñi joyóó. Weemdíh ï naóh yacat yoobópdih nihcan caá. Ded pah Moisés ã chājatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembút biíc yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwĩ nūowā ï chājatjidihbut

biíc yoobó wã jenah joiná caá. Jwĩ nwo Abrahamji Mesopotamia baác dih ã jwũhchah, Harán baácboó ã bejat pínah jãtìh, Dios nihat jéihni jwũna, caandíh ãt jgohop wut jĩ. ³ ‘Meém míh baác dih ma déewãdihbut ma cádah bejeé. Páant ma bejechah, wã ñíoni baácna meemdíh wã waóhbiipna caá’, Abrahamjidih Dios ãt niijíp wut jĩ.* ⁴ Páant ã niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baác mant ãt numah jũúwáp wut yah jĩ. Pánih yuúp jũóhni, Harán baácna jwinít, ãt chão jwũhchah wut jĩ. Behe ã wunat túttimah, nin jwĩ jwũni baác dih Dios Abrahamwãjidih ãt jũúwát tútup wut jĩ.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baác dih ã jwýchah yuhna, ãih baác pínah dih caandíh ãt wũh jwũhcap wut jĩ. Jibnitjeh ãt jwũp wut jĩ. Abrahamji ã weh wih jwũhchah, Dios caandíh nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Meemdíh, ma jwimenádihbut nin baác dih wã wũhbiipna caá’, ãt niijíp wut jĩ.* ⁶ ‘Túttimah, ma jwimená biíh baácna bejnit, caán baác dih moónjeéh jwũna, queétdih teo wũhni ã jwũbiipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma jwimenádih yeejép ã chãjbiipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant ã chãjat jíib, weém caán baác dih moondíh wã peéh chãjbiipna caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma jwimená nin baácna ã jwũub jwibíipna caá, páant mantih. Pánih jwũub jwinít, weemdíh jepahni, ã wẽi wũbhbiipna caá’, Abrahamdih Dios ãt niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandíh ãt jwũub niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã niijátjidih wã náhniat pínah, yeebbút ñi

* **7:3** Gn 12.1 * **7:4** Gn 11.31; 12.4 * **7:5** Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * **7:7** Gn 15.13-14; Ex 3.12

náhníat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma j̄imenábut biíc yoobó bóodnit ñi j̄umú, át niijíp wut j̄i. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép j̄umuchah, ocho yeó jáap túttimah, ãih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut j̄i. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh j̄umap wut j̄i. Pánihna, Jacobboó docewã át weh j̄umap wut j̄i. Queét doceboó jwĩ ñowã pínah ít j̄umap wut j̄i.*

⁹ “Queét jwĩ ñowã ï úud Josédih íijnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdih ít jíib chãj wãhup wut j̄i. Páant ï jíib chãj wãhniñi ã moh yéjechah enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wut j̄i.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã j̄umuchah, Faraón Egipto baácndih moón ï maáhboó Josédih át wēi enep wut j̄i. Diosboó caandih páant át wēi enat tútup wut j̄i. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácndih moondih tewat wutni maáh pínah át waadánap wut j̄i. ã pebh moondihbut maáh át waadánap wut j̄i.*

¹¹ “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ã b̄ungcáh, caán baácndih moón tabit ít moh yéjep wut j̄i. Pánihna, jwĩ ñowãbut jeémát ít jéih bid j̄uicáp wut j̄i.* ¹² Egipto baácboó jeémát jumat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíih wah bojop wut j̄i. ¹³ Túttimah ã jwúb wahachah, Egipto baácboó ï j̄uibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñénadidih át niijíp wut j̄i. Pánihna, Joséboó ã déewãdih ã maáh Faraóndih át jútup wut j̄i.*

* **7:8** Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31–35.18 * **7:9** Gn 37.11,28; 39.2,21 * **7:10** Gn 41.39-41 * **7:11** Gn 42.1-2 * **7:13** Gn 45.1,16

14 Tálttimah, José ã íp Jacobdih ã déewãdihbut ãt bidip wut jĩ. ã déewã setenta y cinco cãacwãjeh ít jum jwuhup wut jĩ.* 15 ã wũúh ã bid bojochah joinít, Jacobwã ã wũúh pebhna Egipto baácboó ít bejep wut jĩ. Caanná juibínitji ít buudúp wut jĩ.* 16 Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wut jumni baácboó ít wunuchah ít yohat pínahdih átát jíib chãjap wut jĩ. Pánihna, Abraham ã jíib chãjniji baácboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ã wehboó ít yohop wut jĩ.*

17 “Tálttimah, ‘Nin baác dih yeebdíh wã wãhbipna caá’, Dios Abrahamdih ã niijátji pah tóah júúwúchah, Egipto baácboó jwĩ déewã ít cãac poonap wut jĩ. 18 Egipto baác dih ít jumuchah, biíh maáh Faraón ít niijní, át túut nuumúp wut jĩ. Caán Faraónboó ded pah José ã chãjatjidih át jéihcap wut jĩ.* 19 Pánih jéihcan, jwĩ nuowãdih yeejép chãjna, ít weh jáap túahnitdih át mao yohat túatup wut jĩ.* 20 Páant ã yapat cãtíh, Moisés pínah ã cãac jumuchah, Dios caandíh át túi wēi enep wut jĩ. Pánihna, ã mána tres widh caanbít dih júutcanjeh, íih muúboó ít túi bih bíbohop wut jĩ.* 21 Pánihat tálttimah, Moisésdih muúboó jéih bíbohcan, ã mána caandíh mujboó ít pahanap wut jĩ. Páant ít pahanidih Faraón nuúm bid juí, ub aab béjnit, mi wũúh pah mit behanap wut jĩ.* 22 Egipto baác dih moón túi jéihnitéhdih Moisésdih ít bohénap wut jĩ. Pánihna, caán maáh wũúh pah át jumup wut jĩ.

* 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10

23 “Táttimah, caán cuarenta jópchi bíbohnit, ã déewã judíowãdih enedih át bejep wut jĩ. 24 Pánih enedih juibína, Egipto baácđih bóo judíodih yeejép ã chãjachah, Moisés át enep wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácđih bóodih át mao yohop wut jĩ. 25 Pánih chãjna, ‘Wã déewã ĩ déedih wã teo wáacachah enna, “Dios jwiítđih túi ubni pínah át wahap taga”, ĩ niúj jenah joibípna caá’, Moisés át niúj jenah joyóp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, queétboó páant ĩt niúj jenah joicáp wut jĩ. 26 Biíh yeó jáapđih chénewã ã déewã ĩ míc mawachah, Moisés át enep wut jĩ. Pánih enna, ‘¿Yeéb biícwãjeh dépanih míc mao tigaá ñi chãj?’ queétđih át niújíp wut yah jĩ. 27 Obohjeéhtih, páant ã niújíchah joinít, ã déedih yeejép chãjniboó Moisésđih át ub too yoh bojop wut jĩ. ‘Meém jwĩ maáh nihcan, jwiítđih wutni nihcan caá. 28 ¿Jwín Egipto baácđih bóodih ma mao yohatji pah weemđihbút mao yohíh niít ma chãjap?’ át niúj jũihñap wut jĩ. 29 Páant ã niújíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wut jĩ. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewã át weh jumap wut jĩ.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálih iigní panihnidih át enep wut jĩ. Caán iigát panihat cãtíh ángelboó caandíh át jígohop wut jĩ. 31 Páant ã jígohochah, Moisés át en wúhi bejep wut jĩ. Pánih en wúhi bejna, caán máa chálih iigní panihni pehbbit enedih ã bejchah, Dios caandíh nin pah át niúj naáwáp wut jĩ: 32 ‘Weém Dios caá. Weemđihjeh caá ma ñuowã, Abraham,

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4

Isaac, Jacob ï túi wēi ʷáʷáp’, āt niijíp wʷt jī. Páant ã niijíchah joinít, Moisésboó méménit, ʷmna, āt en ñahacap wʷt jī. ³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh āt jwáʷb niij naáwáp wʷt jī: ‘Bʷʷ wā pebh ñʷhna, míih zapatosdih waícanjeh ma too dʷgʷá. ³⁴ Wíih cāacwā Egiptoboó jʷmnit, yeejép yapna, tʷbit moh yéejnit ï jʷñáʷchah, wā joiná caá. Páant ï jʷñát dih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat tʷt niijná, ma pebh wā dei jʷáwáp be. Pánihna, bʷʷ conboó ma jwáʷb bejeé’, Dios Moisésdih āt niijíp wʷt jī.*

³⁵ “Í náahcannijidih yʷhna, ï maáh pínah, queétdih túi ʷbni pínahdih Diosboó āt wah jwáʷba bojop wʷt jī. ‘Meém jwī maáh nihcan, jwiít dih wʷtni nihcan caá’, ï jāh niijéhnijidih Dios Egipto baácboó āt wah bojop wʷt jī, queétdih ã nʷmah bac jʷáwát pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálih iigni panihni cātíh jʷmni ángeldihbʷt Dios āt wahap wʷt jī. ³⁶ Pánihna, Egipto baácboó jʷmnitji judíowādih Moisés āt nʷmah jʷáwáp wʷt jī. Egipto baácboó caán Moisés Dios ã wēpatdih āt jwíih jʷt waáwáp wʷt jī. Tátimah, Mʷj Mac Dʷʷni wʷt jʷmni boó āt jwáʷb jʷt wʷt jī. Tátimah, mʷú wihcapboobʷt cuarenta jópchi ï jʷmʷchah, Dios ã wēpatdih páant āpī jʷt wʷt jī.* ³⁷ Caán Moisésboó judíowādih nin pah āt niij naáwáp wʷt jī: ‘Weém wā nihat pah mʷntih Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih yeebdíh ã wahbipna caá. Caán ñijeéh ã jʷmbipna caá’, Moisés queétdih āt niijíp wʷt jī.* ³⁸ Moisés mʷú wihcapboó jwī nʷowā biíc dih

* 7:34 Ex 3.1-10

* 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33

* 7:37 Dt

8.15,18

ãt jumup wat jĩ. Sinaí wõt jumni jeená caandih naóhni angeljeébut ãt jumup wat jĩ. Ījeéh jumnit, Dios ã watatdih Moisésboó ãt naóh yapanap wat jĩ, caandih jepahnit, Diosjeéh ĩ táí jumat pínah niijná. Jwiítbut jwĩ joyát pínahdih ãt naáwáp wat jĩ.*

³⁹ “Pánih jũóhntji muú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jwáub bejihna, Moisésdih náahcan, jwĩ nuowã ã watatdih ĩt yap yohop wat jĩ. ⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ĩt niijíp wat jĩ: ‘Jwiít dih waóhnt pínah Dios panihnitdih ma pãp wũhú. ¿Egipto baácboó jwĩ jumachah, jwiít dih numah jũóhni Moisés ded pah tigaá ãt bej?’ ĩt niijíp wat jĩ.* ⁴¹ Páant niijnít, queét momo jiwĩ wũáh pah jíghnidih orojĩh ĩt pãpap wat jĩ. Pánih pãp péanit, queét nuñápdih mao ub jũóhnt, ĩ pãpnidih cáo wũhna, búdí ĩt weñep wat jĩ.* ⁴² Páant ĩ pãpnidih ĩ weñechah ennit, ‘Weemdih yohnit, cúiwãdih, widhdih, yeodihbut ĩ wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih átih yohop wat yuh jĩ. Páant ĩ chãjatjidih Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘ “Yeéb weemdih yeejép ñi chãjap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judiowã nuñápwãdih mao cáonit, weemdih wũhna, ñita táí chãj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodih ñi náhnicap be.

⁴³ Pánih náhnican, Móloc wõt jumnidih wēinit, áih muúdh ñi bíbohó jĩ. Bíih cúí Refán wõt jumni, caan páh jíghni yeéb ñi pãpni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdih

* **7:38** Ex 19.1–20.17; Dt 5.1–33 * **7:40** Ex 32.1 * **7:41** Ex 32.2–6

peéh chājna, yuúp Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ãt niúj daacáp tajī. *(Am 5.25-27)*

44 “Jon jātih moón jwī nuowã muú wihcapboó jumna, Dios ĩjeéh ã jumat pínah niijná, nuñúp chóojĩ ĩ chājni muudíh ĩt bíbohop wut jī. Caán muudíh Dios ã niijátji pah biíc yoobó Moisés ãt chājap wut jī. Caán muú diítboó Dios ã wutat daácni jeé naaná ãt jumap wut jī.* 45 Pánihna, queétdih Dios ã naóhniji nin baácđih jainá, Josué jwī nuowã biícđih caán muudíh ĩt ub juyúp wut jī. Páant ĩ ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjĩh jumnitjidih ãt yohop wut jī. David ã jum láabut caán muudíh ĩt bíboh jwuhup wut jī.* 46 Pánihna, caandíh Dios ã túi weñechah jéihnit, caán ĩjeéh ã jumat pínah muudíh chājĩhna, David Diosđih ãtih uúbúp wut yuh jī.* 47 Obohjeéhtih, páant ã uúbúchah yuhna, ã wunat túttimah, ã wúúh Salomónboó Dioíh muudíh ãt chājap wut jī.* 48 Pánih chājna yuhna, Diosboodíh cãacwã ĩ chājni muudíh ĩ jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah ãt niúj daacáp tajī:

49 ‘ “Japboó wã chúudat panihni caá. Caánboó chúudna, nihatđih wã wutna caá. Pánihna, noónboó wĩh jítcha wã chũi chúudat panihni caá. Pánih chũi chúudna, chah wěpni wã jumna caá. Weém Dios caá. Páant wã jumachah, wĩh muú pínahđih ñi jéih teo wũhcan caá. Wã chooát pínah muudíh wã náahcan caá.

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

50 Weemjéh nin baácboó nihatdih wã chãjap jĩ”,
Dios ã niijná caá’, ãt niíj daacáp tajĩ. (Is
66.1-2)

51 “Jwĩ n̄owãji ĩ yap yohat pah m̄ntih yeebbát
Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naáwát dih joiná
yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espíritudihb̄t
yehna ñi niijná caá.* 52 Jwĩ n̄owãji Dios naáwát dih
nihat naóh yapanitdih yeejép ĩt chãjap w̄t jĩ.
‘Túttimah túini yoobát ã jũóhbipna caá’, queét ĩ niíj
naáwáchah, jwĩ n̄owã ĩt joijí ta yuh caá. Obo-
hjeéhtih, páant niíj naóhnitjidih ĩpĩ mao yohop w̄t
jĩ. Pánihna, ‘Túini yoobát ã jũóhbipna caá’, ĩ niijníji
Jesús dih yeebbát ñi mawap be. 53 Dios ã w̄tatdih
ángelwã Moisésdih ĩt naóh yapanap w̄t yuh jĩ, jwĩ
joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ĩ w̄tatjidih jwĩ
bíbohna yuhna, yeébboó caandíh ñi yap yohna caá”,
Esteban ãt niijíp w̄t jĩ.

Estebandih jee dáhnajĩh ĩ yoh mawat

54 Páant ã niijíchah joinít, queétboó t̄bit ĩt íjip
w̄t jĩ. Pánih íjna, úm náah jum̄nit ĩt jígohop w̄t jĩ.
55 Páant ĩ íjichah yuhna, Túini Espiritu caandíh búdí
ã teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ã yeh
iigát dih, Jesús Dios ã jéihyepmant bóo b̄wámant ã
ñuh̄chahb̄t Esteban ãt enep w̄t jĩ.

56 —ĩÑi enee! Jeáboó jéweat panihni ã jum̄chah,
Jesús nihat c̄acwã úd jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo
b̄wámant ã ñuh̄chah, wã enna caá, ãt niijíp w̄t jĩ.

57 Páant ã niijíchah joinít, queét t̄bit íj yapna,
ñaácnit, ĩh molít dih nem teo, ñáo ñah bejnit,
caandíh ĩt tewep w̄t jĩ. 58 Pánih teonit, caán
tátchimant wái bac bejnit, jee dáhnajĩh ĩt yoh

* 7:51 Is 63.10

mawap wut jĩ. Páant ĩ yohat pínah jãtĩh, jih ĩ dũoní yégueh chónadĩh tóo dũg jwejnĩt, jáap beh tóahni Saulo wãt jumnidĩh ĩt wapat tãutur wut jĩ.

⁵⁹ Estebandĩh jeejĩh ĩ yohochahjeh, “Maá Jesús, wĩh caolĩhdĩh ma ɯbũú”, ãt niijíp wut jĩ.* ⁶⁰ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdĩh yeejép ĩ chãjachah yahna, queétdĩh ma peéh chãjca bojoó”, niijnít, ãt wũnah bejep wut jĩ.*

8

Saulo Jesúhwãdĩh yeejép ã chãjat

¹⁻² Bitã Jesúhwã Estebanjidĩh baad yóhna, búdí ĩt jumũáp wut jĩ. Obohjeéhtĩh, Sauloboó Estebandĩh ĩ mawachah enna, “Túina caá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tãtchidĩh jumnit Jesúhwãdĩh enĩhcan, yeejép ĩt chãj jwĩhip wut jĩ. Páant ĩ mao jwĩhichah, Jesúhwã Jerusalén tãtchimant Judea baác, Samaria baácnaabut yũúp ĩt jweí peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwãt tãutnit pohba ĩt bejcap wut jĩ. ³ Pãnihna, Sauloboó Jesúhwãdĩh enĩhcan, queétdĩh yeejép chãjna, ĩh mũnãdĩh waadnít, neonãdĩh, yaãhdĩhbut teo wái bacnit, nemat mũũboó ãpĩ nemat tãutur wut jĩ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonãdĩh ã bohéat

⁴ Pãnih jweí peétnitji ĩ jũibĩni tãtchinadĩh moondĩh Jesúh túini doonãdĩh ĩpĩ naáwãp wut jĩ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tãtchina jũibĩnit, Felipebut caán tãtchidĩh moondĩh Jesúh túini doonãdĩh ãt naáwãp wut jĩ. ⁶ Páant ã naáwãchah joinít, Dios ã wẽpatjĩh jwiít cãacwã

* **7:59** Sal 31.5; Lc 23.46 * **7:60** Lc 23.34 * **8:3** Hch 22.4-5; 26.9-11

jwĩ jéih chãjca naáhdih ã chãjachah ennit, caanjĩh moón dawá ãt táí joyóp wut jĩ. ⁷ Dawá nemépjumnit ã pebh ĩ jaibínachah, nemépwãboodih ãpĩ bac bejat túutup wut jĩ. Páant ã bac bejat túutuchah joinít, nemépwã ñaácnit, ĩpĩ bac bejep wut jĩ. Dawá jéih wãlícnitdih, jéih bejcannitdihbut ãpĩ booanap wut jĩ. ⁸ Páant ã chãjachah enna, caán tútchidih moón búdí ĩt weñep wut jĩ.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wut jumni, jióhni ãt jumup wut jĩ. Pánihna, caán tútchidih moondih jióhni ded pah ĩ chãjatdih ãpĩ chãj júutup wut jĩ. Páant ã chãjachah enna, caanjĩh moón en wáhi bejnit, Simóndih ĩt úumup wut jĩ. Nin pah ãpĩ niijíp wut yah jĩ: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdih jadhcan caá”, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã chãjachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cãacwã ĩ maáta bícdih ĩt niijíp wut yah jĩ. Queét nihat caandih ĩt táí joi jwáhup wut jĩ.

¹¹ Páant ã chãjatjĩh queétdih maatápdih ãt júutup wut jĩ. Páant ã chãj júutuchah enna, queétboó wáhi bejnit, caandih ĩt táí joyóp wut jĩ. ¹² Obohjeéhtih, caandih ĩ joyóchah yahna, Felipeboó Dios maáh ã jumatdih, Jesucristoĩh táini doonádihbut ã naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodih ĩt joyóp wut jĩ. Pánih táí joinít, ĩ jepahachah enna, Felipe neonádih, yaáhdihbut ãt daabánap wut jĩ. ¹³ Simónbut Felipe ã naáwáchah joinít, Jesúsdi h ã jepahachah, caandihbut ãt daabánap wut yah jĩ. Páant ã daabáát túttimah, Felipejeéh caanbát ãt péenap wut jĩ. Felipe Dios ã wēpatjĩh chãj júutnit, tubáp chũhñitdih ã táí booanachah enna, Simón

āt en wáhi bejep wut jī.

¹⁴ Samaria baácdih moón Dios naáwátdih ī túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát tútntidih āt juibínap wut jī. Páant ī jepahat doonádih joinít, Pedro, Juan biícdih, Samaria baácna īt wahap wut jī. ¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesúsdihi jáap jéihnitdih Diosdih īt wúbáp wut jī, Túini Espírítu ā wēpat queétdih ā jumat pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácdih moón Jesúihwā ī jumat júutat pínah niijná, queétdih Felipe ātát daabánap wut jī. Jesúsdihjeh īt jéih jwuhap wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espírítu ā wēpat queétdih āt wih jwuhcap wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdih moondih ī teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih āt jum jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā ī teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón āt enep wut jī. Pánih ennít, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh ātih jíib chājíhip wut yuh jī.

¹⁹ —Weembút cáacwādh wā teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdihbut ā jumat pínah niijná, weemdíhbut ñi wēpat déedih ñi wūhú, āt niijíp wut yuh jī.

²⁰ —Míih dinerojīh Dios ā wēpatdih ma jíib chājíhat yeejép caá. Pánihna, caandih ma jíib chājíhat peéh míih dinero biícdih iiguípna ma bejeé.

²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jamna caá. Nindih jwiít jwī chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tubit en ñinahnit, tubit íj yaicánniابه caá. Pánih jamna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátdih Dios ā yohat pínah niijná, caandih ma wúbú. Páant ma

chãjachah enna, caán ma yéejatdih ãta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih ãt níj jáihñap wut jĩ.

24 —Weemdih yeéb Diosdih ñi ʘáábú, ma niijípboó wã bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wã bejihcan caá, Simón ãt niijíp wut jĩ.

25 Túttimah, Pedro Juanjĩh Dios naáwát dih biĩh tútchinadih moondih naáwádih ãt bejep wut jĩ. “Jesús ã boo pud jáúwát túttimah, caandih jwiít jwĩ enep jĩ”, Samaria baácdih moondih ãt níj naóh peetép wut jĩ. Pánihna, caanjĩh moondih bohé péanit, Jerusalén tútchina ãt jwááb bejep wut jĩ.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

26 Felipe Samaria baáboó ã jumuchah, Dioih ángel caandih nin pah ãt níj naáwáp wut jĩ: “Muú wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, ãt niijíp wut jĩ. 27 Páant ã niijíchah joinít, caanná ãt bejep wut jĩ. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwááb bejna ãt chãjap wut jĩ. Caán Etiopía baácdih moón ã maáh wili Candace wut jumnihih dinerodih en daoní wut jĩ. Jerusalén tútchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwááb bejna ãt chãjap wut jĩ. 28 Áih tútchina pátúnijih jwááb bejna, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ã daácní núojidih enna ãt chãjap wut jĩ. 29 Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Con bejni pátúni pebhna ma bejeé”, ãt niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pátúni pebhna juibínit, caán núodih Etiopíadih bóo ã míic en naáwáchah, ãt joyóp wut jĩ.

—¿Ma ennidih ma beh jói níit? Felipe caandih ãt níj ʘáábh joyóp wut jĩ.

31 —Weemdíh bohéni ã wihcah, wã táí beh joicán caá. Wã pebh júi chúudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jĩ.

—Júu, niijnít, ã pebh át juibí chúudup wut jĩ.

32 Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chãjap wut jĩ:

“Ovejadih mawat túut, ĩ teo wáyachah, ã ñaáccat pah muntih caanbát caandíh ĩ teweçah, laihcanni ã jumbipna caá. Oveja yoócdih ĩ bóodochah, ã ñaáccat pah muntih caanbát laihcanni ã jumbipna caá.

33 Caandíh ĩ deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ã chãjcah yahna, queétboó caandíh yeejép ĩ chãjbipna caá. Pánihna, caandíh ĩ mao yohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ã buúdbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (*Is 53.7-8*)

34 Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ã niijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niit át chãjjip? ¿Biíhdih naóh niit át chãjjip, páant ã niijná? át niijíp wut jĩ.

35 Páant ã niij úubh joyóchah joinít, Felipeboó caán núodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúih táini doonádh át naáwáp wut jĩ. 36 Páant niij bájna, íimdih ĩt enep wut jĩ.

—¡Enejúh! Conboó íim caá. ¿Weemdíh ma daabáihcan niit? Felipedih át niijíp wut jĩ.

37 —Jesúsdih ma táí jepahachah, meemdíh wã daabábipna caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

—Dios wūh Jesúsdih weém wã túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumatdih wã túi jéihna caá, ãt niíj jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant niijnít, pütúni íoh teonidih ãt chāwáát tútup wut jĩ. Caán ã chāwáchah, dei ñhñit, íimna ãt dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, íim dih póbó púud bac bej juibí ñhñit, Felipeboó caandíh ãt daabánap wut jĩ. ³⁹ Daabá péanit, í aab ñáhuchah, Túini Espíritu Felipedih ãt ubah bejep wut jĩ. Á buudáh bejchah, Etiopíadih bóo caandíh ãt jwúb encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahna, túi wēnit, áih baácna ãt jwúb bejep wut jĩ. ⁴⁰ Túini Espíritu Felipedih ã ub bejchah, Azoto tátchina ãt juibínap wut jĩ. Pánihna, nihat tátchinadih moondíh Jesúih túini doonádih naóh jibna, Cesarea tátchiboó ãt juibínap wut jĩ.

9

Saulo ã tút nñmát (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Páant Felipe ã chājat pónih, Sauloboó Jesúihwādih en jūihna, “Queédih maomi caá”, niijnít, sacerdotewã í maáh pebhna ãt bejep wut jĩ.

² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandíh ãt úbúp wut jĩ. “Damasco tátchiboó judíowã í míc wáacat mñnádih moón í maátadih ñi daacá. Weém Jesúihwādih bid jainít, queédih chéonit, nin Jerusalén tátchiboó wã jwúb ub jūóhmi caá. Pánihna, wã tewat pínah papélahdih weemdíh ñi wūhú”, Saulo ãt niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, caán núodih í wūhuchah, Damasco tátchina ãt bejep wut jĩ. Damasco tátchina í tóah juibínachah, japmant íg jéenaat

caandih ãt jíghop wut jĩ. ⁴ Páant ã ííg jéenanachah, Sauloboo ãt buug ñájap wut jĩ. Pánih buug ñájnit, Jesús ã wéhenachah, ãt joyóp wut jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdih yeejép ma chāj?” ãt niijíp wut jĩ.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo ãt niijíp wut jĩ. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemdih íjnit jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéejana caá. ⁶ Ma ñah ñuhú. Tútchidih waad béjnit, ma jumú. Ma chājat pínahdih meemdih naóhni pínah ã juibíipna caá”, Jesús Saulodih ãt niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã wéheatdih joiná yuhna, Saulo ã pej jumnitboó cāacdih encan, ãt joí wúhi bejep wut jĩ. ⁸ Saulo ñah ñuhnit, ã jéih encan, ã pej jumnit áih maj nahmant teonit, Damasco tútchina caandih ãt wái waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih búdí úbhna ãt chājap wut jĩ.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wut jumni oo jumat dée pah Jesúsdih ãt enep wut jĩ. Páant ã enechah, Jesús caandih ãt ejep wut jĩ: “¡Ananías!” ãt niijíp wut jĩ. “Júú, wã jumna caá”, ãt níj jepahap wut jĩ.

¹¹ “Yoobópdiw wut jumni namádiw, Judáih muaná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wut jumnidih ma bidíi. Caán Diosdih úbhna caá ã chājap. ¹² Caanbát oo jumat dée jíghatdih enna caá ã chājap. Á jwúb enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jāhanit, úbát panihatdih ã enep be”, Jesús Ananíasdih ãt niijíp wut jĩ.

¹³ “Maá, caán míhwã túinit, Jerusalén tútchidih moondih yeejép ãt chājap wut be. Dawá cāacwã

weemdih páant ì níj naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán nihat míhwãdih teo nemat túut niijná, sacerdotewã ì maátadih papélahdih daacát túutnit, caán núo ã wēpatjĩh át jũúwúp wat be”, Jesúsdi h Ananías át níj jepahap wat jĩ.

¹⁵ “Caán Sauloboó wã ñíoni jumna, judíowã nihcannitdih, ì maátadih, judíowãdihbut wã naáwãdih ã naóhbi pna caá. Pánihna, ã pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wĩih ã jumat jíib, dawá láa yeejép ã yapat pínahdih caandih wã jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdi h át níjíp wat jĩ.

¹⁷ Páant ã níjíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jáha úbhñit,

—Wã dée Saulo, jwĩ Maáh Jesús namáboó meemdih jíghni weemdih ã wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espíritu ã wēpat meemdih ã jumat pínahbut niijná, át níjíp wat jĩ.

¹⁸ Páant ã níjíchahjeh, ãih quíib dahdih queéj chãa pah jíghni ã buúg jéenechah, Saulo át jwúub enep wat jĩ, páant muntih. Pánihna, ñah ñah bac bejñit, át daabáát túutap wat jĩ. ¹⁹ Páant caandih ì daabáát túttimah, jwúub bid jeémpna, ã nuugúp wunatji át boonap wat jĩ. Pánihna, Saulo Damasco tútchidih Jesúsíhwãjeéh maátcanjeh át jumap wat jĩ.

Saulo Damasco tútchiboó ã naáwát

²⁰ Saulo ã túut nuumát túttimahbitjeh, judíowã ì míic wáacat muunáboó Jesúsíh túini doonãdih át naáwáp wat jĩ.

—Caán Jesús Dios wũúh caá, Saulo ãpĩ níjíp wat jĩ.

²¹ Páant ã níj naáwáchah joinít, nihat ìt joí wáhi bejep wat jĩ.

—¿Nin Jesúhwādh ñun yóhni ni nican niít? ¿Ninñihbut jǔóhni, queétdih teonit, sacerdotewā ñ maátadih wāhíhni ni nican niít? ñt míc niijíp wut jǐ.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jǐ. Pánih bohénit, “Yoobópdih tiguaá Jesús Dios ñ wahni Cristo caá”, ñ niijíchah joinít, bita Damasco tútchidih moón judíowāboó ñt beh joicáp wut jǐ.

Saulo judíowādh ñ jweyát

²³ Maátcanjeh ñ jumat túttimah, judíowā caandih mawíhna, queétjeh ñt míc wéhenap wut jǐ. ²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tútchidih bóo jěcnadih yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut ñt páñap wut yah jǐ. Obohjeéhtih, Sauloboó ñ mawíhat doonádh át joyóp wut jǐ. ²⁵ Caán doonádh joinít, Saulo ñ chéenwā caandih búdí wāhdih yacnit, chei caán tútchi wáihyat júdā tǎahmant ñt cádah deya bojop wut jǐ. Páant ñ chǎjat túttimah, Jerusalén tútchiboó át bejep wut jǐ.*

Saulo Jerusalén tútchiboó ñ jumat

²⁶ Jerusalén tútchidih jǎibínit, Jesúhwā biícđih Saulo áti jǎmíhip wut yah jǐ. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni ni nican caá”, niij jenah joinít, caandih ñt úmup wut jǐ. ²⁷ Páant ñ úmūchah yahna, Bernabéboó Jesús ñ naáwát tútnit pebhna caandih át nūmah bejep wut jǐ. Pánihna, Saulo ded pah ñ yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jǐ: “Nin Saulo Damasco tútchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jǐ. Ñ enechah, Jesúsboó caandih át wéhenap wut jǐ. Túttimah, Damasco

* 9:25 2Co 11.32-33

tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át naáwáp wut jĩ”, Bernabé át niijíp wut jĩ. ²⁸ Páant ã niiját túttimah, Saulo ñjeéh waadnít, Jerusalén tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át wēp naáwáp wut jĩ. ²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant jũóhnit judíowãjeéh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jĩ. Páant Saulo chah ã wēp naáwát peéh caandíh ñt mawíhip wut yah jĩ. ³⁰ Páant ñ mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúhwãboó caandíh Cesarea tátchina ñt ub jwei déi bejep wut jĩ. Caanjíh namah jum jwahnit, Tarso tátchina caandíh ñt wah bojop wut jĩ.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúhwã ñt túi jumap wut jĩ. Dedé tac buugáat wihcah, ñt túi míc bohénap wut jĩ. Queét Diosdih úumnit, ñ yéejatdih cádahachah, Túini Espíritu queétdih bádí át teo wáacap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdi h jepahnit chah ñt dao béjep wut jĩ.

Pedro Eneasdi h ã booaat

³² Saulodih ñ wahat túttimah, Pedro nihat tátchinaboó Jesúhwãdih táoh en jib bejna, Lida tátchidih át jaibínap wut jĩ. ³³ Caanná jaibínit, Eneas wut jumnidih át enep wut jĩ. Ocho jópchi jãtih Eneas tubáp chũúhni ji át jéih wãlícap wut jĩ.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdíh ã booaana caá. Ma ñah ñuhú. Ma lajatdih ma ub ámohoó, Pedro át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jĩ. ³⁵ Pánihna, nihat Lida tátchidih moón, Sarón tátchidih moonbút caán doonádih joinít, ñ yéej chãjatdih cádahnit, Jesúsdi h ñt jepahap wut jĩ.

Tabita mi boo pud jũúwát

³⁶ Jope wāt jumni tətchidih Tabita wāt jumnih Jesúsdih táí jéihnih mit jumap wāt jī. Mi wāt Tabita griego wéheatjīh Dorcas ít niijíp wāt jī. Caánt táí chājnih, moh yéejnitdih mipī táí teo wáacap wāt jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jūúwúchah, mit wunah bejep wāt jī. Páant mi wunat tättimah, queét miíh bácahjidih táí choc péanit, chah bóo tólihboó ít jwejep wāt jī. ³⁸ Lida tətchi Jope tətchi táí pebh buugjéh át jumap wāt jī. Pánihna, Jope tətchidih moón Jesúhwā, Pedro Lida tətchiboó ā jumat doonáadih jätih ítát joyóp wāt jī. Pánih joinítji chénewādih Pedro pebhna ít wah bojop wāt jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mi wunah bejep be. Waícanjeh jwī jumapboó jwíjeéh ma jūúwá”, Pedrodih ít niijíp wāt jī.

³⁹ Páant í niijíchah joinít, Pedro íjeéh át bejep wāt jī. Caánboó í juibínachah, caán muudíh jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ít namah púuh laab béjep wāt jī. Tabita íjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wáhat túut niijná, dawá yéguehdih mit chājap wāt jī. Pánihna, éemp wunnit yaádh Pedrodih ñuh púuda bojnit, mi chājniji yéguehnadih ít júut juñúp wāt jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumnitdih át bac bejat túutap wāt jī. Í bac beedáat tättimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át uúbúp wāt jī. Pánih uúbh péanit, miíh bácahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhúú, át niijíp wāt jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pud chúudap wāt jī. ⁴¹ Páant mi pud chúuduchah, Pedro miíh téihyadih teonit, caántdih át wái ñahanap wāt jī. Pánihna, caanjīh moón

Jesúh wãdih, éemp wunnit yaáhdihbut bid bojnit, “Eneé mi jwúub boonap be”, queédih át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant mi boopat doonádih nihát Jope tútchidih moón ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, dawá Jesúsdi h ít jepahap wut jĩ. ⁴³ Pánihna, nañúpwã chóo teoni, Simón wut jamnijeéh Jope tútchiboó maatápdih Pedro át jamap wut jĩ.

10

Pedro Corneliowãdih Jesúh doonádih naáwãdih ã bejat

¹ Caán láa Cesarea tútchiboó cien soldadowã ã maáh Cornelio wut jamni át jamap wut jĩ. Queét soldadowã Italiano wut jamni poómp wut jĩ. ² Cornelio ãih maádih moón biíc di h Diosdi h túi jenah joí wëinit, caandih úumna, yéejat cádahnit, ít túi chájap wut jĩ. Jĩgah náah jamnit judíowãdih búdí át teo wáacáp wut jĩ. Jesucristodi h jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumat pah Diosdi h át úúbáp wut jĩ. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jamuchah, Cornelio ã úúbúchah, oo jumat pah, Dioíh ángel ã pebhna ã waád juibínachah, át enep wut jĩ. Páant ã enechah, “Cornelio”, át niijíp wut jĩ. ⁴ Cornelio caandih en behnit, úumna, “¿Maá, dedé di h caá ma náah?” át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ángel nin pah caandih át niij jepahap wut jĩ: “Diosdi h ma úúbúchah, át joyóp wut be. Jĩgah náah jamnit di h ma wúhuchahbut, át enep wut be. Pánihna, buu ma úúbát di h ã jepahbipna caá. ⁵ Jope tútchiboó Simón Pedro wut jamni di h ub juúwát náahna, míh cáacwãdih ma wah bojó. Caán túini doonádih

yeebdih ã naóhbiḡna caá. ⁶ Biíh Simón nuñúpwã chóo teonijeéh búdí maḡ jwěejdih jumni muúdíh ã jumna caá”, ángel Corneliodih át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wut jĩ. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewã caandíh teo wãhñitdih, biíc ãjeéh jumni soldadodihbut át bid bojop wut jĩ. Caán soldadoboó Diosdih táí wěini jumna, yeó jáap jummat pah Corneliodih wapni wut jĩ. ⁸ Pánihna, Cornelio ángel ã niijátjidih queédih naóh beedánit, Jope tútchiboó át wah bojop wut jĩ.

⁹ Biíh yeó jáapdih Jope tútchiboó ĩ toáh jaiḡínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ã jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih uúbúdíh át púuh laab béjep wut jĩ. ¹⁰ Páant ã uúbúchah, caandíh nuugúp tubuchah, át jeémíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, ĩ jeémát chãjat pónih, oo júmat jígoat déedih át enep wut jĩ. ¹¹ Jeáboó ã jéweah bejechah, chénaḡoó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei júwúwup wut jĩ. ¹² Caán chóo díitna dawá nuñúpwã judíowã ĩ jeémḡca naáhwã míic ĩt jumup wut jĩ. Maiwãbut jum, jwébehwãbut ĩt jumup wut jĩ. ¹³ Caandíh ã enechah, Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Pedro, ñah ñuhñit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wã jeémḡcan níit. Jwĩ nuowãdih ma jeémát túutca naáh yeejépwãdih wãpĩ jeémḡcan beé”, Pedro át niij jepahap wut jĩ. ¹⁵ “ ‘Buu táinit caá’, wã niijnítidih ‘Yeejépwã caá’, ma niijcá bojoó”, Dios Pedrodih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa ã yapachah, caán chóo át púuh laab béjep wut jĩ, buca. ¹⁷ Pánihna, Pedro tabit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh

tigaá pánih jígohnidih ã júut?” caanjéh ãt níj jenah joyóp wut jĩ. Páant ã níj jenah joyóchah, Cornelio ã wah bojnitboó, Pedro ã jumni munná ít juibínap wut jĩ: “¿Simón nuñúpwã chóa teoníih muú dedboo tígaá ã jum?” cáacwādih ít níj uúbh joyóp wut jĩ. Caán muudíh ít jéihya naáwáchah, ã jumni munná ít juibínap wut jĩ. ¹⁸ Pánih juibínit, nin pah ít níj ej uúbh joyóp wut jĩ: “¿Simón Pedro wút jumni nin muudíh níit ã jumap?” ít níijíp wut jĩ.

¹⁹ Páant ít ejechahjeh, Pedro caandíh jígohnidih ã jenah joyóchah, Túini Espíritu caandíh nin pah ãt níijíp wut jĩ: “Pedro, jéboó bíic peihcannit meemdíh bidna caá ít chājap. ²⁰ Nah ñuh, dei bejnit, íjeéh ma bejeé. Bíih pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queétdih wã júúwát túutap be”, ãt níijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã níijíchah joinít, Pedro ít pebhna ãt dei bejper wut jĩ. Dei juibínit, queétdih nin pah ãt níijíp wut jĩ:

—Ninjíh tigaá wã jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid júóh? ãt níijíp wut jĩ.

²² Páant ã níijíchah joinít, queétdih nin pah ít níj jepahap wut jĩ:

—Cornelio cien soldadowādih wutni jwiútdih ã wahap be. Caán túi chājni, Diosdih úumnit yéej chājcanni, nihát judíowã caandíh ‘Túini’, ít níijní caá. Meemdíh Díoíh ángel caandíh ãt bidat túutap wut be, túini doonádih jwiútdih ma naáwát pínah níijná, Pedrodih ít níijíp wut jĩ.

²³ Páant ít níijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wāhnit, ã jumni muúboó ãt úo jwuhat

túutap wut jĩ. Cheibit Pedro ñjeéh át bejep wut jĩ. Páant ã bejehah, bita Jope tútchidih moón Jesúíhwābut caandíh ít pej jum bejep wut jĩ.

24 Ĩ bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít jubínap wut jĩ. Cornelioboó ã déewādih, ã chéenwādihbut bid wáacnit, Pedrowādih át páñap wut jĩ. 25 Pánihna, Pedro Cornelióih mūdídih ã téih waadáchah, Cornelioboó jwāáh bac jūóhnit, ãih jítcha pebh bódicha át caj yoh ñajap wut jĩ.

26 Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,
—Ma ñah ñuhúú. Weembút meem pánih cāacjeh man tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandíh át niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhnit, míc wéhenit, Cornelio caandíh át numah waad béjep wut jĩ. Caanná waád jubínit, dawá míc wáac páinitdih Pedro át enep wut jĩ.

28 Pánih ennit, Pedro queédih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jon jātih Dios jwĩ nūowādih nin pah át niij wutap wut jĩ: ‘Judíowā nihcannit biícđih ñi jumca bojoó’, át niijíp wut jĩ. Pánihna, caán wutatjidih ñijeéh jumnit, wā yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowā nihcannitdih ‘Yeejépwā caá’, Dios weemdíh ã niiját túutcan beé. 29 Páant ã niijíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wā bejcan níit’, niijcánjeh, ñi pebhna wā jūúwáp be. ¿Dépanihat túut tibeé ninjñh weemdíh ñi jūúwát túut? át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wã ubúchah, ãih ángel túi baabní yeh iigní yégueh ðoní, wã pebh ã jígohop be. ³¹ Pánih jígohnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma ubúchah, meemdíh át joyóp wut be. Jíghah náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwuh ã jwúb teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope tútchiboó míh cãacwãdih ma wah bojó, Simón Pedro wut jumnidih ninna queét ï ub júúwát pínah niijná. Caán bíh Simón, nañúpwã chóo teoni pebh, búdí maj jwéjdih jumni meemdíh ã jumna caá’, caán ángel weemdíh ã niijíp be. ³³ Páant ã niijíchah joinít, meemdíh ï ub júúwát pínah niijná, wíh cãacwãdih wã wah bojop be. Meém túi chãjni jwí pebhna mat júúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjñh Diosjeéh jumna, ded pah jwiít dih ã naáwát tútatdih joíhna, jwí pãina caá, Cornelio Pedro dih át niijíp wut jñ.

Pedro Corneliowãdih Jesúih doonádih ã naáwát

³⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jñ:

—Buu jwuh yoobóp dih wã jéihna caá. Nihat cãacwãdih Dios bíic yoobó ãihwã pínah ã náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih umnit, yéejatdih cádahna, ï túi chãjachah, Dios queétdih ã wëina caá. ³⁶ Cãacwã Diosjeéh ï túi jummat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jñ. Caán túini doonádih jwiít judíowãdihjeh át jwíh jéihyanap wut jñ. Páant ã wahni caá nihat cãacwã ï maáh. ³⁷ Jesús ded pah ã chãjatji doonádih ñitát joi tagaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit,

* **10:34** Dt 10.17

ñi daabáát túutú’, Juan Daabáni cãacwãdih ãpĩ niij naóh bohénap jĩ. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácđih, nihat Judea baácđihbat ded pah ã chãjatji doonáđihbat ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatdih Dios bádí ãt wãhup tajĩ. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ã wēpatjĩh Jesús cãacwãdih ã túi teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih ã túi boonap jĩ. Dios ãjeéh ã jumuchah, páant ã chãjap jĩ. ³⁹ Jwĩih baácboó Jerusalén tútchiboobát nihat ã chãjatjidih jwiít jwĩ enep jĩ. Túttimah, jwĩ maáta judíowã caandih cruzboó ĩ péoh dodh mao yohat túutup jĩ. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap túttimah, caandih boonit, Jesúsđih Dios ãt jíghat túutup tajĩ. ⁴¹ Páant ã jíghochah yãhna, nihat cãacwã caandih ĩ encap jĩ. Jwiít Dios ã ñionitdihjeh ã jíghop jĩ. Jesús ã boo pud jãúwát túttimah, ãjeéh jeémpnit, jwĩ babhbar jĩ. ⁴² Pánih jwĩjeéh jumna, jwiítđih nin pah ã niij wutup jĩ: ‘Nihat cãacwãdih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsđih jepahcannit báadhñit, wãnnitdihbat ĩ yéejat peéh chãjat túutni maáh Dios caandih ãt waadánap wut jĩ”, ñi niijí’, ã niijíp jĩ. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsđih ĩ jepahachah, Dios ĩ yéejatdih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwátđih jon jãtĩh naóh yapanit caán Jesúsđih niij naóhna ĩt chãjap wut jĩ, Pedro Corneliowãdih ãt niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannitdih Túini Espíritu ã jwĩih jummat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinítđih Túini Espíritu ãt waadáp wut jĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowã judíowã nihcannit yãhna, mácah wéheatjĩh Diosđih ĩt wēi naáwáp wut jĩ. Páant ĩ

wēi naáwáchah, Pedro dih pej jum bejnit judíowã ít joyóp wut jĩ. Túini Espíritu judíowã nihcannitdih ã waadáchah enna, queét judíowãboó ít en wáhi bejep wut jĩ. Páניהna, Pedro caandíh pej jum bejnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

⁴⁷ —Jwiít dih waadát pah man tigaá nitdihbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chājachah, queétdih jwĩ daabánachah, ã túimi naniít? át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã wutuchah joiníji ã wēpatjĩh queét judíowã nihcannitdih Pedro át daabáát túutap wut jĩ. Páant ĩ daabáát túttimah, “Jwĩjeéh ma chāo jwúhúú”, Pedro dih ít niijíp wut jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, ĩjeéh át chāo jwúhúhup wut jĩ.

11

Pedro ã chājat doonádih Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwã ĩ joyát

¹ Judíowã nihcannitbut Jesús dih ĩ jepahat dooná át bej peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnitboó, bita Jesúíhwãbut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wut jĩ. ² Páניהna, Pedro Jerusalén tútchina ã jwúub jubínachah, biquína Jesús dih jepahnit judíowã, caandíh nin pah ít niij jāihñup wut yah jĩ:

³ —¿Dépanihna, meém judíowã nihcannit pehbboó ma bej? Queét yeejépwājeéh jeémpnit, Dios jwĩ nūowādh ã wutatjidih mat yap yohop taga, ít niijíp wut jĩ.

⁴ Páant, ĩ niijíchah joinít, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

5 —Weém Jope tútchiboó jumnit, úúbhna, oo júmat jígohat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chénaboó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyúp jĩ. 6 Páant ã dei juyúchah, túi ennit, caán chóo díitna maiwã, jwébehwã nihat nuñúpwãbut ĩ ñuhachah, wã enep jĩ. 7 Caandih wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah ái niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih ã niijíp jĩ. 8 ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpan niít. Yeejépwã, meém jwĩ nuowãdih ma jeémát tútcannitdih wãpĩ jeémpan beé’, wã niij jepahap jĩ. 9 Obohjeéhtih, páant wã niij jepahachah, ‘Buu “Túinit caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojó’, weemdih ã niijíp jĩ. 10 Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwúub púuh laab béjep jĩ. 11 Páant ã púuh laab béjehahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni muudih ĩt juyúp tajĩ. Cesarea tútchidih bóo weemdih ubat túutna, queétdih át wahap tajĩ. 12 Pánihna, Túini Espiritu weemdih nin pah ã niijíp jĩ: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowãdih wã wutatjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, úumcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tútchidih moón Jesúhwãbut weemdih ĩ pej jum bejep jĩ. Caanná juibínit, Cesarea tútchidih bóoíh muudih jwĩ waad béjep jĩ. 13 Páant jwĩ waad juibínachah, ded pah caandih ã yapatjidih nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: ‘Dioíh ángel nin muúboó weemdih jígohnt, weemdih nin pah ã niijíp jĩ: “Jope tútchidih míh cáacwãdih wahnit, Simón Pedroh ma ub júúwát túutú. 14 Caán jwinít, yeebdih túini doonádih ã naóhbipna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh

moón biícđih ñi yéejat peéh chãjat déedih Jesús ã túi ʘbbipna caá”, ã niijíp jĩ, Cornelio jwiítđih ã niijíp be. ¹⁵ Páñihna, Jesúh túini dooná queéđđih wã jáap naóh jwíhichahjeh, jwiítđih ã waadátji pah muntih, Túini Espíritu queéđđihbut ã waadáp jĩ. ¹⁶ Caandíh ennit, Jesús jwiítđih ã niijátjidih wã náhninap jĩ: ‘Juan mahjĩhjah ã daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, yeebdíh ã wēpat búdí ã wāhbipna caá’, ã niijíp jĩ.* ¹⁷ Páant ã niijátjidih náhninit, Dios queéđđih Túini Espíritu ã wāhatđih ennit, ‘Weém Diosđih wã yap yohcan niit’, niijnít, queéđđih wã daabáát túutap jĩ, Pedro Jesúsdih jepahnit judíowāđih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant Pedro ã niijíchah joinít, jwáub jaihcanejeh, Diosđih wēinit, nin pah ít míc niijíp wut jĩ.

—joi yáh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguípna ñ bejat déejidih Dios át túi ʘbup taga. Páñihna, ñ yéejatđih cáđahnit, ñ túut nuumúchah, queéđđihbut áihwā át chãjap taga, ájeéh páantjeh ñ jumat pínah niijná, ít míc niijíp wut jĩ.

Antioquia tútchidih moon jwáh Jesúh doonáđih ñ jepahat

¹⁹ Estebandih ñ mao láa, bita Jesúsdih jéihnitđihbut judíowā ít mao ñuunáp wut jĩ. Páñihna, queét ñ mawatđih jweinít, yuúp ít bej peét bejep wut jĩ. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquia tútchiboó ít bejep wut jĩ. Páñih bejnit, Jesúh túini doonáđih ít naóh peét bejep wut jĩ. Páñih naóh bejna yuhna, judíowāđihjah ít naáwáp wut jĩ.

* **11:16** Hch 1.5

Judíowã nihcannitboodíh ít naóh jwuhcap wut jĩ.*
²⁰ Obohjeéhtih, biquína Jesúíhwã Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquía tátchina juibínit, judíowã nihcannitdihbut jwĩ Maáh Jesúíh doonádih ít naáwáp wut jĩ. ²¹ Pánihna, Dios búdí ã teo wáacachah, dawá queétdih joinít, táut nuumná, Jesúsdi h ít jepahap wut jĩ.

²² Antioquía tátchidih moón í jepahat dooná ã bej peét bejechah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúíhwã caán doonádih ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, queétdih ã bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina ít wah bojop wut jĩ. ²³ Caanná juibínit, queétdih Dios ã táí teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wut jĩ. Pánih wēñit, queétdih bohénit, nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesúsdi h ñi táí péenaá. Ded pah ã yapachah yahna, caandíh ñi táí jenah joí cádahca bojoó”, queét Jesúsdi h jáap jepahnitdih át niijíp wut jĩ. ²⁴ Bernabé táí chājni, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumni, Jesúsdi h táí jenah joiní át jumap wut jĩ. Pánihni jumna, queét judíowã nihcannitdih yahna, búdí ã teo wáacachah, Jesúsdi h jepahnit chah ít dao béjep wut jĩ.

²⁵ Túttimah, Bernabé Saulodih ã pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wut jĩ. ²⁶ Caandíh jwāáhnit, Antioquía tátchina át namah jwáub bejep wut jĩ. Pánihna, caánboó jwáub juibínit, Jesúsdi h jáap jepahnitdih biícdi h ít bohénap wut jĩ. Jesúíhwājeéh jumnit, biíc jópchi ít táí bohénap wut jĩ. Caán Antioquía tátchidih wut jĩ Jesúíhwādi h “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ít jwíh niij

* **11:19** Hch 8.1-4

wāt búudhdap wāt jī.

²⁷ Caán láa biquína Dios naáwátdih naóh yapanit Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít dei juibínap wāt jī. ²⁸ Biíc newé ĩjeéh jūóhni, Agabo wāt jumni, queét Jesúíhwā biíc dih ĩ míc wáacachah, caánboó ñah ñahnit, Túini Espíritu ã niiját dih át jwúub naóh yapanap wāt jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihat baácboó ã jumbipna caá”, át niijíp wāt jī. Túttimah, Claudio Romano cáacwā ĩ maáh ã jumuchah, Agabo ã niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wāt jī.* ²⁹ Pánihna, Agabo ã niijíchah joinít, “¿Jwī déewā Judea baác dih moón Jesúíhwā dih jwī teo wáac jīh?” ít míc niijíp wāt jī. Pánih teo wáacnit, det dinero bádí bíbohnit bádí ít wāhap wāt jī. Buáh buugní bíbohnit buáh buugní ít wāhap wāt jī. Bainí bíbohnit bainíjeh ít wāhap wāt jī. Bitá bíbohcanit ít wāhcap wāt jī. ³⁰ ĩ wāh wáacni dinerodih Bernabéwā dih wāhnit, Jerusalén tútchidih moón ĩ déewā Jesúíhwā maátadih ít wāhap wāt jī, bitadih ĩ pāáát pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojīh ĩ wāhni dinerodih Jerusalén tútchina ít ab bejep wāt jī.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedroihbut ã nemat túutat

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúíhwā dih yeejép chājna, biquína queétdih nemat múbóó át nemat túutap wāt jī. ² Juan weép jeñé Santiagodih* waó át bóod yohat túutap wāt jī. ³ Páant ã chājachah ennit, judíowā ĩ maáta bádí ít weñep wāt jī. ĩ weñatdih

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21

ennit, Pedro dihbut ãt tewat túutup wut jĩ. ã tewat túutuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua ï niijní, láa wut jĩ. ⁴ Pánihna, caandíh tewat túutnit, ãt nemat túutup wut jĩ. Chénena míic soldadowã jwíih wapnit pínah ït jumup wut jĩ. Túttimah, jwáub túut nuumnít pínahbut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Bitabut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Bitabut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Pánihna, Pedro ã jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowã caandíh wapnit pínah ït jumup wut jĩ. “Pascua túttimah, ub bac jǎóhñit, cǎacwã ï enepdih caandíhbut wã mawat túutbipna caá”, Herodes caanjéh ãt niíj jenah joyóp wut yuh jĩ.* ⁵ Páant niíj jenah joinít, soldadowã Pedro dih nemat muúboó ãt túi wapat túutup wut yuh jĩ. Páant caandíh ï ne-mechah, Jesúíhwã Pedro dih búdí úbhna ït chǎjap wut jĩ.

Dioíh ángel nemat muumánt Pedro dih ã ub bacaat

⁶ Herodes ã jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó túi ñona ãt chǎjap wut jĩ. Chéne soldadowã chénaboó ïtah tǎp ã teo lajachah, Pedro biíc dih ñona ït chǎjap wut jĩ. ï jumni tólih jęc pehbbut bita chéne soldadowã ït wap ñuhup wut jĩ. ⁷ Dioíh ángel queét pebh ã jígohochah, ã yeh iigát ï jumni tólihdih ãt túi yeh iiguíp wut jĩ. Pánih jígohñit, Pedroíh páwádih ãt wáump mao wucup wut jĩ. “¡Waícanjeh jáanit, ma ñah ñuhú!” ángel Pedro dih ãt niíjip wut jĩ. Páant ã niíj wucuchah jáanit, Pedro ãt ñah ñuhup wut jĩ. Páant ã ñah ñuhuchahjeh, ãih téihya colóhñadih ï chéoni tǎpna ãt waát jénep wut jĩ. ⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma duwú”, ángel ãt niíjip wut

* **12:4** Ex 12.1-27

jĩ. Páant ã niiját joinít, át d̄uwúp wut jĩ. Pánih d̄uó péanachah, “Míih cúb̄h jweyát chóodih pinnit, wãjeéh ma pée j̄úwú”, ángel caandih át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át pée bac bejep wut jĩ. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joiyéhep wut yuh jĩ. ¹⁰ Nemat tólih j̄c pebh wapnitdih yap bej, biíh j̄c pebh wapnitdihbut yap bejnit, tátchina bac bejat ítah j̄cdih ít j̄uibínap wut jĩ. Caán ítah j̄cdih í j̄uibínachah, caanjéh át p̄a bejep wut jĩ. Páant ã p̄a bejehah ennit, ít bac bejep wut jĩ. Namádih bejnit, biíh namána ángel Pedrodih át n̄mah j̄uibínap wut jĩ. Pánihna, caán namádih j̄uibínit, ángel át b̄udáh bejep wut jĩ. ¹¹ Ángel ã b̄udáh bejehah, Pedroboó jáani pah, ã yapatdih yoobópdi h át jenah joyóp wut jĩ. “Dios ãih ángeldih wahnit, Herodes ã mawat déedih, judíowã í maáta í náahat pah í ch̄ajat déedihbut weemdih nemat m̄umánt át túi ub bacanap taga. B̄u jw̄hna wã j̄eihna caá”, Pedro át míic niijíp wut jĩ.

¹² Caán ã yapatdih túi j̄eihnit, Juan Marcos ín Maríaih m̄uná át bejep wut jĩ. Caán m̄udíh dawá Jesúihwã míic wáacnit, búdí uúb̄hna ít ch̄ajap wut jĩ. ¹³ Pánihna, caán m̄uná j̄uibínit, m̄ú wáihyat júdu j̄cdih waádihna, át w̄úmp mawap wut jĩ. Páant ã w̄úmp mawachah joinít, teo w̄hnih Rode w̄t jum̄nih mit j̄uibí uúb̄h joyóp wut jĩ. ¹⁴ Pánihna, Pedro ã wéheatdih beh joinít, búdí w̄ina, w̄atcanjeh, naáwádih mit jw̄ub waad béjep wut jĩ.

—Pedro beé ái j̄uyúp be. J̄c pebh ái ñ̄h̄up be,

mit niijíp wut jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,
—Yeena caá ma chājap, ít niijíp wut jĩ.

Obohjeéhtih, caántboó biíc yoobó chah mit wēp naáwáp wut jĩ.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,
—Oboh áih dadah nacaá, ít niijíp wut jĩ.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehep wut jĩ. Páant ā wuúmp mao behjehechah joinít, jēcdih ít wātap wut jĩ, bŭca. Wātnit, Pedrodih ennit, ít en wáhi bejep wut jĩ. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwúubanít, át wéheat túutcap wut jĩ. Queétdih ĩ wéheat yayánit, ded pah Dios caandíh nemat muumánt ā ub bacaatdih át naáwáp wut jĩ.

—Wā naáwátđih Jesús úud Santiagodih, bita Jesúhŵáđihbŭt ñi naóh yapanaá, át niijíp wut jĩ.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jĩ.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowā Pedro ā wihcatdih ennit, búdí ít wáhi bejep wut jĩ. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” ít míic niijíp wut jĩ. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandíh bid bojat túutuchah, áih soldadowā ít bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicán, caandíh wapnitji soldadowāđih tŭbit át uúbh joí ñuunáp wut jĩ. Pánih uúbh joí péanit, Pedrodih ĩ tái wapcatji peéh, queétdih át mao yohat túutŭp wut jĩ. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jummat túut niijná, át dei bejep wut jĩ.

Herodes ā wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ā jumuchah, Tiro tútchidih moondíh, Sidón tútchidih moondíhbŭt búdí át íjip wut jĩ. Caán tútchinadih moón

Herodeih baácdih moondih jeémátdih ãpĩ juibí jíib chãjap wut jĩ. Pánihna, jwúub jíib chãjat túut ni-ijná, Herodes ã íijat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih ãt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Herodes ã pebh bóo Blasto wut jumnidih jwááhñit, queétdih ã teo wáacat pínah niijná, ãt jíib chãjap wut jĩ. Herodesdih ã míic wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih ãt úbát túutur wut jĩ. ²¹ Pánihna, queétdih ã míic wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ã dúwát chóodih dúonít, ã chúudatdih juibí chúudnit, caandih enedih míic wáacnitdih bádí ãt naáwáp wut jĩ. ²² Páant ã naáwáchah joinít, ni-hat míic wáacnitboó “Cãaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ãt niij wëi ejep wut yah jĩ. ²³ Páant ã niij ejechahjeh, cãacwã ã weñatdih náahnit, Diosboodih ã jwúub wëi naóhcatji jíib, Dioih ángel Herodesdih wunat ãt wãhup wut jĩ. Pánihna, coyíwã caandih ã jeéméchah, ãt wunah bejep wut jĩ.

²⁴ Pedrodih Dios ã ub bacaat túttimah, Jesúihwã jib bejnit, ãih táini doonádih ãt naóh peetép wut jĩ. Caán doonádih jepahnit ãt dao béjep wut jĩ.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wãhñiji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ãt jwúub bejep wut jĩ. Jwúub bejnit, Juan Marcosdihbat ãjeéh ãt ub bejep wut jĩ.

13

Bernabé Saulojih Táini Espiritu ã wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúihwãjeéh jumnit, biquína Dios naáwátdih naóh yapanit jum, biquína

Jesúih doonádih bohénitbat ït jumap wat jï. Nin caá ï wätna: Bernabé, Simón Eini ï niijní, Lucio Cirene tátchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjïh biícidih behni, Saulo yah buca. ² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wëina, ï uúbúchah, Túini Espíritu queétdih nin pah át niijíp wat jï: “Bernabédih, Saulodihbat jãtïh wãát ñíwip jï, Jesúih túini doonádih ï naóh jibat pínah niijná. Páant wã ñíonit ï jumuchah, yeébbóo queétdih ñi wahaá”, át niijíp wat jï.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha uúbhnit, Bernabéwãdih ït wahap wat jï.

Bernabéwã Chipre quewana ï bejat

⁴ Túini Espíritu queétdih ã wahachah, Seleucia tátchina dei bej, johlitjïh bejni búdí jááj chóodih waadní, Chipre quewaboó ït chúuh bejep wat jï. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tátchidih juibí, judíowã ï miíc wáacat munná waadní, caanjïh moondih Dios naáwãtdih ït bohénap wat jï. Juan Marcosbat queétdih teo wáacat túut niijná, ïjeéh át bejep wat jï.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé púud dei bejna, Pafos wãt jumni tátchina ït juibínap wat jï. Caán tátchidih biíc judío Barjesús wãt jumni, “Weém Dios naáwãtdih naóh yapani caá”, niijná yahna, jióhni át jumap wat jï. ⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wãt jumnijeéh át jumap wat jï. Sergio Paulo, túi jenah joiní jumna, Dios naáwãtdih joyát túut niijná, Bernabéwãdih át bid bojop wat jï. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjïh Elimas ï niijní, Sergio Paulo ã túut numcát pínah niijná, Bernabéwãdih átih naáwát túutcap wat yah

jĩ. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ã wãt jamni, Túini Espiritu ã wēpatjĩh Elimasdih en behnit, nin pah ãt niíj jũihñap wãt jĩ:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat túiniboodíh yap yohni, tũbit yeeni caá. ¿Diosdih túi pééíhntidih ma jãh cádahcan niít? ¹¹ Bũũ meemdíh Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jam jwãhbiþna caá. Pánihna, yeó ã chãhatdih ma jéih en jwãhcan niít, Pablo ãt niijíp wãt jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Elimas ãt jéih encap wãt jĩ. Pánih jéih encan, caandíh teo wáini pínahdíh ãt bíd bejep wãt jĩ. ¹² Páant ã yapachah ennit, ĩ naóhni doonádih joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdih ãt jepahap wãt jĩ.

Pablo Bernabéjĩh Pisidia baác Antioquía tútchina ĩ bejat

¹³ Pafos jēlitdih Pablowã johlitjĩh bejni jãáj choodih jwãub waadnít, Panfilia baácđih bóo Perge tútchina ĩt chũh jũibínap wãt jĩ. Caanná jũibínit, Juan Marcos queédđih cáđahnit, Jerusalén tútchina ãt éemp jwãub bejep wãt jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwãub bejcanjeh, Pisidia baácđih bóo Antioquía tútchina ĩt aab béjep wãt jĩ. Caanná aab jũibínit, judíowã ĩ chooát yeó jáapđih, ĩ míic wáacat mũũboó ĩt waád jũibí chũũđap wãt jĩ. ¹⁵ Páant ĩ waád jũibí chũũđuchah, caán mũũdíh wáac jũinít maáta Moisés ã wãtatjidih, Dios naáwát naóh yapanit ĩ daacátjidihbũt queét míic wáacnitdih ĩt en naáwáp wãt jĩ. Caandíh en naóh péanit, queét maáta Pablowãđih nin pah ĩt niijíp wãt jĩ:

—Jwĩ déewãá, nit jamnitdih teo wáacat pínah doonádih ub jũóhna, bũũ ñi naáwá, ĩt niijíp wãt jĩ.

16 Páant ï niijíchah joinít, Pabloboó ñah ñuhnit, ï míc wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wut jī:

—Yeéb wā déewāá, judíowā nihcannit yuhna Diosdih wēinitbat, wā naáwáchah, ñi táí joyoó. 17 Dios jwī ñowādhíh át ñíwip wut jī. Túttimah, Egipto baácboó ï jumuchah, ã teo wáacatjīh ít cāac poonap wut jī. Pánihna, dawá ï cāac pooat túttimah, ã wēpatjīh caán baácmant át w̄b bac jūáwúp wut jī.* 18 Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih ï yap yohochah yuhna, queétdih át cádahcap wut jī.* 19 Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwī ñowā ï jummat pínah niijná, Dios caán baácdih át wūhup wut jī.* 20 Abrahamdih ã naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwī ñowājīdhíh caán baácdih át wūhup wut jī. Pánihna, caánboó ï jum láa, caán baácdih jumnitdih ï yoh beedáát túut niijná, teo wáac waóhñit pínah maátadhíh Dios queétdih át ñío wūhup wut jī.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátdih jwīh naóh yapani át jumup wut jī.* 21 Pánihna, Samuel jum láa, jwī ñowāboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ít yójah wūbúp wut jī. Páant ï wūbátdih joinít, queétdih ï jwīh maáh pínah Cis wūh Saúljdih Dios át ñío wūhup wut jī. Saúl Benjamín juméná poómpdih bóo át jumup wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20

ãt jum jwuhup wut jĩ.* ²² Caán ã maáh jummatdih dúuc wáinit, Davidboodih Dios ãt jwúub túut nuúm maáh waadánap wut jĩ. “Isaí wúuh Daviddih bid junít, wã wēina caá. Caánboó wã weñat pínahdihjeh chājna, weemdih ã yap yohcan niít”, Dios ãt míic niijíp wut jĩ.* ²³ Caán David jumma Jesús caá. Pánihna, judíowādh ï yéejat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsdih Dios ãt ñiojip taga. ²⁴ Jesús ã bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowādh nin pah ãt niij naóh bohénap wut jĩ: ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, túut nuumát júutna, ñi daabáat túutú’, ãpĩ niijíp wut jĩ.* ²⁵ Juan bohé péa jūóhna, nin pah cāacwādh ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi niij jenah joí? ¿“Caán Dios ã wahni Cristo caá”, ñi niij jenah joí niít? Caán ã wahni nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jūóhni chah wēpni ã jumbipna caá’, Juan ãt niijíp wut jĩ.*

²⁶ “Wã déewã Abraham jummená, yeéb judíowā nihcannit yahna Diosdih wēinitbut, jwiit nihatdih yéejat peéh chājat déedih yohni pínah doonádh jwĩ joyóp be. Caán doonádh yeebdih naáwát túut caá wã chājap. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, ï maáta biícdh, chooát yeó jáap jummat pah, Dios naáwádh naóh yapanit ï daacátjdh ï en naáwáchah joiná yuhna, queét ï beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ã wahni ã jummatdihbut ï jéihcap jĩ. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwádh naóh yapanit ï daacátji biíc yoobó ï

* **13:21** 1S 8.5; 10.21 * **13:22** 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * **13:24**

Mr 1.4; Lc 3.3 * **13:25** Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27

chãjap jĩ. ²⁸ Jesús ã yéej chãjcah yuhna, Pilatodih ĩ mao yohat túutap jĩ.* ²⁹ Jon jãtĩh ĩ daacátji biíc yoobó ĩ chãj péanachah, cruzboó ĩ péoh dodhnijidih ub deyanit, jeé íitboó ãih bácahjidih bita ĩt yohop wut yuh jĩ.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandih át jwúb boonanap wut jĩ. ³¹ Páant ã booaat túttimah, ãihwã Galileamant Jerusalén tútchina ãjeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jĩ. Pánihna, caandih ennitji jumna, ded pah Jesús ã chãjatjidih buu bita jwĩ déewãdih naóhna caá ĩ chãjap.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán táini doonádih jwiítbut yeebdih naáwádih jwĩ júúwúp be. Jesucristodih boonanit, Dios jwĩ nuowãdih ã naáwátji jwiít ĩ jumenádih biíc yoobó buu ã yapap be. Páant tigaá Davidji ã jwĩh daacátji numpboó Salmo nin pah át níj daacáp tajĩ: ‘ “Meém wã wúuh caá. Buu nihat cãacwã ĩ enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, Dios ã niijná caá’, David át níj daacáp tajĩ.* ³⁴ Caán ã wunuchah yuhna, ãih bácah ã moópcat pínah niijná, Dios caandih át boonanap tajĩ. ã naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át níj daacáp tajĩ: ‘ “Daviddih wã niijátji pah meemdih biíc yoobó wã túi chãjbipna caá”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át níj daacáp tajĩ.* ³⁵ Biíh Salmoboó Davidji nin pah át jwúb níj daacáp tajĩ: ‘ “Wĩh táini, wã oinih bácahdih wã moopát túutcan níit”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át níj daacáp tajĩ.* ³⁶ Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios

* **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29**

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch

1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35** Sal 16.10

ã wutadnih táí jepahnit, ãih cãacwãdih ã táí chãjat túttimah, ãt wunup wut jĩ. ã wunuchah, ã nuowãdih ĩ yohopjiboó caandĩhbut ĩt yohop wut jĩ. Pãant ĩ yohat túttimah, ãih bácah ãt moóppip taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ã booaniboó ãih bácah ãt moópcap tajĩ. ³⁸ Pãant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi táí jéihyeé: Caán Dios ã booani Jesús ã wun wãhatjĩhjih ñi yéejatdih Dios ã yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ã wutatjidih jepahĩnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjih jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid juibĩpna caá. ⁴⁰ Pãnihna, Dios naáwãdih naóh yapanit nin ĩ niijãtji pah yapcat túut niijná, ñi táí chãja chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wã wẽpatdih wã júutachah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wáhi bejbipna caá. Wã wẽp chãjat pínahdih ĩ naáwáchah yuhna, táí jenah joicánnit, ñi wunbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ĩt niij daacáp tajĩ”, *(Hab 1.5)*

Pablo cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

⁴² Pãant niij naóh péanit, Pablowã ĩt bac bejep wut jĩ. ĩ bac bejehah, cãacwã queédih nin pah ĩt niijíp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiĩtdih ma jwáub bohénaá”, ĩt niijíp wut jĩ. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac jwinĩtdih ĩ bacanachah, dawá judíowã, dawá judíowã nihcannit yuhna Diosdih wẽinitbut Pablowãdih ĩt ñun bÁC bejep wut jĩ. Pãnih ñun bÁC bejnitdih Pablowã nin pah ĩt niijíp wut jĩ: “Dios yeebdĩh táí oinit, Jesucristodih ã wahatji doonãdih bun táí jepahnit, caandĩh ñi cádahca bojóó”, ĩt niijíp wut jĩ.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd jũóhnit pah Dios

naáwátdih joíhna, ìt míc wáac jwíbínap wut jĩ. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowã ì maáta dawá wáac jwíbínitdih ennit, búdí ìt íjip wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétboó caandíh jũihna, yehna ìt niijíp wut jĩ. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh ùmcanjeh, nin pah ìt níj wēp naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowãdihjeh Dios naáwátdih ã jwíh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jumíhcat jíib, jwiítboó judíowã nihcannitdih naáwátdih jwĩ bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã daacátji pah jwiítidihbut páant níj wutna át chãjjip taga:

‘ “Judíowã nihcannitdih wã túi ubat pínahdih ì beh joyát pínah niijná, meemdíh ì pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihat baácđih moondíh ì yéejat peéh chãjat déedih wã yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ã niijná caá’,
át níj daacáp tajĩ, *(Is 42.6; 49.6)*

Pablowã ìt níj naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant ì niijíchah joinít, judíowã nihcannit búdí ìt weñep wut jĩ. “Dios naáwát túina caá”, ìt niijíp wut jĩ. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih ìt jepahap wut jĩ. ⁴⁹ Dios naáwátdih jáap jepahnitbut caán baácboó ìt naóh peét bejep wut jĩ. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judíowã ì maáta bitadih Pablowãdih ìt íjanap wut jĩ. Páant ì íjanachah, Diosdih jepahíhnitji maáta yaádh, neoná bíícđih íjnit, Pablowãboodíh yeejép chãjnit, ìih baácđmant ìt ñm̄n yóh bacanap wut jĩ. ⁵¹ Pánihna, caán tútchidih moondíh Dios ã yohat pínahdih júutna, Pablowãboó ìih zapatos becchídih ìt péoh mao yoh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yoh jéena péanit,

Antioquía tátchimant Iconio tátchina ït bejep wut jĩ.* 52 Pánihna, Antioquía tátchidih moón Jesúsdi h jáap jéihnitdih Túini Espíritu ã tái teo wáacachah, búdí ït weñep wut jĩ.

14

Iconio tátchidih moondíh Pablo Bernabéjĩh ï bohéát

¹ Pablowāboó Iconio tátchina juibínit, chooát yeó jáapdi h judíowā ï míic wáacat munná caanjĩh moónjeéh ït waad béjep wut jĩ. Antioquía tátchidih moondíh ï bohéátji pahjeh muntih túini doonádih caánboobút ït tái naáwáp wut jĩ. Páant ï naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut tái joinít, Jesucristodih ït jepahap wut jĩ. ² Obohjeéhtih, joíhcnannit judíowā Pablowādi h yee naóhnit, judíowā nihcannitdih ït joyát túatcap wut jĩ. ³ Páant ï chājachah yuhna, maatápdih Pablowā caánboó jumnit, umcanjeh Jesúih túini doonádih ït wēp naáwáp wut jĩ. Pánihna, “Ï naáwát yoobópdih caá”, cāacwā ï níj jéihyat pínah niijná, jwiit cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ï chāj jútat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādi h ãt wūhup wut jĩ. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcnannit judíowājeéh ï péenachah, bitaboó Pablowājeéh ït péenap wut jĩ. ⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ï maáta biícdi h, “Pablowādi h jee dáhnajĩh yohnit, jwĩ mao yoh jĩh”, ït níj jenah joyóp wut jĩ. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ï níj jenah joyát doonádih joinít, Pablowā Iconio tátchimant ït jwei bác bejep wut jĩ. Pánih jwei bájna, Licaonia baácdih

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

Listra tútchi, Derbe tútchi, caán tútchina pebh jumnitdihbut ït naóh jibip wut jï.

Listra tútchidih moón Pablodih jee dáhnajïh ï yohat

⁸ Listra tútchina jubínit, Jesúih túini doonádih ït bohénap wut jï. Caanjïh jéih yáac chãi bejcani Pablowãdih át joí chãudup wut jï. Caán jwíh cãac jumnajeh, ãih jítchana yéejni át jumup wut jï. ⁹ Pánihna, ã túi joyóchah jéihnit, “Caán ã boovat pínahdih ã túi jenah joiná caá”, Pablo át niúj jéihyep wut jï. ¹⁰ Pánih jéihnit, caandíh ennit, nin pah át wêp niijíp wut jï:

—Yoobópdi ma ñah ñuhú, át niijíp wut jï.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñuhnit, át yáac chãi bej jwíhip wut jï. ¹¹ Caandíh ã booanachah ennit, cãacwã búdí ït en wáhi bejep wut jï. En wáhi bejnit, ñih wéheatjïh nin pah ït niúj wêi ñaacáp wut jï:

—Jwiít jwĩpĩ úbh wéinit dioswã cãac wééhnit, ït dei jũwáp taga, ït niijíp wut jï. Páant ï niúj wêi ñaacáchah yuhna, Pablowã ït beh joicáp wut jï.

¹² Páant niúj jenah joinít, Bernabédih ñih dios Zeuíh wüt ït búdhdup wut jï. Pablooodíh ñih biíh dios Hermeíh wüt ït búdhdup wut jï. Zeusboó Griego cãacwãih dioswã ï maáh, Hermesboó ñih dioswãih naóh yapani wut jï. Pánihna, Pabloboó naóhni ã jumuchah, naóh yapani Hermeíh wüt ït búdhdup wut jï. ¹³ Zeusdih úbhnit, ï wêi wúhat múú tútchi jwéejdih át jumup wut jï. Pánihna, caán múúdíh en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niúj jenah joinít, Pablowãdih jwãáát túut niijná, momo jiwiwãdih cháajïh ï búdhni júdnadibut

tútchi jęcna át ub jũúwáp wut jĩ. Caánboó cǎacwǎ biícđih wěinit, momo jiwiwǎđih Pablowǎđih átiđ mao wũhĩhip wut yah jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowǎ ĩ chǎjatđih en wũhinit, cǎacwǎ poómp cǎtĩđ ñáo waadnít, nin pah ĩt wěp niúj ñaacáp wut jĩ:

¹⁵ —Páant ñi chǎjatđih ñi cǎdahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cǎacwǎjeh mun tigaá. Jwiítđih wěinit, ñi mao wũhca bojoó. Jwiít yeebđih Jesúh táini doonáđih naawáđih jwĩ jũúwáp be. Dios yoobát báadhni, wěpni caá. Yeéb ñipĩ wěini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wěpcanni, báadhcanđih ñi wěi cǎdahaá. Túut nũmnít, báadhni Dios yoobátđih ñi jepahaá. Caán jeáđih chǎj, baácđihbut chǎj, mǎjnadihbut chǎj, nihatđih át chǎjap wut jĩ. ¹⁶ Jon jǎtiđ Dios nihat cǎacwǎđih dedé ĩ náahat pahjeh ĩ chǎjachah, át enah boj jwahup wut jĩ. ¹⁷ Pániđ enah bojna yahna, ded pah ā jumatđih át tái júutup taga. Yeebđihbut ā oyatđih júutna, mahđih buugát túut, jeémát pínahđihbut āpĩ quehat túutna caá. Jeémátđih wũhna, yeebđih āpĩ weñat túutna caá, Pablo queéđih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant ā niijíchah, momo jiwiwǎđih cǎacwǎ wěi mao wũhĩhnit, ĩt tahca bejep wut jĩ.

¹⁹ Cǎacwǎ páantjeh ĩ weñechah, Antioquía tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judiówǎ biícđih juibínit, Pablowǎđih ñũún yee naóđ péenit, “Jwiítboodíhđih ñi joyoó”, cǎacwǎđih ĩt niijíp wut jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajĩđ ĩt yohop wut jĩ. “Jáantjeh ā wũnah bejep be”, niúj jenah joinít, tútchi jwěejboó caandĩđ ĩt wái bac bejep

wut jĩ.* 20 Páant ĩ ub bac bej yohochah ennit, Jesúh wã Pablo pebh ĩt míc wáac juibí ñuhap wut jĩ. Páant ĩ míc wáac juibí ñuhachah, Pablo boonit, jwúb ñah ñuhnit, tútchiboó át jwúb waad béjep wut jĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjĩh Listra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina ĩt bejep wut jĩ.

Pablowã ĩ jwúh bohéniji tútchinadih moondĩ ĩ jwúb bohéát

21-22 Derbe tútchina juibínit, caán tútchidih moondihbut Jesúh túini doonádh Pablowã ĩt naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah, dawá caandih joinít, túut nœmnít, Jesucristodih ĩt táj jepahap wut jĩ. Pánihna, Derbe tútchidih moondih bohé péanit, Listra tútchina jwúb jainít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúb bohéna, queédih ĩt weñanap wut jĩ. Táltimah, Iconio tútchidihbut, Antioquía tútchidihbut jwúb jainít, Jesúsdih jáap jepahnitdih biíc yoobó ĩt teo wáacap wut jĩ. Caán tútchinadih jœmnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ĩt niáj naáwáp wut jĩ: “Yeéb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahca bojó. Nin baácboó jwĩ jœm jwuhachah, jwiít nihatdih yeejép yapat páantjeh ã jœmbipna caá. Páant jwiútdih ã yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcan, Dios ã jœmpboó jwĩ jéih waadbipna caá”, ĩt niájip wut jĩ. 23 Caán tútchina jœmat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queédih waóhnit pínahdih Pablowã ĩt ñío jwejep wut jĩ. Pánih ñionit, jeémp jwuhcanjeh úbhna, “Nit meemdih jepahnitdih waóhnit pínahdih ma táj teo wáacá”, Diosdih ĩt niáj úbúp wut jĩ.

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

Pablowã Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ï jwúub juyát

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquía tátchidih moondih bohé péanit, caán baácmant jũóhnit, Panfilia baácna ït jwúub dei jũúwúp wut jĩ. Pánih jwúub dei jũóhna, jwíih bejna, bohécanjeh ï yapniji Perge tátchidih chãonít, caanjĩh moondih Jesúih táini doonádih ït bohénap wut jĩ. ²⁵ Pánih bohé péanit, Atalia wút jamni jělitdih ït dei juyúp wut jĩ. ²⁶ Pánih dei jwinít, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ït jwúub chúuh jũúwúp wut jĩ. Dios ã jwíih naáwat túutna, queétdih teo jãha úbhñit ï wahnit tátchinajeh muntih, Dios ã wutatjidih chãj péanit, ït jwúub juyúp wut jĩ. ²⁷ Pánih jwúub jwinít, Jesúihwãdih míic wáacat túutnit, ded pah ï yapatjidih ït naáwáp wut jĩ: “Dios jwiítidih bádí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wěpatjĩh cãacwãdih boonit, ãih táini doonádihbut jwĩ naáwáchah, dawá joinít, ï jepahap be. Pánihna, judíowã nihcannitbut joinít, dawá ï táit túut nũumáp be”, Pablowã queétdih wahnitdih ït niijíp wut jĩ. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúihwã bíicdih maatápdih ït jumap wut jĩ.

15

Jerusalén tátchidih Jesúihwã ï maáta ï míic wáacat

¹ Biquína judíowã Judea baácmant bejnit, Antioquía tátchina ït jwibínap wut jĩ. Pánih jwibínit, judíowã nihcannit Jesúihwãdih nin pah ït niij naáwáp wut jĩ: “Moisés jwĩ nũowãdih ïih quehli nah yapat chóodih ï bóodat pínahdih ãt wutap wut jĩ.

Páant ñi bóodcah, Diosboó yeebdíh ã táí ubcan níit”,
 ít niijíp wut jĩ.* ² Páant niijnít, queét Judea baácdih
 moón Pablowādih ít míic jũihñup wut jĩ. Páant ĩ míic
 jũihñuchah, Jesúíhwāboó Pablo, Bernabé, biquína
 caanjĩh moón biícdih Jerusalén tátchina ít wah
 bojop wut jĩ. Jesús ã naáwát tútñit, Jesúíhwādih
 waóhñitdihbut Judea baácmant juibínit ĩ naáwātdih
 ĩ úbh joyát pínah niijná, queétdih ít wahap wut jĩ.

³ Páant ĩ wahnitji Fenicia baácna juí, yap jũóh,
 Samaria baácna ít juyúp wut jĩ. Pánihna, caán
 baácnadih moón Jesúíhwājĩh míic wáacnit, judíowā
 nihcannit Jesúsdih ĩ jepahatjidih ít naáwáp wut jĩ.
 Páant ĩ naáwáchah joinít, queét búdí ít weñep wut
 jĩ.

⁴ Queét Jerusalén tátchina ĩ juyúchah, caanjĩh
 moón Jesúíhwā, queétdih waóhñit, Jesús ã naáwát
 tútñit biícdih, queétdih ít táí wēi jwāáap wut
 jĩ. Pánihna, Pablowā Dios ã wēpatjĩh ded pah ĩ
 chājatjidih queétdih ít naáwáp wut jĩ. Judíowā ni-
 hcannitbut Jesúsdih ĩ jepahatjidih ít naáwáp wut
 jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, páant ĩ niijíchah joinít, biquína
 Jesúsdih jepahñit fariseowā ñah ñahñit, nin pah ít
 niijíp wut jĩ:

—Queét judíowā nihcannitdih ĩih quehli nah
 yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ã wutatji
 pah ñi chājaá’, queétdih ñi niij wutúá, ít niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ĩ niijátdih míic wéheat tút niijná, ãih
 doonádih Jesús ã naáwát tútñit, Jesúíhwādih
 waóhñit biícdih ít míic wáacap wut jĩ. ⁷ Páant
 maatápdih ĩ míic wéhenachah, joinít, Pedroboó
 ñah ñahñit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

* 15:1 Lv 12.3

—Wã déewãá, jon ñijeéh wã jumuchah, judíowã nihcannitdih Jesúh tãini doonádih wã naáwáchah joinít, ì jepahat pínah niijná, weemdih ñíonit, Dios ã wahap jĩ.* 8 Cãacwã ded pah ì jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowã nihcannit jwĩ naóhni doonádih ì jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwã ã chãjatjidih jwiít dih júutna, Tãini Espíritudih jwiít dih ã wãhatji pahjeh muntih, queétdihbut ã wãhap jĩ.* 9 Pánih wãhna, jwiít dih queétdihbut biíc yoobó ã chãjap jĩ. Queétdihbut caandih ì jepahachah, ì yéejatdih át yohji taga. 10 Jwiít judíowã Moisés ã wãtatjidih biíc yoobó jwĩ túi jepahcan caá. Jwĩ nuowãjibut biíc yoobó ìt jepahcap wut jĩ. Páant jwĩ túi jepahcah yahna, ¿dépanihna queét judíowã nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb biíc yoobó ñi wutíh? Pánih wutnit, Dios queétdih ã chãjatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, niijná caá ñi chãjap. 11 Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwĩ niíj jenah joiná caá: ‘Jwiít dih jĩgah en oinit, Dios jwĩ yéejat jíib ã peéh chãjat déeji jwĩ Maáh Jesús ã túi ubat pah muntih, bũũ jwũh judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi ubna caá’, jwĩ niíj jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pablowã jwũh judíowã nihcannitjeéh jumna, Dios ã wẽpatjĩh ded pah ì chãjatjidih ì naáwáchah, nihat laihsanjeh ìt joí yai ñúh bejep wut jĩ. 13 Páant ì naóh péanachah, Santiago jwũh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdih ñi joí jwũhũú. Yeebdih bainí wã naáwíhna caá. 14 Dios judíowã nihcannitdih túi wẽi ennit, áihwã pínahdih ã ñíwatjidih

* 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

Simón Pedroboó jwiít dih ã naóh péanap be. ¹⁵ Dios naáwát dih naóh yapani, ã daacát ji pahjeh tih judíowã nihcannit dih páant át yapap taga. Nin pah át niíj daacáp tají:

¹⁶ ‘ “Davidji maáh jum láa, nihat áihwãbut í wan beedép jí. Pánih beední í jumachah yuhna, táttimah bóo láa, jwúb dei júóh nit, áihwã panihnit dih wã jwúb chãjbipna caá.

¹⁷ Páant wã chãjachah, nihat cãacwã bita judíowã nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbipna caá. ‘Wíihwã ñi jumú’, wã niíj bidnit weemdíh í jepahbipna caá”,

¹⁸ jwí Maáh ã niijná caá’, át niíj daacáp tají. (*Am 9.11-12*)

¹⁹ “Páant ã niíj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wã niíj jenah joiná caá: Judíowã nihcannit, Dios naáwát dih jáap jepahnit dih wái náah jumni jwí chãjat túutca boj jíh. ²⁰ Obohjeéhtih, queéd dih nin pahjeh jwí niíj daác wah jíh: ‘Í pãpnidih wéi wühni ji jeémát dih ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjéh ñi yéej chãjca bojoó. Jõp teo maonitji nuñúpwãdih ñi jeémpca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwí niíj daác wah jíh.* ²¹ Jon jãt ih, but jwiít judíowã jwí míic wáacat muná, jwí chooát yeó jáap jumat pah, Moisés ã wutajidih ípí bohéna caá. Nihat táтчidih moón caandíh jwí jéihna caá. Pánihna, weém wã niiját pahjeh tih Jesús dih jéihnit judíowã nihcannit dih, niíj daác wahat dée caá, bita jwí déewã jwiít dih í íjcat pínah niijná”, Santiago át niijíp wut jí.

* **15:20** Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

Judíowã nihcannitdih ã daác wahat

²² Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túutnit, Jesúíhwãdih waóhñit, nihat Jesúíhwã biícđih, Antioquía tútchidih moondíh ã daácni náodih Pablowãjeéh ɯb bejnit pínah, Judas, Silasđihbut ãt ñíwip wut jĩ. Judas ãih biíh wut Barsabás wut jĩ. Queét Jesúsđih túi jepahnit ã jumuchah, bita Jesúíhwã queéđđih ãt túi wēi enep wut jĩ. ²³ Pánih queéđđih ñío péanit, nin pah ãt niij daacáp wut jĩ:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúíhwã Antioquía tútchidih moón, Siria baácđih moón, Cilicia baácđih moondíhbut jwiít Jesús ã naáwát túutnit, ãihwãdih waóhñit, nihat ãihwãbut, yeebđih jwĩ túyat túutna caá. ²⁴ Biquína jwĩjeéh jumnit yeeb pébhna jubínit, yeebđih dawá wutatđih ãt jepahat túutɯp wut jĩ. Pánih wutnit, yeebđih ãt tac buugánap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwiítboó queéđđih jwĩ wahcah yuhna, queétjeh bejnit, yeebđih páant ãt wutɯp taga. ²⁵ Pánihna, jwiít nihat biíc yoobó ñi pebhna wahní pínahđih jwĩ ñíwip be. Páant jwĩ ñíonitđih jwĩ oini Pablo Bernabéjeéh jwĩ wahbipna caá. ²⁶ Pablowã jwĩ Maáh Jesucristoíh túini doonáđih ɯumcanjeh ã bohénachah, dawá láa bita queéđđih ãt pũñɯp wut jĩ. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúíh túini doonáđih jwĩ naóh cádahcan niít’, ãpĩ niijná caá. ²⁷ Pánihna, jwĩ daácni náodih yeebđih ã naáwát pínah niijná, Judas, Silasjĩh Pablowãjeéh ñi pebhna jwĩ wahna caá. ²⁸ Túini Espíritu jwiítđih ã teo wáacachah, ã jéihyatjĩh nin pah jwĩ jenah joiná caá: Wái náah jumni wutatđih wutcan, nin pahjeh jwĩ niij wutbipna caá: ²⁹ ‘Nin jwĩih dios caá’, niij jenah

joí pāpnidih wēinit, ī cādah cáagniji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jōp teo maoni nuñápwādiht ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjīh ñi yéj chājca bojoó. Nin jwī wutátdih jepahna, ñi túi jumbipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdíh jwī wutap”, it niij daacáp wut jī.

³⁰ Caán náodih daác péanit, Antioquía tátchina bejnitdih ī wāhat túttimah, queétboó bejna, Antioquía tátchina it juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesúíhwādiht míc wáacat túttnit, Jerusaléndih moón ī daác wahni náodih it wāhap wut jī. ³¹ Páant ī wāhni náodih míc en naóhna, táinijeh ī wutachah joinít, búdí it weñep wut jī. ³² Judas Silasjīh Dios naáwátdih naóh yapanit jumna, Jesúíhwādiht Dios naáwátdih it túi bohénap wut jī. Páant ī bohénachah joinít, Jesúíhwāboó búdí wēinit, Jesúsdiht chah it túi jenah joyóp wut jī. ³³ Judas Silasjīh caanná maatápdih jumnitji caanjīh moondíh ī cādah jwáub jūwúchah, “Ñi túi bejee”, Antioquía tátchidih moón queétdih it niijíp wut jī. Páant niijnít, Judaswādiht wahnitji Jerusalén tátchidih moondíh it túyat tútup wut jī. Páant ī niiját túttimah, Judasjeh át jwáub jūwúp wut jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó biíh jwáub jenah joinít, Antioquía tátchidih át chāwáp wut jī. ³⁵ Pablo Bernabéht caán tátchidih it chāwáp wut jī. Pánihna, queét, dawá bita biícdih Jesúíh táini doonádiht it bohénap wut jī.

Chéneji Pablo táini doonádiht naóh jibidih ā bejat

³⁶ Túttimah, Antioquía tátchidih maatápdih jumniji Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut jī:

—Chóbe, nihat tátchinadih moón jwĩ jwíh naóhnitjidih jwĩ táoh en jibjĩh, páant mantih, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcodih ãjeéh átih ub bejíhip wut yuh jĩ. ³⁸ Caánboó ã jwíh jibichah, ãjeéh Panfilia baácna juibíniji yuhna, biíc yoobó nihcan, át jwúubah júwúp wut jĩ. Caán biíc yoobó ã nihcatdih enniiji, Pablo caandih chéneji át ub bejíhcap wut jĩ.* ³⁹ Páant ã ub bejíhcah enna, Bernabé Pablojĩh queétjeh túbít míic niijnít, ít míic cádahap wut jĩ. Pánihna, Bernabéboó Chipre wút jumni quewana Juan Marcodih át numah chúuh bejep wut jĩ. ⁴⁰ Pabloboó Silasdih ã chéen pínahdih ñionit, át numah bejep wut jĩ. Pánihna, ã bohénadih bejat pínah játih, “Paá, queétdih en daonít, ma táí teo wáacá”, Jesúhwã ít niij úbúp wut jĩ. Páant ã úbát túttimah, Pablo Silasjĩh ít bejep wut jĩ. ⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácnaubt juibínit, caanjĩh moón Jesúhwãdih jwúub bohéna, queétdih ít táí teo wáacap wut jĩ.

16

Timoteo Pablowãjeéh ã bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tátchina juibí, yap bej, Listra tátchina Pablowã ít juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Timoteo wút jumnidih ít jwãáap wut jĩ. ã ín judío wili, ã íp Griego cáac wut jĩ. Timoteo, ã ín biíc dih Jesús dih jepahnit wut jĩ. ² Listra tátchidih moón, Iconio tátchidih moonbút Jesúhwã “Timoteo táí chãjni caá”, ãpĩ niijíp wut jĩ. ³ Páant ã niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejíhip wut jĩ.

* 15:38 Hch 13.13

Obohjeéhtih, caán baácdih moón judíowāboó “Timoteo íp Griego cãac caá”, ĩ niijíchah joinít, judíowā ĩ íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jĩ. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjĩh Timoteodih numah jibna, ded ĩ juibíni tútchidih moondíh Jerusalén tútchidih moón Jesús ã naáwát túutnit, Jesúíhwādh waóhntbut ĩ daác wahni núojidih ĩt en naáwáp wut jĩ, caandíh ĩ jepahat pínah niijná. ⁵ Páant ĩ naáwáchah, Jesúíhwā caandíh chah ĩt túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ĩt dao béjep wut jĩ.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ã oo jummat

⁶ Túini Espíritu Asia baácboó queétdih Dios naáwátdih bohénadih át bejat túutcap wut jĩ. Páant ã wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondíhjih ĩt bohé jibip wut jĩ. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ĩt bejihip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu queétdih caánboó át bejat túutcap wut jĩ. ⁸ Páant caanná ã wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jĕlitna ĩt dei juibínap wut jĩ. ⁹ Caanná dei juibínit, ũona, Pablo nin pah át oo jummap wut jĩ: Macedonia baácdih bóo ã pebh ñuhuchah, át enep wut jĩ. “Jwiít Macedonia baácdih moondíh ma teo wáac jǔúwú”, Pablodih át niij bidip wut jĩ. ¹⁰ Pánih oo jumniiji jáanit, jwĩh bíí déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwĩ bejep jĩ. “Dios caán baácna áih túini doonádih jwiítidih naáwát túutna caá ã chãjap”, jwĩ niij jéihyep jĩ. Weém Lucasbut ĩjeéh wā bejep jĩ.

Pablowā Silas búcdih Filipos tútchiboó ĩ jummat

¹¹ Troas tútchimant Macedonia baácna bejat túut niijná, jĕlitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj

chóodih waadnít, Samotracia wāt jumni quewadih jwī cháhuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tútchina jwī cháhuh juibínap jĩ. ¹² Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwī juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ĩ jwí jumni tútchi, Macedonia baácboó jwíh jumni tútchi tajĩ. Oboh jumni tútchi āt nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwī jumap jĩ. ¹³ Judíowáih chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, muj jwěejna jwī juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdih wúbát túut niijná, judíowā ĩpĩ míic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí cháhudnit, wáac jwinít yaáhdhdih Jesúih túini doonádih jwī naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiít dih joiníh, Tiatira tútchidih bóli Lidia wāt jumnih mi jumap jĩ. Caánt búdí jíib jumni yéguehdih jíib chājnih, judío wili nihcan yuhna, Diosdih táí wēiníh mi jumap yuh jĩ. Obohjeéhtih Jesúih doonádih mit joi jwáhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúih doonádih ā naáwáchah, táí jepahíhatdih Dios caántdih āt wūhup tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih míih mēudíh moón biíc dih Pablowā ĩ daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiít dih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesús dih táí jepahnih caá’, níj jenah joiná, wājeéh jūóh nit, wíih mēúboó ĩi chāo jwáhuh, jwiít dih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, míih mēuná jwī chāwáp jĩ.

Pablowā dih nemat mēúboó ĩ nemat

¹⁶ Biíh yeó jáapdih Diosdih wúbát pebhboojéh mantih jwī jwáhuh bejchah, nemép jumnih jwiít dih mi jwāáap jĩ. Caánt teo wāhnih jumna, “Meemdíh nin pah ā yapbipna caá”, cāacwā dih

niij naóhna, mi maátadih búdí mit jíib teo wāhup tajī. ¹⁷ Pánihna, jwiít Pablo bíicdih jwī bejechah, nin pah mi niij ñaac ñuún péenap jī:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wāhnit caá. Jwiít iiguípna jwī bejat déedih ded pah Dios jwiítidih ā tui ubat pínahdih ī naóhna caá, mi niij ñaac péenap jī.

¹⁸ Maatápdih caandih páant mi niij tac buugá péena, Pablodih ā tui naáwát dée mi bojcap jī. Páant mi niij ñaacáchah joí chuunít, Pablo tac puud ennit, nemépdih nin pah ā niij jāihñup jī:

—Jesucristo ā wēpatjīh meemdih wā wutna caá. Caántdih cádahnit, ma bac bejeé, ā niijp jī.

Páant ā niijíchahjeh, nemép āt bac bejep tajī.

¹⁹ Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wāhat ā buudúchah ennit, mi maátaboó búdí íijnit, Pablo, Silasdihtat ī tewep jī. Teonit, caán tátchi tac yoóbó juúhna ī ub bejep jī. ²⁰ Pánih ub juibínit, peéh chājat túttnit pebhna jwejnit, nin pah ī niij naóh yacap jī:

—Nit judíowā jwīh tútchidih moondih tac buugánadih īt juúwup taga. ²¹ Queét jwī nuowā ī wutatdih cádahat túttnit, biíh wutatdih naóhna caá ī chājap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit ī naáwátboodih jwī jéih jepahcan caá, ī niijp jī.

²² Páant ī niijíchah joinít, dawá Pablowādh ī íijp jī. Pánihna, peéh chājat túttnitboó Pablowādh yégueh chóodih yeo wáyat túttnit, máa nahnajīh queétdih ī puñat tútup jī. ²³ Páant queétdih ī pui péanachah, nemat muúboó ī nemat tútup jī. Ī nemat túttimah, nemat muúboó en daonídih ī tui en dawát tútup jī. ²⁴ Páant ī wutuchah, caán muudih en daoníboó péeni tólihna queétdih āt nemep wut jī.

Pánih nemnit, máa naanájl̄h fih wáunadilh át nah chéwep wut j̄i.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasj̄ih Diosdih úbhñit, ít wēi ewep wut j̄i. Páant ĩ wēi ewechah, bita nemat múbóó jumnitbut ít joyóp wut j̄i. ²⁶ Páant ĩ wēi ewechahjeh, caán múbóó tubit méménachah, nihat j̄ēcna át waát beed béjep wut j̄i. Nemat múbóó jumnitdih ĩ chéwatji tōpnabut át jwāat beed béjep wut j̄i. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat múbóó jumnit inát jweiná caá. ĩ jweyéchah, wā maáta weemdih ĩ peéh maobipna caá”, át niij jenah joyóp wut j̄i. Páant niij jenah joinít, áih íibat naadilh jwāat wáinit, át míc jwāaguíhip wut yuh j̄i. ²⁸ Obohjeéhtih, ā míc jwāaguíhichah ennit, Pabloboó caandilh nin pah át niij ñaac ejep wut j̄i:

—Meemjéh ma míc jwāagca bojoó. Jwiít nihat jwī jumna caá, át niijíp wut j̄i.

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, queétdih wapniboó “Jí jūwú, jí jūwú”, át niij ejep wut j̄i. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas fih jítcha pebh át páah yoh ñajap wut j̄i. ³⁰ Pánihna, queétdih úb bac bejnit, nin pah át niij úbh joyóp wut j̄i:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queétdih át niijíp wut j̄i.

³¹ —Jwī Maáh Jesúsdihi túi jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandilh ĩ jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó ā túi úbbipna caá, Pablowā caandilh ít niijíp wut j̄i.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúh túini doonádih ĩ naóh péanachah, queétdih wapni áih munná át numah bejep wut j̄i. Caanná numah

jaibínit, ï puñatji yahwítnadih át chocop wut jĩ. Ñ choc péaat túttimah, Jesúsdih caán ã déewã biícđih ï jepahachah, queéđih Pablowã ït daabánap wut jĩ. ³⁴ Ñ daabáát túttimah, queéđih wapniji Pablowãdih jeémát át wũhup wut jĩ. Pánihna, caán ã déewã biícđih Jesúsdih jepahnit, búdí ït weñep wut jĩ.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowãdih ï watat pínah niijná, soldadowãdih nemat mũnã ït wahap wut jĩ. ³⁶ Páant ï bacaat tútatđih joinít, Pablowãdih wapniji queéđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maáta yeebđih ït bacaat tútup wut be. Pánihna, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ã bacaíhatđih joinít, Pabloboó soldadowãdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩ yéej chãjcan be. Jwiítđih naóh yacnit ï niiját pah biih niij naóhni ã wihcah yuhna, ñi peéh chãjachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácđih moón jwĩ jumuchah yuhna, jwiítđih queét maátaboó cãacwã ï enepđih ï puñat tútup be. Pãi péanit, nemat mũúboó ï nemep be. Pánihna, jwiítđih ï yéej chãjatjidih tícnit, ¿bũ cãacwã ï encah niít, ï bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítđih bacanadih ï jũwú naáh, át niijíp wut jĩ.

³⁸ Páant ã niijíchah joinít, soldadowãboó maátadih naáwadih ït bejep wut jĩ. Pablo Silasjĩh Roma baácđih moón ï jumatđih jéihna, maátaboó queéđih ï puñatji peéh chãjat pínahđih ït úmup wut jĩ. ³⁹ Pánihna, queét Pablowã pebh jaibínit, nin pah ït niijíp wut jĩ: “Yeebđih jwĩ yéej chãjap

be. Chéneji páant jwĩ jwúub chājcan niít”, ìt niijíp wut jĩ. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta ìih tútchimant ìt bejat tútup wut jĩ. ⁴⁰ Páant ì niijíchah joinít, Pablo Silasjìh nemat mummánt bac bejnit, Lidiaìh munná ìt bejep tajĩ. Caanná juibínit, Jesúhwā biíc dih ì míic wáacap jĩ. Pánih míic wáacnit, “Jesúsdih péena, ñi cádahca bojoó”, queétdih ì niij wēp naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjìh Filipos tútchimant ì bejep jĩ.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúhwādh ì ìjat

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét ìt juibínap wut jĩ. Caanjìh judíowā ì míic wáacat muú àt jumup wut jĩ. ² Pánihna, judíowāìh chooát yeó jáap jumap pah ìpĩ bejat dée pah Pablowā judíowā ì míic wáacat munná ìt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwátdih caanjìh moondìh Pablo àt bohénap wut jĩ. ³ Pánih bohéna, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowā, jwĩ pãini, Dios ã wahni Cristo yeejép ã yapat pínah, ã wunat pínah, ã jwúub boo pud júúwát pínahdihbut jon jãtih moón Dios naáwátdih naóh yapanit ìt daacáp tajĩ. Wā naóhni Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ã jumna caá. Caán caá jwĩ pãini, àt niijíp wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjìh moón judíowā, dawá Griegowā Diosdihjeh wēinit, caán tútchidih moón maáta yaádhbut caandìh joinít, “Yoobópdih tigaá”, ìt niijíp wut jĩ. Páant niijnít,

Pablowãdih ït péenap wut jï. ⁵ Obohjeéhtih, judíowã maátaboó ïjeéh péenachah ennit, búdí ït íjip wut jï. Pánih íjna, dawá yeejépwãdih bid bojnit, nin pah ït niiját tútup wut jï: “ ‘Nit yeejép chãjna caá ï chãjap’, ñi niij ñaacá”, queétdih ït niij jac wutup wut jï. Páant ï niij ñaacáchah joinít, caán tútchidih moonbút Pablowãdih ït íjip wut jï. Pánihna, judíowã ï maáta Jasón wüt jumniíh muuná juibínit, cáacwãdih wáhíhna, Pablowãdih ït bidip wut jï. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodíh, bita Jesúíhwãdihbut ït teo wái bac bejep wut jï. Pánih teo wái bac bejnit, tútchidih moón maáta pebhna ab juibínit, nin pah ït niij naóh yacap wut jï:

—Pablowã nihat baácdih moondíh ït tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíh tútchidihbut tac buugánadih ï jwiná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih áih muuná át waadát tútup wut jï. Queét Roma tútchidih bóo jwí maáh César ã wutatdih yap yohnit, ‘Bíih maáh, Jesús caá ã wüt’, niijnít, jwí maáh ã wutatdih jwiútdihbut ï yap yohat túttna caá, ït niij naóh yacap wut jï.

⁸ Páant ï niij naóh yacachah joinít, nihat cáacwã ï maáta bíicdih tubit ït íjip wut jï. ⁹ Obohjeéhtih, queétdih ï nemcat pínah niijná, Jasón, ájeéh jumnitbut caán tútchidih moón maátadih dinero ït wáhup wut jï.

Pablo Silasjñ Berea tútchina ï juibíát

¹⁰ Caan chéijeh waícanjeh Berea tútchina Jesúíhwã Pablowãdih ït wahap wut jï. Caanná juibínitji judíowã ï míic wáacat muuná ït waadáp wut jï. ¹¹ Tesalónica tútchidih moón ï jenah joyátjidih Berea tútchidih moónboó Jesúíh

doonádih chah túi joinít ìt j̄m̄ap w̄ut j̄i. Pánihna, Jesúih táini doonádih ì joyát túttimah, “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, yeó jáap j̄mat pah jon j̄atih moón Dios naáwátdih ì daacátjidih ennit, ìt míic bohénap w̄ut j̄i. ¹² Pánih bohéna, judíowã, Griegowã neoná, maáta yaádh biíc dih, dawá Jesús dih ìt jepahap w̄ut j̄i. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tútchidih moondíhbut Dios naáwátdih ã bohéat doonádih joinít, Tesalónica tútchidih moón judíowã ì maáta caanná ìt ñ̄un béjep w̄ut j̄i. Caanná ñ̄un j̄ibínit, Berea tútchidih moondíh tac b̄ugána, ì yee naáwáchah joinít, Pablowá dih ìt íjip w̄ut j̄i. ¹⁴ Páant ì íjichah ennit, Pablodih búdí maj j̄elitna waícanjeh Jesúihwã ìt ñ̄mah dei bejep w̄ut j̄i. Obohjeéhtih Silas Timoteoj̄ih Berea tútchidih ìt ch̄wáp w̄ut j̄i. ¹⁵ Pánihna, caán j̄elitmant Pablodih Atenas tútchina búdí j̄áj chóoj̄ih ìt ñ̄mah ch̄uh bejep w̄ut j̄i. Pánih ch̄uh j̄ibínitji, Berea tútchiboó ìt j̄w̄ub aab béjep w̄ut j̄i, páant m̄antih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej j̄m̄ bií”, Silas Timoteodihbut ìt niijíp w̄ut j̄i. Páant Pablo queétdih át niiját túut̄ap w̄ut j̄i.

Pablo Atenas tútchidih ã j̄mat

¹⁶ Pablo Atenas tútchina j̄ibínit, Silas Timoteodihbut át páñap w̄ut j̄i. Pánih páina, caán tútchidih át táoh j̄ib bejep w̄ut j̄i. Pánih táoh j̄ib bejna, caán tútchidih moón ì p̄p cáagnitdih “Jw̄ih dios caá”, ì niijichah jéihnit, dawá ã j̄matdih enna, Pablo t̄abit át j̄gahap w̄ut j̄i. ¹⁷ Pánih j̄gahnit, judíowã ì míic wáacat m̄uná waadnit, judíowã, judíowã nihcannit yuhna, Diosdih w̄ēnitj̄ihbut át míic wēhenap w̄ut j̄i. Yeó jáap j̄mat pah Pablo

caán tátchi tac yoóbó juúhna en jibnitjĩhbat ãt míc wéhenap wut jĩ. ¹⁸ Biquína Epicureowã ĩ jenah joyátdih bohénit, bita Estoicowã ĩ jenah joyátdih bohénitbat Pabljĩh ĩt míc wéhenap wut jĩ.

—¿Nin wéheat beedcánni ded pah tiguaã ã niúj wéhe? queét ĩt míc niijíp wut jĩ.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ã jumatjidih, ã boo pud juúwátjidihbat ã naáwáchah joinít,

—Caánboó biih diosnadih naóhna caá ã chãjap, ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁹ Túttimah, queét ĩpĩ míc wáac juibí wéhenapboó, Areópago wut jumapna Pablodih ĩt numah bejep wut jĩ.

—Ma jáap bohéatdih jwĩ jéihíhna caá. ²⁰ Jwĩ joíca naáh doonátdih ma naáwáchah, jwĩ joíhna caá, queét Pablodih ĩt niijíp wut jĩ. ²¹ Nihat Atenas tátchidih moón, biih baácmant juóhnit caán tátchidih jumnitbat, yeó jáap jumap pah jáap bohéatdih ĩpĩ míc wéheíhip wut jĩ. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ã naáwátidihbat ĩt joíhip wut jĩ.

²² Pánihna, Pablo Areópago wut jumapboó ñah ñuhnit, caánboó wáac juibínitdih nin pah ãt niúj naáwáp wut jĩ:

“Atenas tátchidih moón, dawá pãpnitdih yeéb búdí wēinit, ñi uúbatdih wã jéihna caá. ²³ Nin ñih tátchidih dawá ñi pãp cáag wēinitdih wã táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wēinit cātíh, biícidih nin pah ñi niúj daacátjidihbat wã enep be. “WĒT JWĪ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niúj daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wã chãjap.

24 “Caán Dios nihat baácdih chãj, nihat baáccoó jumnidihbut át chãjap tajĩ. Pánihna, nihat jeáccoó jumnit, baáccoó jumnitbut ĩ maáh caá. Cãacwã ĩ chãjni mũdíh jumni nihcan caá. 25 Caán jwiít dih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat biíh pah bóo chãj wãhni jumna, jwiít jwĩ teo wáacatdih ã náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

26 “Newé pínahdih caán Dios át jwĩh chãjap wut jĩ. Caanjĩh nihat baácdih moondihbut át chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat baáccoó jwiít dih át jwe-jep wut jĩ. ‘Nin pah bólih maatápdih ã báadh jwuhbipna caá’, jwiít dih Dios át niúj jenah joyóp wut jĩ. 27 ‘Queét weemdih bidnit, ĩ jwãáh bípna caá’, Dios át niúj jenah joyóp wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios yuúp ã jumcan caá. Jwĩjeéh tigaá ã jamup. 28 Nin pah biíh át niúj daacáp tajĩ: ‘Caandih míic wéhenit pínah jwiít dih át chãjap wut jĩ. Pánihna, jwĩjeéh ãpĩ jumna caá’, ĩt niúj daacáp tajĩ. Jon jãt ih moón ñi déewãbut ‘Jwiít Dios weh caá’, ĩt niúj daacáp tajĩ. 29 Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niúj náhnina, oro, plata, jeejĩh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chãjnidi h ‘Jwĩh dios caá’, niúj jenah joyát dih ñi cáda haá. 30 Jon jãt ih moón Diosdih jéihcannit jum jwuhna, ĩ yéej chãjachah yuhna, Dios át peéh chãj jwuhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, buu láa nihat baácdih moón ĩ yéej chãjatdih át cádahat túutup wut jĩ. 31 Túttimah, Dios ã jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túinitdih, yeejépwãdihbut ded pah ĩ chãjatji jíib ã jíib chãjbipna caá. Pánih chãjni pínahdih Jesús dih Dios nin baáccoó át wahap wut jĩ. Jesús wannidih yuhna, át jwãub boanap tajĩ. Pánih booana, ‘Ded

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47

pah cãacwã ï chãjatji jíib nin wã booani ã túi jíib chãjbipna caá', Dios cãacwãdih ãt niíj jéihyanap wut jíi", Pablo Atenas tútchidih moondíh ãt niíjíp wut jíi.*

³² Páant cãacwã ï boo pud jũúwátjidih ã wéhenachah joinít, biquína Pablodih ït deoh naáwáp wut jíi. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ït niíjíp wut jíi:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwí jwáub joíhna caá, ït niíjíp wut jíi.

³³ Páant ï niíjít túttimah, ï míic wáacapmant Pablo ãt bejah bojop wut jíi. ³⁴ Daocánnit Jesúsdi h jáap jepahnit, caán biíc di h ït péenap wut jíi. Biíc newé, Dionisio wut jamni, Areópagodih maátajeéh jamni, Jesúsdi h ãt jepahap wut jíi. Biíc wili Dámaris wut jamnih, bitabut Jesúsdi h ït jepahap wut jíi.

18

Pablo Corinto tútchiboó ã jamat

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jamniji Corinto wut jamni tútchina ãt bejep wut jíi. ² Caanná juibínit, judío cãac Aquila wut jamnidih ãt jwãáap wut jíi. Roma tútchidih moón ï maáh Claudio Roma tútchiboó jamnit judíowãdih ã bejat túutuchah, Aquilaboó yad Priscilajíh bejnit, Corinto tútchina jãtíh ïtát juibínap wut jíi. Aquila Ponto wut jamni baác di h bóo wut jíi. Pánihna, queét Corinto tútchidih ï jamuchah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, ïjeéh ãt chãwáp wut jíi. ³ Aquilawã nañúpwã chóojíh mæudíh teo jíib chãj wúhni t ït jamap wut jíi. Pablobut caán déedih teoni jamna, ïjeéh ãt tewep

* 17:31 Sal 9.8

wut jĩ. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jummat pah, judíowã ï míic wáacat munná juibínit, queét Jesúsdiñ ï jepahat pínah niijná, judíowã, judíowã nihcannitdihbut Dios naáwát dih át naáwáp wut jĩ.

⁵ Silas Timoteojĩh Macedonia baácmant Corinto tútchina ï juibínachah, Pablo yeó jáap jummat pah judíowãdih Dios naáwát dih át naáwáp wut jĩ. “Jesús caá jwiit judíowã jwĩ páini, Dios ã wahnĩ”, ãpĩ niijíp wut jĩ. ⁶ Páant ã niij bohénachah, judíowã caandih ït joíhcap wut jĩ. Pániñ joíhcan yap yohnit, caandih ït jũihñap wut jĩ. Páant ï joíhcatdih enna, queéd dih ã cádahatdih júutna, Pablo ãih jih bóo yégueh chóodih too dagñit, át ñéenc mao jéenanap wut jĩ. Pániñ chãjñit, queéd dih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

—Yeéb ñi yap yohatji jíib iiguipna ñi bejbipna caá. Pániñna, bũ judíowã nihcannitdih Jesúsdiñ dooná dih naáwá dih wã bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niij péanit, judíowã ï míic wáacat munnánt bac bejñit, Tito Justo wũt jumniíh munná át waád juibínap wut jĩ. Caán judío nihcan yuhna, Dios yoobát dih wẽini wut jĩ. ãih mũ judíowã ï míic wáacat mũ pébh át jumap wut jĩ. ⁸ Crispo wũt jumni, judíowã ï míic wáacat mũdih bóo maáhji, ãjeéh bóli, ã wehbut, Jesúsdiñ ït jepahap wut jĩ. Pániñna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo ã naáwát dih joinít, Jesúsdiñ ï jepahachah, ïpĩ daabánap wut jĩ. ⁹⁻¹⁰ Biic chei ñocanjeh, Pablo oo júmat déedih ã enechah, Jesús caandih jíghnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ. **“Majeéh wã jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wĩhwã ï jumna caá. Pániñna, bita meemdih yeejép ï chãjĩhichah yuhna,**

úumcanjeh, wã naáwátdih ma naóh cádahca bojoó. Páantjeh ma jumah bojca bojoó”, át niijíp wut jĩ.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, biíc jópchi táí beéd, biíh jópchi tac yoób caanjĩh moondíh Dios naáwátdih Pablo át naóh jumap wut jĩ.

¹² Caán tútchidih Pablo ĩjeéh ã jum jwuhuchah, Galión wút jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jĩ. Pánihna, caán láa judíowã ĩ maáta nihát biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandíh ĩt ub jubínap wut jĩ. ¹³ Pánih ub jubínit, Galióndih nin pah ĩt niij yee naóh yacap wut jĩ:

—Ninboó cãacwã ded pah Diosdih ĩ weñat pínahdih bohéna, Moisés ã wutatjiboodíh ã jepahat túutcan caá, ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ĩ niij yee naáwáchah joinít, Pablo ã naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowádih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwĩ maáta ĩ wutatdih yap yohni ã jumuchah nihna, yeebdíh wãta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowã ñi wutatboodíh caán yap yohni ã jumuchah, ñíh pínahjeh caá. Caandíh wã jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jĩ. ¹⁷ Páant ã bacanachah, Sóstenes, judíowã ĩ míic wáacat muddíh bóo maáhdih teonit, Galión ã enepdih caandíh ĩt puñap wut jĩ. Páant ĩ puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jĩ.

Pablo Antioquía tútchina ã jwúub bejat

18 Páant ì niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniiji “Wā bejna caá”, niijnít, Jesúhwādh ãt cádah bejep wut jĩ. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajĩh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wūt jumni jēlitdih ìt páud dei bejep wut jĩ. Pánihna, jāáj chóodih ì waadát pínah jātih, judíowā ìpĩ chājat pah, Pablo Diosdih ã naáwátjidih péanit, ãt jwúub waó bojat túutap wut jĩ.* 19 Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ìt chúuh bejep wut jĩ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbat Pablo ãt cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, judíowā ì míc wáacat munná ãt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, míc wáacnit judíowājĩh ded pah Jesús ã jummatdih ãt míc wéhenap wut jĩ. 20 Páant ì míc wéheat túttimah, caandih ìjeéh ìt chāwát túutap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, “Nijeéh wā jéih chāocán caá. 21 Dios ã náahachah, wā jwúub jūóhbična caá”, queédih Pablo ãt niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant ãt chúuh bejep wut jĩ. 22 Pánihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina ãt aab juibínap wut jĩ. Caanná aab juibínit, caanjĩh moón Jesúhwā míc wáacnitdih ded pah ã chājatjidih naóhnitjeh, Antioquia tútchina ãt yap bejep wut jĩ.

23 Pánihna, maatápdih caanjĩh jumniiji Galacia baác dih, Frigia baác dih ãt jwúub jib bejep wut jĩ, páant muntih. Caán baácndih moón Jesúhwādh ã jwúub bohénachah, chah Jesús dih ìt túi jenah joyóp wut jĩ.

Apolos Éfeso tútchidih moondih Dios naáwátidih ã

* 18:18 Nm 6.18

bohéát

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut ã bohé jibichah, Apolos wūt j̄m̄niboó, judío cãac Alejandría tâtchidih bóo, Éfeso tâtchina át j̄uibínap wūt j̄i. Caán Apolos túi naóhni j̄m̄na, Dios naáwát dih jon j̄ãt̄ih moón i daacátjidih túi j̄éihnibut át j̄m̄m̄p wūt j̄i. ²⁵ Biíh caandíh Jesúih táini doonádihbut át bohénap wūt j̄i. Pánihna, búdí weñatj̄ih caán doonádih át túi bohénap wūt yuh j̄i. Obohjeéhtih, Juanji ã daabáát dih jeh át j̄éihyep wūt j̄i. ²⁶ Judíowã i míic wáacat m̄m̄ná Apolos úm̄canejeh, queétdih át bohé jwíhip wūt yuh j̄i. Obohjeéhtih, ã túi j̄éih beedácah enna, caandíh bohéát túut niijná, Priscila, Aquilaj̄ih Apolosdih iih m̄m̄ná it numah bejep wūt j̄i. ²⁷ Páant i túi bohéát tâttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ã niijíchah joinít, Jesúihwã caandíh “Ma túi bejeé”, niijnít, i daácni núodihbut it w̄h̄m̄p wūt j̄i, Acaya baácdih moón Jesúihwã caandíh i túi w̄ei jwãáát pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná j̄uibínit, caán baácdih moón Dios ã oyatj̄ih Jesúsdih jepahnitjidih át bohé teo wáacap wūt j̄i. ²⁸ Caán tâtchidih moón judíowãdih nin pah ãp̄i niij naáwáp wūt j̄i: “Jesús tigua Dios ã wahní, jwiit jwĩp̄i p̄ãini”, cãacwã i enepdih át niijíp wūt j̄i. Pánihna, Dios naáwát dih jon j̄ãt̄ih i daacátjidih ã túi naáwáchah joinít, “Yoobóp dih nihcan caá”, it j̄éih niijcáp wūt j̄i. Pánih naóhna, Jesúihwãdih Apolos chah át jwáub teo wáacap wūt j̄i.

19

Pablo Éfeso tâtchina ã bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ã jum̃achah, Pabloboó Frigia baác dih jum̃niji jeé yoób púud dei bej, Éfeso tútchina át juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, biquína ã jéih jw̃hcannit Jesúhwādh át jwāáap wut jĩ. ² Queédih jwāáhnit, nin pah át niúj w̃bh joyóp wut jĩ:

—¿Jesúsdih ñi jáap jepahachah, Túini Espiritu yeebdih ã waadnít jĩ? át niijíp wut jĩ.

—Túini Espiritu ã jum̃atdih jwiútdih ĩ naóhcan jĩ, ĩt niúj jepahap wut jĩ.

³—¿Túini doonádih yeéb ñi jepahachah, ded pah tíi yeebdih ĩ nih chāj daabá? Pablo queédih át niúj w̃bh joyóp wut jĩ.

—Juan Daabáni ã naáwátdih ĩ jepahachah, ã daabáátji pah jwiútdih ĩ daabánap jĩ, ĩt niúj jepahap wut jĩ.

⁴—Cāacwā ĩ yéejatdih ĩ yohochah ennit, queédih Juan át daabánap wut jĩ. Pánih daabána, ĩ yéejat yohat júutna ĩ chājap wut jĩ. Obohjeéhtih, Juan cāacwādh nin pah āpĩ niúj naáwáp wut jĩ. ‘Wā túttimah jūóhndih ñi túi jepahaá’, át niijíp wut jĩ. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājap wut jĩ, Pablo át niúj naáwáp wut jĩ.*

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã wēpatjĩh queét ĩt daabáát túutap wut jĩ. ⁶ Pánih daabánitdih Pablo ã teo jāha w̃búchah, Túini Espiritu queédih át waadáp wut jĩ. Páant ã waadáchah, mácah wéheatjĩh Diosdih wēi naóhnt, ã naáwátdihbut ĩt naóh yapanap wut jĩ. ⁷ Queét nihat doce neoná ĩt jum̃ap wut jĩ.

* **19:4** Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowã ï míc wáacat mæná waadnít, át bohénap wut jĩ. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumat pah úumcanjeh, Dios maáh ã jumatdih naóhna át chãjap wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinít, “Ã naáwát yoobópdi h caá”, ït míc niijíp wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cãacwã ï enechah, Jesúih doonádih ït yéej naáwáp wut jĩ. Páant ï yéej naáwáchah joinít, judíowã ï míc wáacat mæmánt Pabloboó Jesúihwãdih namah bac bejnit, Tirano wut jumni h mæná ït bejep wut jĩ. Pánihna, caán mædí h yeó jáap jumat pah Jesúih doonádih ãpĩ bohénap wut jĩ. ¹⁰ Chéne jópchi caanjĩh át bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah, ni hat Asia baác di h moón judíowã, judíowã ni hcannitbut jwĩ Maáh Jesúih táini doonádih ït joyóp wut jĩ. ¹¹ Dios ã wēpatjĩ h jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih chãjnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutur wut jĩ. ¹² Dios ã wēpat caandí h búdí ã jumuchah, ãih bácahdih cãacwã ï chũúáni chónadi h ub bejnit, wunnitdih ï cáagachah, ïpĩ boonap wut jĩ. Ded nemép jumnidih caán chóojĩ h cáagachah, nemépwãboó ïpĩ bac bejep wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowã jióhnitboó jibnit, nemépwãdih ïpĩ bacanap wut jĩ. Pánihna, Pablo ded pah ã chãjatdih ennitji nemépwãdih bacáihna, nin pah ït ni h ni j wutur wut yah jĩ: “Pablo ã bohéni Jesús ã wēpatjĩ h yeebdí h jwĩ wutna caá. Ñi bac bejeé nin newémant”, ïpĩ niijíp wut jĩ.

¹⁴ Esceva wut jumni, siete ã wehboó páant ït chãjap wut jĩ. ï ïip judíowã sacerdotewã ï maátajeéh jumni át jumur wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, ã weh nemépdih

ĩ bacaat déedih, nemépboó nin pah queétdih át niijíp wut jĩ: “Jesúsdih wã jéihna caá. Pablodihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeébboodih wã jéihcan caá”, át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant niijnítjeh, nemép jamniboó ñaáp jũóhnit, queétdih át teo puñup wut jĩ. Páant ã puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítna jamnit, caán muumánt queét ít ñáo bac peét bejep wut jĩ. ¹⁷ Páant ĩ yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowã, judíowã nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ít úumup wut jĩ. “Jesús ã wēpat búdí caá”, nihat cãacwã ít míc niijíp wut jĩ.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihat cãacwã ĩ enechah, ĩ yéej chãjatjidih Diosdih ít naáwáp wut jĩ. ¹⁹ Queét cãtíh dawá jióhnit ít jamup wut jĩ. Pánihna, jióhna ĩ enat papélah quiítnejidih caanná ub jũóhnit, cãacwã ĩ enechah, ít cáo yohop wut jĩ. Caán quiítnejí ã jíib jamatdih ĩ jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jíib pah bóo át jíib jamup wut jĩ. ²⁰ Páant ĩ chãjat doonádih joinít, chah dawá Jesúh doonádih jepahnit, ít táí túut numúp wut jĩ.

²¹ Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yah jĩ: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tútchina wã jwáub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tútchina enedih wã bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jĩ. ²² Pánihna, Timoteo, Erasto wut jamnijih caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah waáwá bojop wut jĩ. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chão jwáhup wut jĩ.

Éfeso tátchidih moón ã jũih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tátchidih ã jumuchah, caán tátchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ãt jũihñap wut jĩ. ²⁴ Demetrio wut jumni, ñih dios wili Artemisa wut jumnihih botoni m̄m̄m̄ dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wut jĩ. Bitabut biíc yoobó teonit, ã júb chãj wũhna, bádí ãpĩ júb tewep wut jĩ. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih ãt niijíp wut jĩ: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh bádí jwĩ júb tewatdih ñi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiútdih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cãacwã ã pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijíchah joinít, dawá Éfeso tátchidih moón, nihat Asia baác dih moonbút ã bohéatdih ‘Yoobóp dih tigaá’, ã niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatdih cãacwã yeejép ã wéhebipna caá. Jwĩh dios wili Artemisaĩh m̄m̄m̄dĩhbut ã yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baác dih moón, nihat baác nadih moonbút caántdih wēi w̄b̄h̄nitji ã cádahbipna caá”, Demetrio queétdih ãt niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, queétbody ãjnit, ãt jũih ñaac ñuhap wut jĩ: “Artemisa, jwiútdih Éfeso tátchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ãt niij jũih ñaacáp wut jĩ.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tátchidih moonbút ãjna, biíc yoobó ãt niij ñaacáp wut jĩ. Pánih ãjnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cãacwã ã míc wáacap júdna queétdih ãt wái bejep wut jĩ. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baác dih moón Pablo ã pej jum jibnit ãt jumap wut jĩ. ³⁰ Pablo queétdih cãacwãdih wéhenadih ã bejihichah yuhna, Jesúihwãboó caandih ãt wahcap wut jĩ. ³¹ Bitá

caán baácdih moón ĩ maáta Pablo ã chéénwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ĩt wahap wut jĩ. “Cãacwã ĩ míc wáacapoó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ĩt niúj naáwát túutap wut jĩ. ³² Dawá caanjĩh míc wáac jainít biícdih “¿Dépanih tigaá jwiít míc mawat túut jwĩ chãj?” ĩt niúj jenah joicáp wut jĩ. Queét tubit ñaácnit, ĩt jũih yapanap wut jĩ. Biquína mácah ĩt jũih ñaacáp wut jĩ. Bitabut mácah ĩt jũih ñaacáp wut jĩ. ³³ Biquína judíowã Alejandro wát jumnidih cãacwãdih ĩt naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ĩ chãjatdih ã yoób naáwát túut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh júutnit, ãt yayát túutap wut yah jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jumuchah ennit, nihat cãacwã chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ĩt ñaac jũih ñuhap wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jamma caá”, ĩt niúj ñaacáp wut jĩ.

³⁵ Páant ĩ niúj ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnít, nin pah ãt niúj naáwáp wut jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tútchidih moón, ñi joyoó. Jwĩh chah wēpép dios wili Artemisaíh mũudíh wapnit jwiít jwĩ jumatdih nihat baácdih moón ĩ jéihna caá. Jeámant caánt pah jíghni buúg jéen jũóhndih en daonít jwĩ jumuchahbut ĩ jéihna caá. ³⁶ Bitá ‘Nin yoobópdi hihcan caá’, ĩ jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míc jũih cádaahá. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeéb teo jũóhnt jwĩh dios wilidih yeejép niúj wéhecan, miíh mũudíh waad béjnit, ĩ nũumcáp be. Pánihna, ñi túi chãjaá. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biícdih naóh yaquíhna, peéh chãjat túutnitboodíh naóh yacadih

ĩ beje naáh. ³⁹ Jwúub míc wáacna, táinijeh ñi míc wáacáp, b̄uca. Yeéb b̄uu ñi chājatji pah ñi jwúub chājca bojoó. ⁴⁰ B̄uu yeéb ñi míc jūih ñaacát dih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiít dih ĩ yohbipna caá’, ĩ niúj jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niúj ñaac jūih ñ̄hatjidih queétdih táinijeh jwĩ jéih naóhcan niít”, maát dih teo wáacniboó queétdih át niijíp w̄ut jĩ. ⁴¹ Páant niúj naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, át niijíp w̄ut jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baác nab̄ut Pablo ã j̄uibíát

¹ Páant ĩ jūih ñaac yayát túttimah, Pablobóo Jesúihwādih bid wáacnit, át jwúub bohénap w̄ut jĩ, Jesús dih ĩ cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wā bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih át cádah bejep w̄ut jĩ. ² Caanná j̄uibínit, Dios naáwát dih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesúihwādih át weñanap w̄ut jĩ. Queétdih Dios naáwát dih táoh naóh bejna, Grecia baácna át j̄uibínap w̄ut jĩ. ³ Pánih j̄uibínit, caán baác dih bíic peihcanni widh át chāo jwúuh̄ap w̄ut jĩ. Caanjĩh jamna, Siria baácna át jwúub chúuh j̄úuwíhip w̄ut jĩ. Obohjeéhtih, judíowā caandíh tewíhat doonádih át joyóp w̄ut jĩ. Caán doonádih joinít, Pablowā Macedonia baácboó bejni namádih jwúub aáb bejnit, Filipos tútchina ĩt p̄uud dei j̄uyúp w̄ut jĩ. ⁴ Páant ã j̄úuwáchah, Berea tútchidih bóo, Sópater w̄ut jamni Pablodih át pej jam j̄úuwúp w̄ut jĩ. Sópater Pirro w̄úuh̄ át jam̄ap w̄ut jĩ. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundob̄ut, Asia baác dih moón Tíquico, Trófimob̄ut, Derbe tútchidih moón Gayo,

Timoteobat caandíh ït pej jum jǎúwáp wut jĩ. Filipos tútchina ï jwúub juyúchah, weém Lucasbat Pablowádh wā jwúub pej jumap jĩ. ⁵ Pánihna, caandíh pej jum jwinítji, Troas wūt jumni tútchina ï waóh bej páñap jĩ. ⁶ Páant ï bej páñachah, paacánni pandih jwĩ jeémát túttimah, jwiitboó Pablojĩ Filipos tútchidih jumnitji, johlitjĩh bejni jǎáj chóodih waadnít, Troas tútchina jwĩ chúuh bejep jĩ. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúuh juibínit, queét waóh bej pǎinitjidih jwĩ jwǎáap jĩ. Pánih chúuh juibí jwǎáhnit, siete yeó jáap caanná jwĩ jum jwuhap jĩ.

Troas tútchidih moondíh Pablo ã naáwát

⁷ Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúh cǎacwǎ míic wáac jwinít, Jesús ã wunatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémát pínah jǎtih, Pablo queétdih Dios naáwátdih ã bohénap jĩ. Pánihna, Pablo ã pée naáwát chei, maatápdih ã naáwáp jĩ, púú chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwĩ míic wáacap jĩ. ⁹ Pablo ã naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wūt jumni, enat jěcdih bóo naadíh ã púuh laáb chúudap jĩ. Pablo jwiútdih maatápdih Dios naáwátdih ã bohénachah, Euticodih quíib chei át jǎóhjp taga. Pánihna, bíic peihcanni tólih chah caán ño chúudni át pud jéen bejep jĩ. ã pud jéen bejchah ennit, jǎtih dei bejnitboó wunnidih ï wái ñahanap jĩ. ¹⁰ Pablo ï túttimah pée dei bejnit, caandíh ã juibí ub túuhap jĩ. Pánih ub túuhnit, nin pah queétdih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. ã báadhna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ã niijíchahjeh, wunniji ã jwúub boonap jĩ. ã jwúub boonachah ennit, queétboó búdí ï

weñep jĩ. Pánih wěinit, chah bóo tólihna jwáub páuh laab béjnit, Jesús ã wnatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémép jĩ, buca. Páant jwĩ jeémp péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwáub bohénajeh, ã daa peetép jĩ. Páant ã bohé péaat túttimah, jwiít jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tútchidih jumniji bejnit, Mileto tútchina ã jubíát

¹³ Troas tútchidih jumnit, Pablo jãtih jwiítidih Aso tútchina johlitjĩh bejni jãáj chójĩh ã chúuh bej páñat tútup jĩ. Pabloboó namámant ã bejĩhip jĩ. Pánihna, Pablo ã niijátji pahjeh Aso tútchina caandih jwĩ jwãáap jĩ. ¹⁴ Caandih jwĩ jwãáachah, jwĩ bejni jãáj chódih jwĩjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chójĩh chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwĩ chúuh jubínap jĩ. ¹⁵ Caán tútchidih jubí yap bej, biíh yeó jáapdih Quío quewadih jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wãt jumni tútchidih ãonitji biíh yeó jáap Mileto tútchina jwĩ chúuh jubínap jĩ. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tútchina jubíhna, Asia baácdih maatápdih ã jumíhcap jĩ. Pánihna, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwĩ jubínap jĩ.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadih ã naáwát

¹⁷ Mileto tútchina jwĩ jubínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã maátadih ã bid bojop jĩ. ¹⁸ Páant ã bid bojniti jwĩ pebhna ĩ jumúchah, Pablo

queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Asia baácdih jumna, ded pah wã chãjatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Ñijeéh jumna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesúh túini doonádih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesúsdih chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jũí naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewã weemdíh ĩ yéej chãjachah yuhna, Dios ã wēpatjĩh wãpĩ naóh bohénap jĩ. ²⁰ Yeéb Jesúsdih chah ñi túi péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwátdih wã naóh beedánap jĩ. Cãacwã ĩ enechah, ñíih m̄nábóobút yeebdíh wã bohénap jĩ. ²¹ Judíowádih, judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó Dios naáwátdih wã wēp bohénap jĩ. ‘Ñi yéej chãjatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesúsdih ñi túi jenah joyoó’, wãpĩ niij naáwáp jĩ. ²² Pánihna, b̄m̄ Túini Espíritu ã w̄tat pahjeh tih Jerusalén tútchina bejna caá wã chãjap. Caanná j̄ibínit, ded pah wã yapat pínahdih wã jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tútchi j̄umat pah Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tútchiboó j̄umnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat m̄úboó ĩ nembipna caá’, ã niijíp be. ²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ã oyat doonádih jwĩ Maáh Jesús weemdíh ã naáwát t̄ut̄ap jĩ. Páant ã w̄tatjidih wã teo péa jw̄h̄bipna caá. Caandíh wã teo péa beedánit, wã wanat pínahdih wã úmcan caá.*

²⁵ “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ã j̄umatdih wãpĩ naáwáp jĩ. Obohjeéhtih, chéneji jwĩ jw̄úb míic encat pínahdih wã jéihna caá. ²⁶⁻²⁷ Pánih jéihna, b̄m̄ nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Nihat Dios naáwátdih yeebdíh wã túi naóh beedánap jĩ.

* **20:24** 2Ti 4.7

Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwát dih náahcannit ì jũmũchah, weémboodíh peéh chãjat ã wihcan niít. ²⁸ Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúíhwã Túini Espíritu yeebdíh ã en daawát túutnitdih ñi túi en dawaá. Ovejawãdih en daonít ì en dawát pah Jesúíhwãdihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wũúh wũnna, ãih meépjĩh queétdih ãihwã pínah át jíib chãjjip taga. ²⁹ Weém ninjĩh wã bejat túttimah, jiowã ovejawãdih ì mawat pah, bita yeejépwãboó Jesúíhwãdih yéejanadih ì jũóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúíhwãdih ñi túi en dawaá. ³⁰ Túttimah, bita ñijeéh jũmnitboó ‘Jesúíhwã jwĩ jũmna caá’, niijná yũhna, queétboodíh ì péeat pínah niijná, bita Jesúíhwãdih yeenit, biíh naáwát dih ì joyát túutbipna caá. ³¹ Pánihna, ñi túi chãja chaáh! Yeó jáap jũmat pah, chei jũmat pahbut jũínit, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwát dih yeéb nihadidih, wã wêp bohénap jĩ. Caandíh ñi túi náhninaá.

³² “Bũũ jwũh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wã niij wũbhna caá. ã oyatdih jenah joinít, ñi túi jũmbipna caá. Dios naáwát wêpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jũmat pah ñi jepahachah, yeebdíh ã teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbhoó nihát ã ñíonit biíc dih ãjeéh ñi jũmbipna caá. ³³ Ñijeéh jũmna, ñíih dinerodih, ñíih yéguehdihbut wíih pínah wãpĩ wũbhcap jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wã jíib chãjap jĩ. Pánihna, wã náahatdih, wãjeéh jũmnit ì náahatdihbut wã tewat jíibjĩh wãpĩ jíib chãjap jĩ. Páant wã chãjatjidih ñi jéihna caá. ³⁵ Maatáp dih ñijeéh jũmna, búdí wã tewechah, ñi enep jĩ. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat

túut niijná, yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá. Jwĩ Maáh Jesús nin pah ã niijátjidih ñi túi náhninaá: ‘Ded biíhdih teo wáacna, chah bádí ã wēibipna caá. Obo-hjeéhtih, ãihdihjeh ubna, nump ã wēibipna caá’, át niijíp wut jĩ”, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwã ã maátadih ã niijíp jĩ.

³⁶ Páant niij péanit, Pablo queét biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ã uúbúp jĩ. ³⁷ Páant ã uúbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jéinít, ãih péo tíbdih ã nomop jĩ. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wã encan niít”, ã niijíchah joinít, queét bádí ã jĩgahap jĩ. Pánihna, caán jélitna jwĩ dei bejechah, jwĩjeéh queét nihat ã pée dei bejep jĩ.

21

Pablo Jerusalén tátchina ã jwúub bejat

¹ Mileto tátchimant bejna, Jesúhwã maáta Éfeso tátchimant jéinítjidih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Cos wūt jumni quewaboó jwĩ chúuh juibínap jĩ. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wūt jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wūt jumni tátchidih jwĩ juibínap jĩ. ² Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jãáj chóodih jwĩ bid juyúp jĩ. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwĩ bejep jĩ. ³ Pánih bejna, Chipre wūt jumni quewa wáyámant bóo bəwámant ã jígohochah, en yap bejnit, Siria baác dih Tiro wūt jumni tátchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ã ub aabánachah, caanjĩh jwĩ chão jwúuhap jĩ. ⁴ Páant ã aabáát pónih, jwiítboó tátchi tacna bejnit, Jesúhwãdih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih jwãáhnit, biíc

semana ïjeéh jwĩ chão jwúuhap jĩ. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboó ã yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tajĩ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandíh ï niijíp yuh jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwĩ bejat pínah yeó jáapdih tátchimant jwĩ jwúub dei bejep jĩ, páant mantih. Nihat Jesúíhwã, ï weha mána yaádhjĩh, ï wehjĩhbut jwiitdih búdí muj jwéejdih bóo jélit óon coahna ï pej jum dei bejep jĩ. Pánihna, nihat óon jumapboó dei juibínit, bódícha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwĩ úúbáp jĩ. ⁶ Pánih úúbh péanit, “Jwĩ bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwĩ jüóhniji jááj chóodihjeh mantih jwĩ jwúub waadáp jĩ. Jwĩ jwúub waadáchah en péanit, Jesúíhwã ïih muuná ï jwúub aab béjep jĩ.

⁷ Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wüt jumni tátchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. Caanná chúuh juibínit, Jesúíhwãdih jwãáhnit, muj teo, biíc yeó jáap ïjeéh jwĩ chão jwúuhap jĩ. ⁸ Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aáb juibínit, Felipe pebhboó jwĩ juibínap jĩ. Caán Felipe Jesúíh túini doonádih wëp naóhni ã jumap jĩ. Jerusalén tátchiboó Jesús ã naáwát túatnitdih teo wáacnit pínah siete neonádih ï ñío láa, Felipedihbut ït ñíwip wut jĩ.* ⁹ ã weh yatá chéneña míic yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ït jumap jĩ. ¹⁰ ïjeéh daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhuchah, Agaboboó Judea baácmant jüóhni ã dei juyúp jĩ.* ¹¹ Pánihna, jwĩ pebhna juinít, Pabloíh juyáát tópdih ubnit, caan tópjĩh áih téihya áih jítchadihbut ã míic chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén

* **21:8** Hch 6.5; 8.5 * **21:10** Hch 11.28

tátchidih moón judíowã nin juyáát tōp mínahdih ï chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandíh ï wãhbpna caá', ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, “Jerusalén tátchina ma bejca bojoó”, jwiít nihat Pablodih jwĩ wēp niijíp yuh jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pabloboó jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jái? Weemdíh ñi jĩgahaca bojoó. Jesúh táníni doonádih wã naáwát jíib nemat muúboó ï nemíhna, ï neme naáh. Weemdíh ï mawíhnabut, ï mawa naáh. Weémboó wã úmcan caá, ã niijíp jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ naáwáchah yuhna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios ã náahatdihjeh ã chãja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁵ Túttimah, jwíih bíí déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁶ Bitá Cesarea tátchidih moón Jesúhwãbut jwiítidih pej jum bejnit, Mnasón wūt jumni pebhna jwiítidih ï namah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdi h jepahni át jumap wut jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jumap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

¹⁷ Jerusalén tátchina jwĩ juibínachah, Jesúhwã wēinit, jwiítidih ï jwááh muj tewep jĩ. ¹⁸ Bíih yeó jáap Santiago pebhna Pabljíh enedih jwĩ bejep jĩ. Nihat Jesúhwãdih waóhnit ã pebh juibínit, ít páñap tajĩ. ¹⁹ Pánihna, Pablodih ï muj teo péanachah, judíowã nihcannitjeéh jum láa, Dios caandíh ded pah ã chãjat tútatjidih Pablo queédih ã naóh beedánap jĩ. ²⁰ Páant ã naáwáchah joinít, nihat

biíc dih Diosdih búdí ĩ weñep jĩ. Túttimah, Pablodih nin pah ĩ niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowãboó Jesús dih táí jepahnit, Moisés ã wutatjidih páantjeh nihat ĩ jepahna caá. ²¹ Páניהna, bita nih yáanit, nin pah queédih ĩt niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowãdih bohéna, Moisés ã wutatjidih át jepahat tútcap wut be. Judíowãdih ĩ wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútcap wut be. Jwĩ nuowáji ded pah ĩ chājatjidih át chājat tútcap wut be’, ĩt niijíp wut be. ²² Queét judíowã Jesús dih jepahnit ninjĩh ma juyát doonádih ĩ joimí nacaá. ¿Páניהna, queét ĩ íjcat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chājbi? ²³ Nin pah ma chājaá: Jwĩjeéh moón chénena míic Jesús ihwã ‘Nin pah wã chājbipna caá’, Diosdih ĩt niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ĩ péa jwuhcan caá. ²⁴ Páניהna, queédih numah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chājaá, ‘Queét túinit caá buca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, ĩ niiját péaat jútat pínah niijná, ĩ waó bojat pínah jíib meémboó ma jíib chājaá. Meém páant ma chājachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdih át nihcan tagaá’, jwĩ déewã ĩ niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidih ma táí jepahatdih queétjeh ĩ jéihbipna caá.* ²⁵ Obohjeéhtih, judíowã nihcannit Jesús ihwãboodih ĩ jéihyat pínah niijná, jwiitjeh jwĩ jenah joyátdih jáantjeh nin pah queédih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pāpnidih wāhniji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdihbut ñi babhca bojoó. Nuñáp wãdih jōp teonit maonidih ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chājca bojoó’, queédih

* **21:24** Nm 6.2-21

Ƶwĩ niijíp Ƶĩ, Pablodih JesúhƵwã maáta Ƶ niijíp Ƶĩ.*

Dioíh m̄úú diítna Pablodih Ƶ tewat

²⁶ Páant Ƶ niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chéneha míc neonádih n̄mah bejnit, “Queét táinit caá”, Dios Ƶ niiját pínah niijná, Moisés Ƶ w̄tatjidih Ƶ chãjap Ƶĩ. Pánihna, Dioíh m̄úú waadnít, Ƶ péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih Ƶ w̄hat pínah yeó jáapdihbut sacerdotewãdih Ƶt naáwáp w̄t Ƶĩ.

²⁷ Moisés Ƶ w̄tatji pah siete yeó jáap Ƶ chãjat pínahdih Ƶ péa Ƶúúwáchah, biquína judíowã Asia baácmant caandíh ñúún Ƶúóhnit, Dioíh m̄úú diítna Pablodih Ƶt enep w̄t Ƶĩ. Pánih ennit, Pablodih Ƶ Ƶijat pínah niijná, dawá cãacwãdih Ƶt yee naáwáp w̄t Ƶĩ. Páant Ƶ yee naáwáchah, Pablodih Ƶijnit, Ƶt tewep w̄t Ƶĩ. ²⁸ “Yeéb Ƶwĩ déewãá, Ƶwiít dih ñi teo wáac Ƶúúwá. Nin nihat baáboó jib bohéna, Ƶwiít judíowãdih, Moisés Ƶ w̄tatjidih, nin Dioíh m̄úúdihb̄t nihat cãacwãdih yeejép Ƶpĩ bohéna caá. Judíowã nihcan-nitdih b̄úú Dioíh m̄úúdíh n̄mah waadnít, nindih Ƶ yéejana caá”, Ƶ niij ñaacáp Ƶĩ.

²⁹ Jãtíh Pablo judío nihcanni Trófimo w̄t Ƶamni, Éfeso t̄tchidih bóodih Jerusalén t̄tchidih Ƶ n̄mah jibichah, Ƶt enep w̄t Ƶĩ. Páant Ƶ n̄mah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih Dioíh m̄úú diítna Ƶt n̄mah waadáp tagaá”, Ƶt niij jenah joijí tagaá. Obohjeéhtih, páant Ƶ niij jenah joyát yoobópdih nihcap Ƶĩ.*

³⁰ Páant Ƶ niij ñaacáchah joinít, nihat caán t̄tchidih moón Ƶijnit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioíh m̄úú diítmant Ƶt wái bac bejep w̄t Ƶĩ. Páant Ƶ wái bac bejehahjeh, jěcdih Ƶt ñúún

* 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

nemep wut jĩ. ³¹ Pánih wái bac bejnit, caandíh mao yohíhna, tũbit ĩ ñaacát dooná Romano soldadowã ĩ maáhdih át jũibínap wut jĩ. “¡Nihat Jerusalén tútchidih moón ñaac peét bejna caá ĩ chãjap!” ĩt niijíp wut jĩ. ³² Caán doonádih joinítjeh, Pablodih pũinit pebhna áih soldadowãdih ã nũmah ñáo jũyúp jĩ. Pánihna, queét ĩ jũyúchah ennit, Pablodih ĩ pũi cádahap jĩ. ³³ Queét pebhna jũinít, soldadowã ĩ maáh Pablodih nemat mũúboó nemat túut niijná, chéne ĩtah tõpnaĩh caandíh ã chéwat túutap jĩ. Pánih chéonit, caandíh pũinitdih nin pah ã niij úabh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ã chãj?” ã niijíp jĩ. ³⁴ Biquína wáac jũinít mácah jũih ñaac, bita mácah ĩ jũih ñaacáp jĩ. Páant ĩ ñaacáchah, soldadowã ĩ maáh ded pah ĩ niiját dih át beh joicáp wut jĩ. Pánihna, yoobóp dih jéihíhna, Pablodih ĩih mũú diít na soldadowãdih ã ub waad béjat túutap jĩ. ³⁵ ĩih mũúná ĩ ub pũuh laab béjehah ennit, ĩjna, cãacwã caandíh ĩ teo bid ñũún péenap jĩ. Pánihna, cãacwã ĩ jwúub dúuc wáicat pínah niijná, páantjeh ĩ beo pũuh laab béjep jĩ. ³⁶ Páant ĩ bejehah, dawá queétdih ñũún péenit, “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó!” ĩ niij ñaacáp jĩ.

“Yeejép wã chãjcap be”, Pablo ã niiját

³⁷ Pánihna, Pablodih ĩih mũúná ĩ ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowã ĩ maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém meemdíh bainí wã naawíhna caá, Griego wéheatjĩh át niijíp wut jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niít?

³⁸ ¿Meém Egipto baác dih bóo jwĩ maátadh yohíhna, cãacwãdih maonitdih mũú wihcapboó cuatro

milwã dwo wáini nihcan niít? soldadowã ï maáh Pablodih át niíj wábh joyóp wut jĩ.

³⁹—Caán nihcan caá. Weembút judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tátchidih bóo caá. Caán tátchi oboh jumni tátchi nihcan caá. Pánihna, queét cãacwãdih weemdih ma naáwát túutú, Pablo át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, Pablodih át naáwáp túutur wut jĩ. Pánihna, Pablo púuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, ï yayát pínah niijná, ãih téihyajĩh ã júutur jĩ. Páant ã júutuchah, ï ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih ñih wéheatjĩh ã naáwáp jĩ.

22

¹ “Yeéb wã déewãá, yeéb behnitbat ñi joyoó. Ded pah wã chãjatji yeebdih wã naáwát túut caá”, Pablo ã niijíp jĩ.

² Pablo ñih wéheatjĩh ã naáwáchah joinít, laihsan-jeh ï joi ñúhup jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niíj naóh yoobánap jĩ:

³ “Weembút judío mun tigaá. Tarso tátchidih wát cãac jumup jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén tátchidih wã behep jĩ. Nihat Dios naáwátdih, Moisés ã wutatjidih, jwĩ ñowã ï naáwátjidihbat Gamaliel weemdih ã bohénap jĩ. Nihat Dios ã wutat pah, yeéb ñi chãjat pahjeh muntih, weembút wãpĩ chãjap jĩ.*

⁴ Pánihna, Jesúsdihs jephahnitdih eníhcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdí pohba wã moh yéjejanap jĩ. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaáhdihbat nemat muúboó wãpĩ nemat túutur jĩ. Bitadihbat wãpĩ mao yohat túutur jĩ. ⁵ Pánihna,

* **22:3** Hch 5.34-39

Ƶwĩih sacerdotewã ĩ maáh, nihat bita Ƶwĩ maátabut páant wã naáwát pah m̄ntih queébtut biíc yoobó ĩ naóhbipna caá. Queét Ƶĩí Damasco t̄tchidih Ƶamnit Ƶudíowã ĩ maátadih wã Ƶútat pínah papélah náodih weemdih ĩ daác w̄h̄ap Ƶĩ. Pánihna, caán náodih ubnit, caánboó Ƶamnit Ƶesúhwãdih chéonit, wã ub Ƶw̄ub Ƶúw̄uchah, queédih ĩ peéh ch̄jat pínah ni-ijná, Damasco t̄tchina Ƶwĩ bejep Ƶĩ.*

*Pablo ded pah ã t̄t̄t n̄m̄átjidih ã naáwát
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Damasco t̄tchina tóah Ƶuibínachah, yeó Ƶáap tac yoób, báadhajeh w̄pép yeh iigát weemdih ã yeh iig Ƶáhanap Ƶĩ. ⁷ Caandih en w̄hi bejnit, baácboó wã b̄ugúp Ƶĩ. Pánih b̄ugnít, wéheatdih wã joyóchah, weemdih nin pah ái niijíp Ƶĩ: ‘**ƵSaulo, Saulo! ƵDépanih tigaá weemdih ma mawíh ñ̄ún péé?**’ ã niijíp Ƶĩ. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, nin pah wã niij jepahap Ƶĩ: ‘ƵMaá, meém déhe tigaá?’ wã niijíp Ƶĩ. ‘**Weém Ƶesús Nazaret t̄tchidih bóo ma mawíh ñ̄ún péeni caá**’, weemdih ã niij jepahap Ƶĩ. ⁹ Wã pej Ƶamnit caán yeh iigát dihjeh ĩt enep w̄t Ƶĩ. Obohjeéhtih, weemdih ã wéheatboodih ĩt joicáp w̄t Ƶĩ. ¹⁰ Pánihna, nin pah wã Ƶw̄ub niij ubh joyóp Ƶĩ: ‘ƵMaá, ded pah wã ch̄jatdih tigaá ma náah?’ Ƶesúsdih wã niijíp Ƶĩ. ‘**Ma ñ̄ah ñ̄uhú. Damasco t̄tchiboó ma waad béjeé. Caanjih ma Ƶumuchah, ded pah ma ch̄jat pínahdih meemdih naóhni ma pebhna ã Ƶuibíipna caá**’, Ƶesús weemdih ã niijíp Ƶĩ. ¹¹ Pánihna, caán w̄pép yeh iigát dih enniji wã jéih encah, wã pej Ƶamnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco t̄tchina ĩ ub bejep Ƶĩ.

* 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

12 “Caanjĩh biíc newé Ananías wāt jumni āt jumap tajĩ. Caán Diosdih táí wēi uúbhni, ni-hat Moisés ā wutatjidih táí chājni, caanjĩh moón judíowā caandíh ĩ táí wēi enni tajĩ. 13 Pánihna, wā pebhna juí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdíh ái niijíp jĩ. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá, páant m̄antih’, ā niijíp jĩ. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandíh wā enep jĩ. 14 Nin pah Ananías weemdíh ā jwúub niijíp jĩ: ‘Jwĩ n̄owā ĩ wēini Dios ded pah meemdíh ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús táini yoobátdih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbat, meemdíh āt ñíwip taga. 15 Meémboó āih doonádih nihat cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbat ma naóhbipna caá. 16 Pánihna, ¿dedédih p̄ai jwuh tiguaá ma chāj? ¡Ma ñah ñuhhuú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdi h jepahni jumna, ma daabáát táutá’, Ananías weemdíh ā niijíp jĩ.

Pablo judíowā nihcannitdih ā bohéátjidih ā naáwát

17 “Táttimah, nin Jerusalén tátchina jwúub juinít, Dioíh m̄uná uúbúdi h wā bejep jĩ. Páant wā uúbát pónih, jáana yuhna, oo júmat pah Jesúsdi h wā enep jĩ. 18 Páant wā enechah, nin pah weemdíh ā niijíp jĩ: **‘Nin Jerusalén tátchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, ĩ joíhcan níit. Páant ĩ joíhcah, nin tátchimant waícanjeh ma bac bejee’**, Jesús ā niijíp jĩ. 19 Páant ā niijíchah joiná yuhna, nin pah wā jwúub níj jepahap jĩ: ‘Maá, jātih weém wā déewā ĩ míic wáacat m̄unádih waadnít, míihwádih nemat m̄úboó nemíhna, wā mawíh ñuún péeatdih nihat queétjeh ĩ jéihna caá. 20 Bitá Estebandih

ĩ mawachah, wēi ennit, maonitih jih ĩ d̄wát chónadih wã páñap jĩ. Páant wã chãjatjidih jéihnit, weemdih yeejép ĩ chãjcan niit', Jesúsdiwã wã niijíp jĩ.* ²¹ **‘Weemjéh tigaá meemdih wã wahap, yuúp bóo baácnadih moón judíowã nihcannitdih wíih táini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdih jepahnit, ma bejeé’, Jesús weemdih ã niijíp jĩ**”, Pablo queét íjnitdih ã niijíp jĩ.

Pablo soldadowã ĩ maáhjih ã míc wéheat

²² Páant ã niijíchah joinít, judíowã nihcannitdih ã naáwátji peéh joíhcan, nin pah ĩ niúj ñaacáp jĩ: “¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Nin baácboó ã jumuchah, ã táican caá! ¡Caandih mao yohatjeh caá náahap!” ĩ niúj ñaacáp jĩ. ²³ Nihat cãacwã búdí ĩ ñaacáp jĩ. Pánih ñaacnit, t̄bit ĩ íjatdih júutna, biquína jih ĩ d̄wát chódih ĩ too dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, ĩ waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant ĩ chãjachah ennit, soldadowã ĩ maáh íih muú diitboó Pablodih ã ub waad béjat túutap jĩ. Caanná waád j̄ibínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah niijná, nuñúp chóo t̄pnajih caandih át puñat túutap wat jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cãacwã caandih ĩ j̄ih?” át niúj jéihíhip wat jĩ. ²⁵ ĩ maáh páant ã niijíchah joinít, ĩ puñat pínah j̄atih soldadowã Pablodih ĩt chéo dodhdop wat jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni nump jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna, ¿weemdih ma puñat túutmi niit? át niijíp wat jĩ.

* **22:20** Hch 7.58

26 Páant ã niijíchah joinít, caán n̄mp j̄mni maáh ã maáh pebhna j̄ibínit, nin pah caandíh ãt niij naáwáp w̄t j̄i:

—¡Maá, ma tái chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã niijíp be, ãt niijíp w̄t j̄i.

27 Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna j̄ibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? ãt niijíp w̄t j̄i.

—J̄júh, caanj̄ih bóo tigaá weém, Pablo ãt niij jepahap w̄t j̄i.

28 —Weémboó Roma baácdih bóo j̄míhna, queét maátadih búdí dinero wã w̄h̄ap j̄i, soldado maáh Pablodih ãt niijíp w̄t j̄i.

—Obohjeéhtih, weémboó j̄wíih cãac j̄mna, páant wãát j̄m̄ap j̄i, Pablo ãt niijíp w̄t j̄i.

29 Páant ã niijíchah joinítjeh, í maáh, caandíh p̄iíh̄nit soldadowãbat ít doo j̄wúub ñ̄h̄ap w̄t j̄i. Pablo Roma baácdih bóo ã j̄m̄achah yuhna, ã chéwat tútatji peéh bádí ãt ú̄m̄ap w̄t j̄i.

Pablo judíowã í maátadih ã wéheat

30 Ded pah Pablodih judíowã tubit í j̄iíh̄natdih soldadowã í maáh yoobát páantjeh ãt j̄éih̄hip w̄t j̄i. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã í maátadih, judíowã í maátadih yuh b̄uca ãt míic wáacat tút̄ap w̄t j̄i. Pablodih ub j̄úwát tút̄nit, nihat wáac j̄uinít pebhna ãt ub waad béjat tút̄ap w̄t j̄i.

23

1 Pablo queétdih j̄wãáh en ñ̄h̄nit, míic wáac j̄uinít dih nin pah ãt niijíp w̄t j̄i:

—Wã déewãá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, ãt niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhnitdih ãih jacdih ãt nem mawat túutap wut jĩ.

³ Páant ã chãjachah, Pablo caandih nin pah ãt niij jãihñap wut jĩ:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemdih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúdnit, ‘Meém Dios ã wutatdih yap yohni caá’, weemdih niijná yuhna, weemdih páant mawat túutna, meémboó bácah ã wutatdih chah yap yohni caá, ãt niijíp wut jĩ.*

⁴ Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhnit Pablodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ã maáh Dios ã ñionidih meém yeejép niij jãih niit ma chãjap? ãt niijíp wut jĩ.

⁵ —Wã déewãá, caán sacerdotewã ã maáh Dios ã ñioni ã jummatdih wã jéihcan beé. Jéhna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéhca bojoó’, ã niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo ãt niijíp wut jĩ.*

⁶ Queét míic wáac chúdnit biquína saduceowã, bita fariseowã ã jummatdih jéihnit, Pablo nin pah ãt niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wãuh jumna, weembát fariseojeh man tigaá. Nihat wunnitji ã jwúb boo pud júwát pínahdih wãpĩ páina caá. Caandih wã bohéat jíb weemdih nemat múbóo nemíhna, ãt niijíp wut jĩ.*

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5

7 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh ìt míic jũih jwíhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãjĩh biíc yoobó ìt jengah joicáp wut jĩ. 8 Saduceowã nin pah ìpĩ niijná caá: “Wunnitji ì jwúub boo pud jũóhcan niít. Ángelwã, wunnitíh caolihnabut ì wihcan caá”, ìpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jengah joinít, “Wunnit ì jwúub boo pud jũóhbična caá. Ángelwã, wunnitíh caolihnabut ì jumna caá”, ìpĩ niijná caá.* 9 Pánihna, queét míic wáacnit tabit jũihna, chah pohba ìt míic jũih ñaacáp wut jĩ. Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñahnit, nin pah wēpép ìt niij ñaacáp wut jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwiít jwĩ niij jengah joiná caá. Biíc wunniíh caolih, biíc ángel caandíh ã naóh dée caá. Páant ã naáwáchah, jwiít nindih peéh chãjnit, Diosdih jwĩta yap yoh tagaá. Pánihna, jwĩ peéh chãjca boj jĩih buca, ìt niijíp wut jĩ.

10 Chah yeejép pohba ìt míic jũihñup wut jĩ. Páant ì míic jũihñuchah ennit, soldadowã ì maáh úumna, nin pah ãt niij jengah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép ì chãjmi dée caá”, niij jengah joinít, ì míic wáac juyápmant Pablodih ìih munná soldadowãdih ãt ub waadáat túutur wut jĩ.

11 Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandíh nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Ma úumca bojóo. Wíih táini dooná Jerusalén táтчidih moondíh ma naáwát pahjeh mantih Roma táтчidih moondíhbut ma naáwáp”**, ãt niijíp wut jĩ.

Pablodih judíowã ì mao yohíhat

* 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

¹² Cheibitjeh, biquína judíowã míc bih wáac j̄inít, nin pah ít níj míc wéhenap w̄t j̄i: “Jwiít Pablodih jwĩ maocah, jwiít dih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj j̄ih”, ít míc níjíp w̄t j̄i. ¹³ Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíh nit páant níj nit w̄t j̄i. ¹⁴ Páant níj nit, sacerdotewã ï maáta, bita ï maáta pebhna j̄ibínit, queédih nin pah ít níj naáwáp w̄t j̄i:

—Nin pah jwĩ níj míc wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jwĩ maocah, Dios jwiít dih ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj j̄ih’, jwĩ míc níjíp be. ¹⁵ Pánihna, jwiít judíowã nihát jwĩ maáta ñi míc wáacapoó Pablo ã jwúb j̄úwát pínah níj ná, yebjéh soldadowã ï maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi níj. ‘Pablodih jwĩ jwúb úbh joíhna caá, páant mantih’, ñi níj. Pánihna, jwiítboó míc bih pánit, ñi pebhna ã juyát pínah jãtih, caandih jwĩ maobipna caá, ï maátadh ít níjíp w̄t j̄i.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wúb ded pah ï chãjat pínah doonádh át joyóp w̄t j̄i. Pánih joinít, soldadowãih maná waád j̄ibínit, ã joyátjidi Pablodih át naáwáp w̄t j̄i. ¹⁷ Pánihna, Pablo bíc nump jumni maáhdih bid bojnít, nin pah caandih át níjíp w̄t j̄i:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma úb bejeé, ded pah ã joyátjidi caandih ã naáwát pínah níj ná, át níjíp w̄t j̄i.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandih át numah bejep w̄t j̄i. Numah j̄ibínit, nin pah ã maáhdih át níjíp w̄t j̄i:

—Pablo nemat muboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdih ã numah juuwát tutup be, ded pah ã joyátjidih meemdih ã nawát pínah ni-ijná, ãt niijíp wut jĩ.

19 Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téihyamant teo wái bejnit, nin pah ãt niij ubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedédih tigaá weemdih ma nawíh? ãt niijíp wut jĩ.

20 —Judíowã ã maáta cheibit meemdih Pablodih ã pebhna ã wah bojat tutubipna caá, caandih jwuub ubh joí enat tut niijná. 21 Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, ã míc bih pãibipna caá. ‘Pablodih jwí mawat pínah jãtih, jeémpcan, jwí babhca boj jĩh’, ãt míc niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih bu pãina caá ã chãjap. Pánihna, ã ubátidih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wuh soldadowã ã maáhdih ãt niijíp wut jĩ.

22 —Weemdih ma nawátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowã ã maáh ãt niijíp wut jĩ. Páant niij péanit, caán jáap behnidih ãt jwuub bejat tutup wut jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ã wahat

23-24 Pablo jwan wuh ã jwuub bejat tutumah, soldadowã ã maáh chénewã ã nump jumnit maátadih ã pebhna ãt bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojnit ã juibínachah, nin pah queédih ãt niij nawáp wut jĩ: “Doscientos soldadowã yáac chãi bejnit pínahdih míc wáacnit, ñi ámohat tutu. Bitá setenta soldadowã caballowãjĩh bejnit pínah, bita docientos soldadowã ãtah tõopdih ubnit pínahdihbut míc wáacnit, ñi ámohat tutu. Pabloíh

caballowã pínahdihbut ñi ámoh wãhúú. Míic ámoh péanit, b̄h̄ chei las nueve, p̄úú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi táí ub bejeé”, át niijíp wut jĩ.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félix dih át niij daacáp wut jĩ:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wã maáh Félix dih wã daác wahna caá. ¿Ma táí jum niit?

²⁷ Nin tútchidih moón judíowã nin newé Pablo wut jumnidih íjnit, caandíh maona í chãjap be. Páant caandíh í mao yohat déedih, í pebhna wíh soldadowãjĩh enedih wã bejep be. Caánboó Roma baác dih bóo ã jumuchah jéihnit, caandíh í maocat pínah niijná, jwĩ dúuc wáyap be. ²⁸ Páant í mawíhichah ennit, ded pah í jũih ñaacá dih jéihíhna, í maáta í míic wáacapoó caandíh wã numah bejep be. ²⁹ Caánboó jwĩ jumuchah, queét judíowã í wutatdihjeh í jũihñap be. Obohjeéhtih, dedé ã yéej chãjatji jíib wunat pínah, nemat m̄úboó nemat pínahbut caandíh ã wihcan beé.

³⁰ Bitá míic bih pãinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandíh wã wahap be. Pánihna, caandíh naóh yacnít dih ma pebhna wã bejat tútchipna caá, meémboodíh í naóh yacat pínah niijná”, soldadowã í maáh Maáh Félix dih át niij daacáp wut jĩ.

³¹ Queét soldadowã í maáh ã wutatdih joinít, chei Pablodih numah bejna, p̄úú Antípatris tútchina ít j̄aibínap wut jĩ. ³² Cheibit queét jítchajĩh bejnit soldadowã Jerusalén tútchina ít jw̄ub bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, bita caballowãjĩh bejnitboó Pablodih ít numah bejep wut jĩ. ³³ Pánih bejna,

Cesarea tátchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ĩ maáh ã daácniji papélah núodih wāhñit, Pablodihbat caandíh ĩt wūhup wut jĩ. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ã jumatdih át wūbh joyóp wut jĩ. Cilicia baácdih bóo ã jumatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jĩ:

³⁵ —Meemdíh naóh yacnit ĩ juyáchah, queédih wā joibípna caá, át niijíp wut jĩ. Páant niijnít, caandíh ĩ wapat pínah niijná, Maáh Herodesjiéh munná Félix soldadowādh át wub bejat túutup wut jĩ.

24

Pablo Maáh Félixdh “Wāyéej chājcan beé”, ã niiját

¹ Biícjĩh bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā ĩ maáh Ananías, bita judíowā maáta biíc dih Cesarea tátchina ĩt ñuun déi juibínap wut jĩ. Roma baácdih moón ĩ maáta ĩ wutatdih jéihni Tértulo wūt jumñibat ĩjeéh át juibínap wut jĩ. Tértulo judíowā ĩ naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jĩ. Pánihna, Pablodih ĩ peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ĩt waad juibínap wut jĩ. ² Páant ĩ waád juibíát túttimah, soldadowā Pablodih caanná ĩ wub waád juibínachah, Tértuloboo judíowā ĩ naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wut jĩ:

—Meém táini maáh caá. Jwĩ maáh ma jumuchah, dedé tac buugát wihcan, jwĩ tái jumna caá. Tái jéihni jumna, nihat jwĩh baácdih moondíh ma tái teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihat jwĩh tátchidih moón meemdíh búdí jwĩ wēina caá. ⁴ Meém jĩgah enni ma jumatdih jéihna, meemdíh maatápdih tac buugáát túut páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjuh meemdíh jwĩ wéheíhna caá.

⁵ Nin cāacwādh tūbit ā tac buugána caá. Nihat baácboó ded pah bohénit, judíowādh ī míc eníhcat chājna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdh waóhni caá. ⁶ Dioíh munná judíowā nih-cannitdh numah waadnít, caán mūdih ā yééjanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwī nuowā ī wutatdh ā yap yohatji jíb jwī peéh chājhip yuh be. ⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias āih soldadowādh numah jūóhnit, caandih jwiitdh ī dúuc wáyap be. ⁸ Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiitdh ā naóh yacat tūtup be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwī naóh yacat yoobópdih ā jumatdh meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixdh át niijp wut yuh jī.

⁹ Ājeéh juibínit judíowābut Pablodih biíc yoobó Félixdh it yee naóh yacap wut jī. ¹⁰ Páant ī naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah ni-ijná, caandih át júut jāhanap wut jī. Páant ā júut jāhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwīh baácdh moón jwī naóh yacatdh mapī túi joiná caá. Páant ma jumatdh jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wēinit, meemdih yoobópdih wā naóhbipna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jātihjeh Jerusalén tútchina Diosdh weñedih wā juibínap be. Bitadh úbh joiná, ma jéihbipna caá. ¹² Bíhdih wāpī jāihcap be. Dioíh mūdih míc wáacnitdh wā míc jāihñat tūtup be. Judíowā ī míc wáacat múú díitna, tútchiboobút wā míc jāihñat tūtup be. ¹³ Páant ī naóh yacachah yuhna, bitadh úbh joí enna, ī yee naóh yacatdh meém ma jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemdih

yoobópdiḥ wā naóhna caá. Dios jwĩ n̄owāji ĩ wēinidih weembút wāpĩ wēina caá. Pánihna, Jesúsdiḥ jepahna, weém Diosdiḥ wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ĩpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā w̄tatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut wāpĩ jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat w̄annitdiḥ ā jw̄úb booaat pínah yeó jáapdiḥ wāpĩ p̄aina caá. Túinitdiḥ, yeejép wādihbut biíc yoobó ā jw̄úb booaapina caá. Páant ā booaat pínahdiḥ nihat judíowābut biíc yoobó ĩpĩ p̄aina caá. ¹⁶ Pánih p̄aina, túinijeh wāpĩ chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cāacwābut biíc yoobó ĩ niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewā jġgah náah jamnitdiḥ dinerodih wāhat túut niijná, Diosdiḥbut wēi wāhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jw̄úb j̄uibínap be, páant m̄antih. ¹⁸ Pánihna, Diosdiḥ wā wāhat pínah jātih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā w̄tatjidih wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioíh m̄ú diítna jumna, caandíh wā wāhuchah, bita judíowā Asia baácdih moón weemdíh ĩt enep tabe. Páant ĩ enechah, wājeéh míic wáacnit wihcan, míic j̄ühñatbut ā wihcap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejép wā chājatdiḥ enna nihna, queét Asia baácdih moónboó ma pebhna naóh yacadiḥ ĩ j̄úwú naáh.* ²⁰ Jwĩ maáta wáac j̄uinít, weemdíh ĩ úbh joí enechah, ded pah wā yéej chājatjidih enna nihna, queétjeh naáwátdih ĩ j̄úwú naáh. ²¹ Nin pahjeh ĩ niijmí nacaá: ‘Pablo

* **24:19** Hch 21.17-28

jwĩ míic wáacapboó jumnit, nin pah ã niij ñaacáp jĩ: “Wunnitjidih Diosboó ã jwúb booaatdih jwĩpĩ páñatdih wã bohéatji jíib nemat múbóó weemdíh ĩ nemat tútup jĩ”, ã niij ñaacáp jĩ, queét ĩ niijmí nacaá”, Pablo Félix dih át niijíp wut jĩ.*

²² Páant ã niijíchah joinít, Félix, Jesúh doonádih jéihnit, ĩ naáwát dih át cádahat tútup wut jĩ. Pánih cádahat tútnit, Pabloodíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maáh Lisias ã jumúchah, dedé peéh chãjat pínah ã jumuchah, meemdíh wã naóhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ub jũóhni soldadowã ĩ maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Maátáih múná jwúb ub bejna, míih soldadowã caandíh ĩ túi wapa naáh. Obohjeéhtih, ã náahat pah ã chãja naáh. Det ã chéenwábut caandíh teo wáacadih ĩ jumú naáh”, át niijíp wut jĩ.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajĩh ĩ míic wáacat tólihna át jumínap wut jĩ. Drusila judío wili wut jĩ. Pánih jumínit, Jesúh doonádih joíhna, Pablodih át bid bojop wut jĩ.

²⁵ Páant ã bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át niij naóh bohénap wut jĩ: “Bitadih túi chãjat caá náahap. Yéej chãjat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cãacwã yeejép ĩ chãjatjidih Dios búdí ã peéh chãjbipna caá”, queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biíh yeó jáap meemdíh wã jwúb bidbipna caá, páant mantih, Félix caandíh át niijíp wut jĩ.

* **24:21** Hch 23.6

26 Pablo ã míc jíib chãj bacat pínah dinerodihbut Félix ãt bidip wut jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túut niijná, Félix ã pebhna ãt jũúwát túutap wut jĩ. 27 Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni ãt bacap wut jĩ. Pánihna, judíowãdih weñáihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh ãt cádahap wut jĩ. Porcio Festo wãt jumni ãt jwúub túut nuúm maáh waadáp wut jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ã naáwát

1 Caán baácna Maáh Festo juibíniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina ãt aab béjep wut jĩ. 2 Caanná ã aab juibínachah, queét sacerdotewã ã maáta, bita judíowã ã maáta biíc dih ã pebhna bejnit, Pablodih yeejép ãt jwúub naóh yacap wut jĩ. 3 Caan pébhna ã bejat pínah jãtjih queétjeh nin pah ãt míc niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwãdih míc bih páinit, mawat túut jíih?” ãt míc niijíp wut jĩ. Páant niúj jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ãt niijíp wut yuh jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ãt niijíp wut jĩ.

4 Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih ãt niúj jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ã jumna caá. Búutéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant muntih. 5 Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ã pej jum dei bej jwuhu naáh, Pablo ã yéej chãjachah nihna, caandíh ã naóh yacat túut niijná, ãt niijíp wut jĩ.

6 Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei bejep wut jĩ. Ā jwúub dei juibíni daanimant, ĩ naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chājnit ĩ naáwápboó át waád juibí chúudup wut jĩ. Caánboó chúudnit, Pablodih át bid bojop wut jĩ. 7 Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festo-jeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judíowā caán tãahmant ĩt ñuh púuda bojop wut jĩ. Pánih ñuhnít, dawá yeejép dooná ĩt naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ naáwáchah yuhna, ĩ yee naáwát dih Festo át jéihcap wut jĩ. 8 Páant ĩ naáwáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowā jwĩ wutatdih, Dioíh mæudíh, Roma tútchidih moón ĩ maáhdihbut yeejép wā chājcap be, át niijíp wut jĩ.

9 Obohjeéhtih, Festo judíowādih weñáihna, nin pah Pablodih átihi niijíp wut yuh jĩ:

—¿Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjéhcan niít? Caanná juibínit, míih doonádih jéihíhna, weemjéh tigaá wā jwúub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wā naóhbiɓna caá, át niijíp wut jĩ.

10 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Maáh César ā wēpat ninjĩh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jamuchah, dedé wā chājatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowādih dedé wā yéej chājcatdih ma túi jéihna caá. 11 Pánihna, yéej chājna nihna, wā yéej chājat jíib weemdíh ĩ mao yohatdih wā úumcan caá. Obohjeéhtih, ĩ naóh yacat yoobópdihi nihcah, weemdíh queétdih páantjeh ma wūhuchah, ā túican niít. Pánihna, Roma tútchi

jwĩ chah maáh César pebhna weemdih ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Festo caandih teo wáacnitdih míc wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdih wã wahbipna caá, át niijíp wut jĩ.

Pablo ã chãjatjidih Festoboó Maáh Agripadih ã naáwát

13 Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ã jwan Berenicejĩh Festo jáap maáh ã waadáchah, Cesarea tútchina caandih muj tewedih ít dei juibínap wut jĩ. 14 Pánih dei juibínitji maatápdih ít jum jwuhup wut jĩ. Biíc yeó jáap Pabloih doonádih Agripadih Festo nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Félix nemat muúboó ã cádahni, Pablo wut jumni, ã jumna caá. 15 Jerusalén tútchiboó wã juibínachah, sacerdotewã ã maáta, bita judíowã ã maátabut caandih wã peéh chãjatdih náahna, wã pebhna yeejép dooná naáwádih ã juyúp jĩ.

16 Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wã niijíp jĩ: ‘Jwiít Roma baácdih moón ã maáta nin pah jwĩpĩ chãjna caá: Det naóh yacnitdih jwĩpĩ jwíih naáwát túutna caá. Páant ã naóh yacatdih joinít, ã naóh yacniboodih jwuh jwĩ jwúub naáwát túutna caá. Jwiít Romanowã páant jwĩ chãjcah, caandih naóh yacnitdih jwĩpĩ wũhcan caá’, queétdih wã niijíp jĩ. 17 Pánihna, nin Cesarea tútchina wãjeéh ã juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chãjat naáwát muúboó chũdnit, ã naóh yacnidih wã bid bojop jĩ. 18 ‘Queét judíowã búdí ã yéj chãjatjidih ã naóh yacmi dée caá’, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih queét naóh yaquínitji bũca dedé

ã yéej chãjatjidih ï jéih naóhcap jĩ. ¹⁹ ‘Jwĩih Dios ã wutatjidih biáboó caá ã bohénap’, niijnít, ï íijip jĩ. Biíc newé, Jesús wut jamni, wanniiji yuhna, ã jwúub boo pud jũúwátjidih Pablo ã bohéatjidihbut ï íijip jĩ. ²⁰ Weémboó nihat ï naáwátjidih wã beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, ‘Jerusalén tútchiboó ma aab béjhcán niít? Míih doonádih caanná wã joíhna caá, páant muntih’, Pablodih wã niijíp jĩ. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdih ma wahaá, wĩih doonádih caánboó ã joyát pínah niijná’, weemdih ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáh pebhna wahat túut niijná, caandih nemat múbboó soldadowãdih wã páñat túutap jĩ, Festo Agripadih át niijíp wut jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah át niijíp wut jĩ:

— ã naáwátjih weembút wã joíhna caá, át niijíp wut jĩ.

— Cheibit caandih ma joibípna caá, Festo Agripadih át niijíp wut jĩ.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejĩh búdí míc wáacat tólihna juibínit, ït waad béjep wut jĩ. Páant ï waad béjchah, nihat cáacwã queétdih ennit, búdí ït weñep wut jĩ. Nihat soldadowã ï maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán munná ïjeéh ït waad béjep wut jĩ. Túttimah, Festo Pablodih át ub jũúwát túutap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Pablo ã waad juibíát túttimah, Festo queét míc wáacnitdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

— Maá Agripa, nihat yeéb jwĩjeéh jamnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wã jumuchah, ninboó wã jumuchahbut, nihat judíowã weemdih

nindih bádí ĩ naóh yacap jĩ. Tũbit ñaácnit, ‘Caandíh ma mao yohoó’, chah pohba ĩ niijíp jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéej chãjatjidih wã jéihcap jĩ. ã yéej chãjatji jíib mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwĩ maáh Césardih naáwát túut niijná, ã pehbhoó ã bejat pínahdih ã wúbáp jĩ. ²⁶ Obohjeéhtih, jwĩ maáh Césardih ded pah wã naóh daacát déedih wã jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa biícđih ñi pebhna caandíh wã jũúwát túutap be. Pánihna, caandíh joinítji jwĩ míc wéheat túttimah, ded pah caandíh wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ã yéej chãjatjidih naóhcah, nemat muúboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcan caá, Festo queéđdih át niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chãjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Buu míih doonáđih jwiútdih ma naáwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih wúbhna, ãih téihyajĩh át júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonáđih át naóh jwiíhip wut jĩ. ² “Maá Agripa, wã déewã ĩ maáta yeejép weemdíh ĩ naóh yacatjidih wã naóh yoobáát pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wã wěina caá. ³ Nihat jwiút judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéátdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã

naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Jesúsdiñ ã jepahat pínahjãtjih ded pah ã jũm jwũhatjidih ã naáwát

⁴ “Nihat judiówã wĩih baácboó ã cãtĩh wébít jũm jwũhna, ded pah wã jũmatjidih ã jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jũmatjidihbut ã túi jéihna caá. ⁵ Maatápdih fariseowãjééh wã jũmũp jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wũtatjidih chah jepahnit jwĩ jũmna caá. Pãnihna, queét judiówã naáwĩhna, ‘Yoobópdih caá ã niiját’, ãta jéih niij tágaá.* ⁶ Dios jwĩ nũowãdih ‘Nihat cãacwã ã boo pũd jãóhbiɸna caá’, ã niijátjidih wã páñat jíib, bũũ ã naóh yacni ninboó wã ñũhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judiówã poómpbut ã naáwãtjih joinítji jwĩ pãina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwĩpĩ túi wẽi wũhna caá. Pãnihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandih wã páñat jíib weemdih ã naóh yacap jĩ. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wũnnitdih ã jéih jwũũb boocan niít’, ñi niij jenah joí?

⁹ “Jonjãtjih ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdih cádahat túutat caá náahap’, wã niij jenah joyóp jĩ. ¹⁰ Pãant niij jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesúsdiñ jepahnitdih teonit, sacerdotewã ã maáta ã wũtatdih joinít, nemat mũũboó wã nemat túutũp jĩ. Pãnihna, queétdih ã mao yohĩhichah, weembát biíc yoobó wã mao yohat túutũp jĩ. ¹¹ Maatápdih jwiít judiówã jwĩ míic wáacat mũũdih Jesúihwã ã míic wáacachah, waadnít, queétdih wã jĩgah náah chãjap jĩ. Jesúsdiñ ã jepahatdih wã cádah túutũp yuh jĩ. Pãnihna, búdí íjna, biĩh

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5

baácna jweí peétnit Jesúíhwādh ñunnít, wā moh yééjanap jī”, Pablo āt niijíp wut jī.*

Jesús caandíh ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát (Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúíhwādh ñunná, sacerdotewā ī maáta ī wēpatjīh ī wutatji pah chājat túut niijná, biíc yeó jáap Damasco tútchina wā bejep jī. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejehah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwī enep jī. Weemdíh, wājeéh bejnitdihbut ā táí yeh iig yóh jwejep jī. ¹⁴ Páant ā yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiit nihat baácboó jwī buug ñájap jī. Pánih buug ñájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwīh wéheatjīh nin pah weemdíh āí niijíp jī: ‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíihwādh mawíh ñún péé tigaá ma chāj? Wíihwādh pánih chājna, weemdíh caá páant ma chājap. Pánih chājna, meemjéh míic yéejana caá ma chājap. Nuñápdih ñi chéwechah, íjnit, míic tápána, ā míic yééjaat dée pah meembút ma míic yéejana caá’, ā niijíp jī. ¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘Weém Jesússeh tigaá, ma ñún mawíh péeni. ¹⁶ Buu ma ñah ñuhá. Weemdíh teo wāhni ma jumát pínah niijná, meemdíh wā jígohna caá. Ma enatjidih bitadh ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā ñíona caá. Ded pah wā jumátdih meemdíh wā jwáub jéihyaat pínadhbut ma naóhbiipna caá. ¹⁷ Buu meemdíh jígohnit, judíowādh, judíowā nihcannitdihbut wíih doonádh ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā wahna caá. Pánih wahnit, ī jéih yéej chājcat pínah niijná, meemdíh wā táí wap-bipna caá. ¹⁸ Judíowā nihcannitdh ma naáwáchah,

* 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

queét dupáát panhipboó jumnitji ĩ yéej chājatdih cádahnit túut nuumná, baabát panhipboó ĩ bejbipna caá. Pánihna, Satanás ā maáh jumupmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumupboó wā waadábipna caá. Pánih chājnit, weemdíh jepahnitdih ĩ yéejatdih wā yohochah, queét Dios ā ñíonitjeéh ĩ jumbipna caá’, Jesús weemdíh ā niijíp jĩ”, Pablo át niij naáwáp wut jĩ.

Pablo Jesúsdiĥ ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ā naáwáchah joinít, caandíh wā yap yohcan jĩ. ²⁰ Pánihna, Damasco tútchidih moondíh wā jwíh naáwáp jĩ. Túttimah, Jerusalén tútchidih moondíh, Judea baácđih moondíh, judíowā nihcannitđihbut naóhnit, ‘Ñi yéejatdih cádahnit, Diosđih bidnit, ā náahat pahjeh ñi chājaá. Pánih chājnit, “Yoobópdih Diosđih jepah tigaá ĩ chājap”, bita ĩ niijbípna caá’, wāpĩ niijíp jĩ.* ²¹ Páant wā niij bohéatji peéh nit judíowā Dioíh muú díitna weemdíh teonit, ĩ mao yohíhip yah jĩ. ²² Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdíh ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, weém ninjĩh ñehnit, niĥat maátadih, oboh jumnitđihbut yoobópdih wā naóhna caá. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut wāpĩ bohéna caá. ²³ Nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Cristo Dios ā wahní pínah yeejép yapnit, ā wunbipna caá. Pánih wunniji, ā waóh boo pud jūóhđihbut caá. Pánih jwúub boo pud jūóhđihbut, yeh iigní panihni niĥat judíowā, judíowā nihcannitđihbut ĩ yéejat peéh iiguípna ĩ bejat déedih túi ubni pínah ā jumbipna

* 26:20 Hch 9.20,28-29

caá', ìt niij daacáp tajĩ.* Páant ì niij daacátji pah weembát biíc yoobó wāpĩ bohénap jĩ", Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Agripadih Diosdih ã jepahat tútat

²⁴ Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—¿Pablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jíib, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jĩ.

²⁵ —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wā naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wā naáwátdih ã beh joiná caá. Pánihna, úumcanjeh caandih wā naóhna caá. Nihat wā chājat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wā chājatji doonádih Agripaboó átát joijí tagaá, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátdih naóh yapanit jon jātih ì daacátjidih 'Yoobópdih tigaá', ¿ma niij jenah joí niít? Páant ma jenah joyátdih wā jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

²⁸ —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdih Jesúsdi h ma jepahat tútúh niít? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

²⁹ —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wā wēibipna caá. Meém Jesúsdi h ma jepahat pínah, yeéb nihat buu weemdih joinítbut caandih ñi jepahat pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdih wāpĩ úubhna caá. Weém wā jumat pah

* **26:23** Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

yeéb nihatbut ñi jummat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ãtah tōpdih wã d̄wát pah niijná wã chãjcan caá, ãt niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúudnitbut ñah ñuhnit, biíc dih ãt bac bejep wut jĩ.

³¹ Pánih bac bejnitji nin pah ãt niúj míc wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ã chãjatji jíib, mawat, nemat m̄úboó waadáatbut caandih ã wihcan caá, queétjeh ãt míc niijíp wut jĩ.

³² Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah ãt niúj naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat túutcah nihna, jwĩta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ã úbát túttimah, caandih jwĩ jéih bacacan caá, Festodih ãt niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina ã wahat

¹ Roma tútchidih moón ã Maáh César Italia baác dih ãt jum̄up wut jĩ. Pablodih, bita nemat m̄úboó jum̄nitdihbut Festo soldadowã ã maáh Julio wut jum̄nidih ãt wapat túut̄up wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jãáj chójĩh queétdih Italia baácna Julio ã namah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã ã maáh ã jum̄chah, ãih soldadowã César Augusto-ihwã wut jum̄nitbut ã bejep jĩ. ² Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiítdih ã pej jum̄ bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wut jum̄ni tútchimant jũóhni jãáj chóodih jwĩ waadáp jĩ. Caán chóo Asia baác dih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo

pínah tajĩ. ³ Pánih bejnit, cheibit Sidón wāt jumni jĕlitna jwĩ jwibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã tái chājap jĩ. Pánih tái chājnit, caanjĩh moón ã chéenwā dedé ã náahatdih ĩ wūhat pínah niijná, ĩ pebhboó Pablodih ã aabát tūtup jĩ. ⁴ Caanjĩh aabnítji jwúb dei jwinít, caán chóodihjeh muntih jwúb waadnít, jwĩ bejep jĩ, páant muntih. Jwĩ bejat déemant johlit ã jwāáh johochah, Chipre wāt jumni quewa ã tái jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo bawámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁵ Caan quéwadih yap bej, chúh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácdih jumni Mira tútchina jwĩ jwibínap jĩ.

⁶ Jwĩ bejni chóo caán tútchidih ã chāwát pínahdih jéihnit, Julio bih jāáj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih ãt bid juyáp tajĩ. Caán ã bid jwinít chóo Alejandría wāt jumni tútchimant jūóhni chóo tajĩ. Pánih bid jwinít, caán chóoboó jwiítidih ã namah waadáp jĩ. ⁷ Johlit ã jwāáh joh bueg lājachah, páant muntih, wēpép jéih bejcan, chaíhjih jwĩ bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wāt jumni tútchidih jwĩ tóah jwibínachah, johlitboó jwiítidih tacboó ã ub joh púud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wāt jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wāt jumni quewadih jéihyepmant bóo bawámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa bawáadih chaíhjih bejnit, Túini Jĕlitna púud bacapdih jwĩ chāo páh jwuhap jĩ. Caán jĕlit Lasea wāt jumni tútchi pehbbit ã jumap jĩ.

⁹ Pánih chaíhjih jwĩ bejchah, mah noój láa, jāáj

chóojĩh bejat tobohat láa ã tóah jũúwáp jĩ. Pánihna, jwiít dih nũmah bejnit dih Pablo nin pah ã niúj naáwáp yuh jĩ:

10 —iWeemdĩh ñi joyoó! Bũũ jwĩ bejehah, ã túican niít. Mah noój láa ã jamũchah, nin jãáj chóo ã bũũdbípna caá. Pánihna, nihat ñi ẽb bejnit ẽt, jwiít ẽt jwĩ daáb bũũdbípna caá, ã niijíp jĩ.

11 Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonit ẽt Pablodih ĩ jepahcap jĩ. Juliobũt Pablodih joyáh bojnit, queétbodydĩh ã jepahap jĩ.

12 Caán ĩ chãoní jẽlitboó mah noój láa jãáj chóo ã chãwáchah, ẽpĩ túicap wũt jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjuh tih biĩh tútchi, Fenice wũt jamni tútchi jẽlitna ĩ bejĩhip yuh jĩ, mah noój ã yapat dih jũibí pãĩ jwũhat túũt niijná. Fenice jẽlit dih yeó dei bejepmant jãáj chóo waadát ẽt jamũp wũt jĩ. Pánihna, “Caánboó jũibínit, mah noój láa jwĩ túi pãĩ jwũhbirna caá”, ĩt niúj jenah joyóp wũt yuh jĩ.

Búdí mũjdih nolihat ã jũúwát

13 Chóop yapapmant johlit ã túi jũúwúchah, caán chóodih teonit ĩ túi bejat pínah niijná, ĩ yoh báahani chodóp dahdih ĩ jwũũb ẽb yacap jĩ, páant mũntih. “Jwĩ túi jéih jãáj jũibíbirna caá”, niúj jenah joinít, jwiít dih ĩ nũmah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjuh jwĩ jãaj béjep jĩ. 14 Obohjeéhtih, túttimahbitjuh caan quéwa chũũhũp yoób yeó aáb jũúwápmant johlit búdí ã joh jũúwáp jĩ. 15 Caán johlit jwũĩh jãáj chóo bũwámant túbit ã joh jãhanachah, jwĩ bejatji dée yoób jwĩ jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã pãah joh pũũd baca bojop jĩ. 16 Pánihna, Cauda wũt jamni

quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwĩ yapap jĩ. Caan quéwa jwiít dih chibít johlitdih ã jãhap jĩ. Páant ã jãhachah, jwĩ wáini bainí jãáj chóodih, búdí chóo diít na ã ub yacap jĩ. Johlit nolihatjĩh páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, ã jéih ub yacap jĩ. ¹⁷ Caán chóodih á moh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queét jãáj chóodih teonit buujcánni tōpnajĩh caán chóodih ã nah chéwep jĩ. Pánih nah chéu péanit, “Libia baácboó jwĩ juibími dée caá. Caanjĩh óon yehbenibit Sirte wūt jumapboó buug lájat jwiít dih túbít tobohna caá”, niij jenah joinít, jãáj chóo wēpép ã bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih ã ub deyanap jĩ. Páant ã ub deyat túttimah, jãáj chóodihjeh johlit ã ub joh bojop jĩ. ¹⁸ Caán johlit dedé ã yaicáp jĩ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jĩ. Páant ã johochah, nolihat búdí jũóh nit, jãáj chóodih túbít ã buug lájap jĩ. Pánihna, jih buugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdih ã ub bejniji bií déedih ã yoh báaha jwiíhip jĩ. ¹⁹ Túttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tōpna, máa nahnadibut ã yoh báhanap jĩ. ²⁰ Maatápdih yeodih cúiwádihbut jwĩ encap jĩ. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jumap pah chah pohba ã tobohó jĩ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwĩ buudmí naniít?” jwiítjeh jwĩ niij jenah joyóp jĩ.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih ã jéih bid jeémpcap jĩ. Páant ã bid jeémpcatdih enna, Pablo ã cãtíh juí ñuh nit, queédih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jãaj béjcat caá náahap’, wã niijjip yuh be. Jwĩ jũóhcah, nin pah ãta yapcan tagaá. Jwĩ jũúwátji

jíibjeh nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, b̄ūu yeebdíh wã jwáub naóhna caá, páant m̄untih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwī b̄ūudcán niít. Obohjeéhtih, nin jāáj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wã maáh wã wēini weemdíh ã jéihyaat pínah niijná, ãih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh b̄ūu chei jígohnit, jwī b̄ūudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh j̄uinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úmca bojoó. Meém Romanowã ï maáh César pebhna j̄uibínit, ded pah ma ch̄ajatjidih ma naóhbiipna caá. Dios táini j̄umna, ma bejni jāáj chóodih moondíhbut biíc yoobó ã wapbipna caá’, weemdíh ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úmca bojoó. Diosdih táí jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá’, wã niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwīih jāáj chóodih johlit biíh quewãboó ã ub joh dodhbiipna caá, queédih Pablo ã niijíp jī.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático w̄ut j̄umni búdí m̄ujdih jwī jwaoh chúuh bejep jī. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwī j̄uibími naniít?” queétjeh ït niij jenah joyóp tajī. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjīh ã n̄umah”, niijná, ï jenah enep jī. Páant ï jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjīh át n̄umahap w̄ut jī. Maátcanbitjeh ï jwáub jenah enechah, veintisiete metros caanjīh át n̄umahap w̄ut jī. ²⁹ Páant ã yehbe bejehah ennit, búdí ït úm̄up w̄ut jī. “¿Quewa páud bacapdih bóo jeenádh jwī b̄ūug lájmi naniít?” ït niij jenah joyóp tajī. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chénena míic chodóp dahna méimant

ĩ yoh daabánap jĩ. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét ĩ niijéhep jĩ. ³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, ĩ wat deya pahanap jĩ. Pánih chājnīt, nin pah ĩ yee niijíp jĩ: “Caán bainí chóodih waadnīt, biíh chodóp dahnadih wawápmant jwĩ yoh daabábipna caá”, ĩ niijíp jĩ. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowã ĩ maáhdih, soldadowãdihbat Pablo nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit nin chóodih teonit ĩ bejehchah, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ĩ jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tōpnadih ĩ dúuc bóodop jĩ. Páant ĩ dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jĩ.

³³ Baabát pínah jātih, Pablo queétdih nin pah ã niij naawáp jĩ:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna, buu yeebdíh búdí wã jeémát túutna caá, ñi túi wēp yaáat pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwĩ buudcán niít, ã niijíp jĩ.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, “Paá, jwiít dih nin jeémát dih ma túi wãhna caá”, Diosdih niijnít, jwiít nihat jwĩ enechah, pandih ã jeémép jĩ. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēnīt jwĩ jeémép jĩ. ³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cãacwã jwĩ jumap jĩ. ³⁸ Pánih jeémp péanit, nihat jwĩ wud jummat túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wãh wãhñadih búdí mujboó ĩ yoh báaha beedánap jĩ.

Pablowã ĩ jumni jāáj chóo ã daabát

39 Tálttimah, baáb jéenechah, pehbhit jumni baácdih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei páud bac jǎúwát, jee dáhna wihcapdih ĩ wēi enep jĩ. Pánih ennit, “¿Con óonna jwĩ buug ñáj juibí jĩih?” ĩ niijíp jĩ. 40 Pánihna, jǎáj chóo ã túi bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tōpnadih ĩ dúuc bóod yohop jĩ. Páant ĩ dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tōpnadih ĩ wat deyanap jĩ. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ĩ wái aabánap jĩ. Pánih bejna, caán óon coahna ĩ juibíhip yuh jĩ. 41 Obohjeéhtih, jwĩ bejey yoób yehbenibit biíh óon poómp át jumap tajĩ. Pánihna, jwĩih jǎáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejey jĩ. Páant ã báagh yoh bejehah, búdí nolihat ã buug lájachah, jwĩih jǎáj chóo méimant ã búuhah bejey jĩ.

42 Páant ã búuhuchah ennit, queét soldadowã nemat mūdih moonjí ĩ yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ĩ mao yohíhip yuh jĩ. 43 Obohjeéhtih, soldadowã ĩ maáh Pablodih túi chǎjihna, soldadowãdih queét nemat mūdih moonjídih ã mawat túutcap jĩ. Pánihna, jwěejna ĩ yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ã jwĩih ñaáp báahaat túutap jĩ. 44 Jéih yaáhcannitdih jǎáj chóodih bóo máa naanádih teonit, ã yaáh ñáan bejat túutap jĩ. Pánih bejnit, nihat jwĩ túi yaáh ñáan juibínap jĩ.

28

Pablo Malta wǎt jumni quewaboó ã jummat

1 Páant jwĩ ñáan juibínachah, caan quéwadih moón jwiít dih jwǎáh muj teo péanit, “Nin Malta wǎt jumni

quewa caá”, jwiít dih í níj naáwáp jĩ. ² Caan quéwadih moón jwiít dih túi teo wáacnit, páantjeh mah ã buugúchah, jwĩ cúbuhachah ennit, í tũu cáo wũhup jĩ. ³ Queét í tũu wawachah ennit, Pablobut tũu wawadih bejnit, ã juí cáwap jĩ. Páant ã cáwachah, tũu chãha bac jãóhni mai Pabloíh téihyadih ã chãacáp jĩ. ⁴ Páant ã chãác ñuhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah í míc niijíp jĩ: “¿Nin newé cáacwãdih mao jweiní naniít? Pánih tigaá búdí nolihatdih ã jweí jãwúchah yuhna, ã mao jweyátji jíib caandíh peéh chãjna caá ã chãjap. Pánihna, buu ã wunbipna caá”, í míc niijíp jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, Pabloboó caán maidih tũu cúutna ã wimp yoh cáwap jĩ. Pánihniji ã tubacap jĩ.

⁶ Páant ã chãjachah ennit, caanjíh moón nin pah í míc niijíp yah jĩ: “Caandíh ã chalanachah, ã wun buugbípna caá”, í niijíp jĩ. Obohjeéhtih, maatápdih í en ñuhuchah yuhna, dedé ã tubacap jĩ. Páant ã tubacat enna, í jenah joyátdih jwúub túut nuumnít, nin pah queétjeh í míc niijíp jĩ: “¿Caán jwĩpĩ pãp úbhni poómpdih bóona niít?” í niijíp jĩ.

⁷ Publio wũt jumni, ãih jumat jwĩ aabápmant bah-nibitjeh át jumap jĩ. Publio caanjíh moón í maáh tajĩ. Pánihna, caán jwiít dih dooná ã wahachah, ãih munná jwĩ aab bejep jĩ. Caanná jwĩ juibínachah, jwiít dih ã túi wēi jwãáap jĩ. Pánih wēi jwãáhnit, biíc peihcanni yeó jáap ãjeéh jwĩ jumuchah, jwiít dih ã túi chãjap jĩ. ⁸ Publio íip pahat yoyóp wunna, ã lajachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. Æ pebh juibínit, teo jãha úbhnit, caandíh ã booaap jĩ. ⁹ Páant ã booaat doonádih joinít, bita caanjíh moón wunnit, ã booaat pínah niijná, Pablo pebhna

ĩ juyúp jĩ. Pánih j̄uinítidihbut teo jãha wúbhñit, ã booanap jĩ. ¹⁰ Pánihna, bádí wēinit, jwiítidih ĩ túi teo wáacap jĩ. Túttimah, caan quéwamant jwĩ bejat túut chãjachah, jwĩ bejni pínah jãáj chóodih dedé jwĩ náahatdih wãhna, ĩ túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã jwibíát

¹¹ Biíh bádí jãáj chóo Alejandría tútchimant j̄uóhñiji caan quéwadih mah noój láa át chão jwúhup tajĩ. “Nin jãáj chóodih teonitdih wapnit pínah”, níj jenah joinít, caán chóo w̄wúcdih chéne ĩ p̄p̄ñiji Cástor, Pólux wūt j̄umnidih ĩ búudhñit ĩ ñ̄uhup jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh j̄umnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ chúuh bejep jĩ. ¹² Pánih chúuh bejnit, Siracusa wūt j̄umni tútchidih jwibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ chão jwúhup jĩ. ¹³ Caán chóodih jwúub waadnít, púú Regio wūt j̄umni tútchina yoobópdihjeh jwĩ chúuh jwibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh j̄uóhni johlit jwiítidih ã túi ub bejep jĩ. Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wūt j̄umni tútchina chúuh jwibínit, jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁴ Caanjĩh moón Jesúíhwã jwiítidih wēi jwãáhñit, ĩjeéh jwiítidih biíc semana ĩ chão jwúhat túutap jĩ. Biíc semana túttimah queétdih cádahñit, Roma tútchina jwĩ yoób aab béjep jĩ. ¹⁵ Roma tútchidih jwĩ tóah bejechah, Roma tútchidih moón Jesúíhwã jwĩ bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wūt j̄umni jíib chãjatboó jwiítidih jwãáát túut niijná, ĩt juí páñap tajĩ. Túttimah, biíh poómp Romadih moonbát Tres Tabernas wūt j̄umni áwat pebhboó ĩt juí páñap tajĩ. Pánih queétdih jwãáhñit, bádí wēina, “Paá,

weemdih ma túi chājna caá”, Pablo Diosdih ã niijíp jĩ. ¹⁶ Roma tútchidih jwibínit, Julio ã maáhdih Pablodih ã wāhup jĩ. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biih muúboó ã jumát túutup jĩ. Obohjeéhtih, ã jweicát pínah niijná, biic soldadodih ã wapát túutup jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondih Jesúih doonádih ã naáwát

¹⁷ Biic peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjih moón judíowā ã maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã míc wáac juyúchah, Pablo queédih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Wā déewāá, weémboó jwĩ déewādh wā yéej chājcap jĩ. Jwĩ nuowā ã wutajidihbut yeejép wā niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wā jumuchah, biquína jwĩ déewā weemdih teonit, Romanowā ã maátadih nemat muúboó ã nemat túutup jĩ. ¹⁸ Pánihna, weemdih wūbh joinít, queét Romanowā ã maáta weemdih ã bacaíhip jĩ. “Nin newé ã yéej chājatji peéh mao yohat ã wihcan caá”, ã niijíp jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwĩ déewā ã maáta weemdih bacaat túutcan, íijnit, Romanowā ã maátadih ã jepahcap jĩ. Páant ã jepahcah ennit, nin pah Romanowā ã maátadih wā niijíp jĩ: “Maáh César pebhboó weemdih ñi wahaá”, wā niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wā déewādh wā naóh yac-can niít.* ²⁰ Pánihna, yeebdih eníhnit, ñijeéh míc wéheíhna, wā bid bojop be. Jwiit judíowā jwípĩ pāini Cristo ã boo pud jūúwádh wā naáwát peéh nin chéoni ítah tōpdih wā duoná caá, át niijíp wut jĩ.

* **28:19** Hch 25.11

21 Páant ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ít niij jepahap wut jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míih doonádih jwiít dih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut ï naóhcan be. 22 Obohjeéhtih, nihát tútchinadih moón Jesús dih jepahnit dih ï ij enat dih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Æih jáap bohéát dihbut yeejép ïpĩ naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwĩ joíihna caá, Pablodih ít niijíp wut jĩ.

23 Biíh ï jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowã Pablo ã jamni mæaná ít jwibínap wut jĩ. Páant ï jwibínachah, túi cheibitjeh jwíih naóh jwíihniiji práú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jĩ. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátjidihbut át naáwáp wut jĩ. Pánih caandíh naóhna, Dios ã wahni, judíowã ï páini Jesús ã jumatdih jéihna, caandíh ï jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jĩ. 24 Biquína ã naáwátdih ít jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jĩ. 25 Pánihna, ï bacat pínah jätih, queétjeh ï míic íijanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Jon jätih jwĩ næowã ï jepahcatji biíc yoobó yeebbút ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji, Túini Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ næowãdih át niij naóh daacáp tajĩ:

26 ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”, ma niijí.

27 “Maatápdih wã naáwáchah yuhna, joíihcan, yoobóp dih ï beh joicán caá. Queétdih wã

boanachah, enna yuhna, ï beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdiñ ïta beh en tagaá. Páñih beh enna nihna, ï jenah joyátđih ïta túut num tagaá. Páant ï túut numúchah nihna, queéđđih ï yéejatđih wāta yoh tagaá”, Dios ā niijná caá’, Isaías āt niij daacáp tajĩ.
(Is 6.9-10)

Yeebbút biic yoobó jepahcannit ñi jumna caá. ²⁸ Páñihna, yeéb wā déewāá, nindih ñi jéihyeé. Bui Dios cāacwā ï yéejat yohat pínah doonáđih judíowā nihcannitđih ā wahna caá. Páñihna, queéđboó caandíh joinít, ï jepahbipna caá, queéđđih āt niijíp wut jĩ. ²⁹ Páant ā niijíchah joinít, íjna, míic wéhenit, queéđ judíowā ït bac bejep wut jĩ.

³⁰ Páant ā yapat túttimah, chéne jópchi caanjĩh Pablo ā jumap jĩ. Dedé ā náahatnadiñ caanjéh ā jíib chāj beedáñap jĩ. Páñihna, niñat caandíh enediñ juibínitđih wēinit, ³¹ Dios maáh ā jumat doonáđih, Jesucristoíh doonáđihbut úumcanjeh, āpĩ naáwáp jĩ. Ded caandíh naáwát túutcanni ā wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Lucas

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2